

တန်ဖိုးရှိရှိနေမယ်

သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၅၅၁-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၆၉-ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်၊ နိဂြောဓာရုံကျောင်း မေတ္တာဝိဟာရီ ဓမ္မာရုံတော်ကြီး၌ ဟောကြားအပ်သော “တန်ဖိုးရှိရှိနေမယ် တရားဒေသနာတော်”။

အားလုံးကို မေးခွန်းလေး မေးပါတယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေချင်ကြသလား၊ မနေချင်ကြဘူးလား။

နေချင်ကြပါတယ်ဘုရား။

ရခဲတဲ့ ဘဝတစ်ခုလို့ ပြောနိုင်တဲ့ ခုလို လူ့ဘဝကို ရထားတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူမျိုးတွေကိုရော၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည်အတွင်း နေထိုင်ကြတဲ့ တစ်ခြားသော သူတွေကိုရော၊ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း နေထိုင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုရော လှမ်းမျှော်ပြီးတော့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိတယ်။ ရခဲတဲ့ ဘဝတစ်ခုကို ရထားသော်ငြားလည်းပဲ ရခဲတဲ့ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနဲ့ နေထိုင်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိပ်နည်းနေတာ တွေ့ရတယ်။

တန်ဖိုးရှိရှိ ဘယ်လိုနေကြမလဲ . . . ၊ ဒီအတွက်ပဲ ရည်ရွယ်ပြီး ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမတော်တွေနဲ့အတူ ဘုရားရှင်ရဲ့ ပါရမီဖြည့်ခန်းလို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်ဘဝတွေမှာ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေခဲ့တာလေးတွေကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဘဝ-အတွေ့အကြုံ၊ ဘဝကနေ ရရှိလာတဲ့ အသိဉာဏ်တွေကို အခြေခံပြီး ဒီတရားကို ဟောပေးချင်တဲ့ဆန္ဒ များစွာ ဖြစ်နေတယ်။

ဘာဖြစ်လို့ ဒီတရားကို ဟောချင်ရသလဲ၊

တန်ဖိုးရှိတဲ့ဘဝကို ရထားတဲ့ ဘဝတူ လူသားတွေ . . . ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တန်ဖိုးရှိရှိနဲ့ ကုန်ဆုံးခွင့် ပေးတတ်စေလိုတယ်။ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနဲ့ နေတတ်စေလိုတယ်။ ဒီဆန္ဒဓာတ်ကြောင့် ပါပဲ။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ အတုမရှိ နေသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြပါဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုပဲ ပြရမယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ ဘယ်လိုနေရမယ်ဆိုတာကို ပါရမီဖြည့်ခန်းလို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်ဘဝတွေမှာလည်း ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ ပြောသလို ပြုပြီးတော့ အတုလိုက်ခွင့်ကို ပေးသွားခဲ့တယ်။

သိတဲ့သူတွေက သိတဲ့အလျောက် သိတဲ့အတိုင်းကျင့်လို့ တန်ဖိုးရှိရှိ နေသွားကြသလို မသိသေးတဲ့သူတွေက သိအောင်ပြုပြီး ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်ဖို့၊ ဘဝကို တိုးတက်သွားအောင် လုပ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေခဲ့တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ကျေးဇူးတော်တွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ တန်ဖိုးရှိရှိနေတတ်ဖို့ တရားတွေကို ဟောကြ နာကြမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဓမ္မပိုင်ရှင် ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဒေသက-ထွဋ်တင် မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို လက်ဆယ်ဖြာ ထိပ်မှာ မိုးပြီးတော့ ရှိသေစွာ ရှိခိုးကန်တော့လိုက်ကြစို့။

ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓာယ ဒေသေတိ၊ ဒန္တော ယော ဒမထာယစ၊
သမထာယ သန္တော ဓမ္မံ၊ တိဏ္ဍောဝ တရဏာယစ၊
နိဗ္ဗတော နိဗ္ဗာနတ္ထာယ၊ တံ လောကသရဏံ နမေ။

လောကသရဏော = လောကသုံးပါး၏ ကိုးစားရာတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူသော၊ ယော နာဂေါ = ဗုဒ္ဓနာဂ အမည်တော်ရသည့် အစိန္တေယျထွဋ်ထား အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ = သစ္စာ လေးအင် ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်းသိမြင်တော်မူပြီး ဖြစ်၍၊ ဗောဓာ-
ယစ = ကျွတ်ထိုက်သသူ ဗိုလ်ဗိုလ်လူတို့ ကိုယ်တူထင်လင်း သိကြပါ-
စေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊

ဒန္တော = ကိုယ်တော်ကပင် ယဉ်ကျေးတော်မူပြီး ဖြစ်၍၊ ဒမ-
ထာယစ = ကျွတ်ထိုက်သသူ ဗိုလ်ဗိုလ်လူတို့ ကိုယ်တူမယွင်း ယဉ်ကျေး-
ကြစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊

သန္တော = ကိုယ်တိုင်ကပင် ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေး
တော်မူပြီး ဖြစ်၍၊ သမထာယစ = ကျွတ်ထိုက်သသူ ဗိုလ်ဗိုလ်လူတို့
ကိုယ်တူမယွင်း ကိလေသာအပူ ငြိမ်းကြပါစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊

တိဏ္ဍောဝ = သံသရာနက်ဝှမ်း ယရက်ကြမ်းကို ကူးသန်း-
ထုတ်ချောက် ကိုယ်တော်တိုင် ရောက်ပြီး ဖြစ်၍ သာလျှင်၊ တရဏာ-
ယစ = ကိုယ်တော်ထပ်တူ ကျွတ်ထိုက်သူတို့ နိဗ္ဗာနသာဝှမ်း မှာဘက်ကမ်း
သို့ ကူးသန်းထုတ်ချောက် ရောက်ကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာလည်း-
ကောင်း၊

နိဗ္ဗတော = ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရပ်သိမ်း ကိုယ်တော်တိုင်
အေးငြိမ်းတော်မူပြီး ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာနတ္ထာယစ = ကိုယ်တော်ထပ်တူ
ဝေနေလူတို့ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊
ဓမ္မံ = နေ့စဉ် လေးနက် ဓမ္မစက်ကို၊ ဒေသေတိ = ကရုဏာရှေ့ထား

မေတ္တာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ၏။

လောကသရဏံ = လောကသုံးပါး၏ ကိုးစားရာတစ်ဆူ ဖြစ်-
တော်မူသော၊ တံ နာဂံ = ဗုဒ္ဓနာဂ အမည်တော်ရသည့် အစိန္တေယျ-
ထွဋ်ထား ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ နမေ နမာမိ = ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးစုံ
ပျောင်းပျော့ မာန်ကို လျော့၍ ကန်တော့မြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးဦး-
ညွတ်ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ၊
ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တဒါဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ၊
သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇ။

နဘဉ္စ = ကောင်းကင်သည်လည်း၊ ဒူရေ = မြေကြီးမှ ဝေးလှပါ၏၊
ပထဝီ စ = မြေကြီးသည်လည်း၊ ဒူရေ = ကောင်းကင်မှ ဝေးလှပါပေ၏။
သမုဒ္ဒဿ = သမုဒ္ဒရာ ဤမှာဘက်၏ ထိုမှာဘက်ကမ်းကို၊ ဒူရေ =
ဝေးသည်ထက် ဝေးလှ၏ဟူ၍၊ အာဟု = မိန့်ဆိုတော်မူကြလေကုန်၏။
သတဉ္စ = သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဓမ္မော စ = သူတော်ကောင်း တရား-
သည်လည်းကောင်း၊ အသတဉ္စ = မသူတော်တို့၏၊ ဓမ္မော စ = မသူ-
တော်တရားသည်လည်းကောင်း၊ တတော = ထိုမိုးနှင့်မြေကြီး ဝေးကွာ-
သည်ထက်၊ တတော = သမုဒ္ဒရာ ထိုမှာဘက်ကမ်းနှင့် ဤမှာဘက်ကမ်း
ဝေးကွာသည်ထက်၊ ဒူရတရံ = သာ၍ဝေးလှ၏ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ = ပြောဆို
ညွှန်ပြ ဟောပြတော်မူကြလေကုန်သတည်း။

ကောင်းကင်ဟာ မြေကြီးနဲ့ သိပ်ဝေးတယ်၊

မြေကြီးဟာလည်းပဲ ကောင်းကင်နဲ့ သိပ်ဝေးတယ်။ ဒီလိုပဲ သမုဒ္ဒ-
ရာ ထိုမှာဘက်ကမ်းနဲ့ ဤမှာဘက်ကမ်းဟာလည်း သိပ်ဝေးလှတယ်။

ဒီထက်ပိုပြီးတော့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ တရားနဲ့ မသူတော်တို့ရဲ့ တရားက မိုးနဲ့မြေကြီး ဝေးကွာတာထက်၊ သမုဒ္ဒရာ ထိုမှာဘက်ကမ်းနှင့် ဤမှာဘက်ကမ်း ဝေးကွာတာထက် သာလွန်ပြီးတော့ ဝေးကွာလှတယ် ဒီလို မြတ်ဘုရား မိန့်တော်မူခဲ့တယ်။

ဒီဂါထာလေး ဘာဖြစ်လို့ ရွတ်ဆိုရသလဲ . . . ၊

တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်ခြင်းကို သူတော်ကောင်းတရားကို ကျင့်ခြင်းလို့ ဆိုနိုင်သလို တန်ဖိုးရှိရှိ မနေထိုင်ခြင်းကိုတော့ မသူတော်တို့ရဲ့ တရားကို ကျင့်ခြင်းလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ တရားနဲ့ မသူတော်တို့ရဲ့ တရားဟာ အဝေးကြီးပဲ။

မိုးနဲ့မြေကြီး ဆုံတွေ့ဖို့ မဖြစ်နိုင်သလိုဘဲ သမုဒ္ဒရာ ထိုမှာဘက်ကမ်းနှင့် ဤမှာဘက်ကမ်း ဆုံတွေ့ဖို့လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒီထက်ပိုပြီး ခက်ခဲတာက သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ တရားနဲ့ မသူတော်တို့ရဲ့ တရား ဆုံတွေ့ဖို့ဆိုတာပါပဲ။ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ တရားနဲ့ မသူတော်တို့ရဲ့ တရား ဆုံတွေ့ဖို့ဆိုတာ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် မိမိတို့ တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊

(တရားကျင့်ရမယ်) ပရိသတ်တစ်ဦးကဖြေတယ်။

ဟုတ်ပြီ . . . ၊ တရားကျင့်ရမှာတော့ အမှန်ပဲနော်၊ ဒါကိုတော့ အဆုံးသတ်မှပဲ ပြောမယ်၊ အစမှာ တရားကျင့်တဲ့အကြောင်း မပြောချင်ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ . . . ။

တရားကျင့်နေတဲ့ သူတွေရော၊ တရားမကျင့်သေးတဲ့ သူတွေရော နေ့စဉ်ဘဝလေးတွေကို တန်ဖိုးရှိရှိနေတတ်စေချင်တဲ့ ဆန္ဒက ဒီနေ့ဟောကြားမယ့် တရားရဲ့ အဓိကရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ပဲ ဖြစ်တယ်။

ဘဝမှာ ပွဲမဝင်ခင် အပြင်က ကျင်းပကြတယ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ မိမိတို့ သိထားတဲ့ အသိတွေ . . . လက်တွေ့ဘဝထဲ ချပြီးတော့ မသုံးတတ်ရင် သိထားတာကို သိတယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူး။ နာထားတဲ့ တရားတွေ . . . နာထားတဲ့အတိုင်း လက်တွေ့ ကျင့်တဲ့အဆင့် မရောက်ရင် နာဖူးပါတယ်လို့ ပြောဖို့ရန်လည်း ခက်တယ်။

ဒါကြောင့် တရားကျင့်တဲ့ သူတွေလည်း တရားကျင့်တဲ့အလျောက်၊ တရားမကျင့်သေးတဲ့ သူတွေလည်း တရားမကျင့်သေးတဲ့ အလျောက်၊ အလယ်မှာ ရှိနေတဲ့ သူတွေလည်း အလယ်မှာ ရှိနေတဲ့ အလျောက် သိတာကိုလည်း သိတဲ့အတိုင်း ကျင့်နိုင်ကြစေဖို့ နာထားတဲ့ တရားတွေကိုလည်း နာထားတဲ့အတိုင်း နေ့စဉ် ဘဝလေးတွေမှာ လက်တွေ့ စနစ်တကျ ပြုမူ ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြီးတော့ တန်ဖိုးရှိရှိ ဘဝကို နေထိုင်တတ်စေဖို့ ‘သတိ’ ပြန်ပေးတဲ့ တရားလို့ပဲ ဆိုရမယ်။ ဒီတရားကို ဟောချင်ရတဲ့ နောက်အကြောင်းတစ်ခု ရှိတယ်။

နိုင်ငံခြားသူ နိုင်ငံခြားသားတွေကို တရားပြနေရတော့ အချို့သော မေးခွန်းတွေ မေးလာကြတယ်၊ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဒီမေးခွန်းမေး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဒီမေးခွန်းမေး . . . ၊ မေးခွန်းတွေက ထပ်လာတယ်။ မေးခွန်းတွေ ထပ်လာတော့ မေးခွန်းတွေရဲ့ အဖြေကို ပေးသင့် ပေးထိုက်တဲ့ ရှုထောင့်ကနေ ပေးပြီးပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ အားမရ ဖြစ်နေသေးတဲ့အတွက် ဒီနေ့ ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေကိုလည်း တစ်ဖက်ကနေ တရားကလေး ဟောပြီး ဘဝကို သတိရှိရှိနဲ့ နေထိုင်ကြဖို့ သတိ အသိတွေ ဝင်လာကြစေဖို့ တန်ဖိုးရှိရှိ ဘဝကို နေထိုင်တတ်စေဖို့ သာသနာတော်ရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ သာသနာတော်ရဲ့ တန်ဖိုးကိုလည်း ကျကျနန ထိန်းနိုင်ကြစေဖို့ ‘သတိ’ ပေးလိုတဲ့အတွက် ‘အသိ’ ပေးတဲ့ တရားလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်တယ်။

ဘယ်လိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဘဝရရှိထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းနဲ့ သက်ဆိုင်နေတဲ့ တရားလို့ ပြောရင် ပိုမှန်တယ်။ ငယ်သူတွေ အတွက်ရော၊ ကြီးသူတွေ အတွက်ရော၊ အလယ်လူတွေ အတွက်ရော အရေးကြီးတဲ့တရား အရေးကြီးတဲ့ အသိဉာဏ်တွေလို့ ပြောရမယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင် . . .

သဘောထားမှန်အောင် လုပ်ရမယ်

မိမိတို့ သဘောထား မှန်ကြလား . . . ၊ သေချာစဉ်းစားပါ။

ဒီမေးခွန်း မေးတာ သေချာ စဉ်းစားစေချင်လို့ မေးတာ၊ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနဲ့ နေတတ်စေချင်လို့ မေးတာ။

သဘောထားမှန်တယ်ဆိုတာ ဘာပြောတာလဲ . . . ၊ ဒီစကားက ကျဉ်းတော့ ကျဉ်းတယ်။ ဒါပေမယ့် အဓိပ္ပာယ် လေးနက်တယ်။

ဘဝတစ်ခု ရထားတာ မှန်ကန်တဲ့ သဘောထား ရှိဖို့ သိပ်လို-တယ်။ သဘောထားမှန်အောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လေ့ကျင့်ပေးဖို့၊ ထိန်း-ကျောင်းပေးဖို့၊ ပြုပြင်ပေးဖို့၊ ဆောက်တည်ပေးဖို့ သိပ်အရေးကြီး-တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း ငယ်စဉ်ဘဝကတည်းက မိမိကိုယ်ကို မိမိ သဘောထားမှန်အောင် ယနေ့ထိ ကြိုးစားနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သဘောထားမှန်အောင် ကြိုးစားရတာ သိပ်အရသာ ရှိတယ်။

သဘောထားမှန်အောင် ကြိုးစားခြင်းဟာ ဘဝရဲ့ တန်ဖိုးပဲ။

သဘောထားမှန်ရင် ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

မိမိတို့ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ဆက်ဆံကြတဲ့အခါမှာ ဂုဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဂုဏ်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဥစ္စာပစ္စည်း ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဥစ္စာပစ္စည်း မပြည့်စုံ-တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ချမ်းသာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆင်းရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ မြင့်မားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် နိမ့်-

ကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ရမယ်။ မိမိဘဝမှာ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘယ်လို ဆက်ဆံပြီး နေထိုင်ခဲ့ဖူးသလဲ . . . ။

ဂုဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ်မှာတော့ ဖက်လဲတကင်းနဲ့ ဆက်-ဆံခဲ့ဖူးတယ် . . . ၊ ဂုဏ်မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ်မှာရော ဖက်လဲ-တကင်းနဲ့ ဆက်ဆံခဲ့ပါရဲ့လား . . . ဒါ ပြန်စဉ်းစားရမယ့် အရာတွေ၊ ဆန်းစစ်ဖို့ လိုတဲ့ အရာတွေပါ။

ဂုဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာ တစ်မျိုး ဆက်ဆံ ဖြစ်ပြီး၊ ဂုဏ်မရှိ-တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ်မှာတော့ တစ်မျိုး ဆက်ဆံ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ငါဟာ ခွဲခြားခွဲခြား ဆက်ဆံခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်ဆိုရင် သဘောထား မှန်-တယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူး။

ချမ်းသာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်မျိုး ဆက်ဆံပြီး၊ ဆင်းရဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို-တော့ တစ်မျိုး ဆက်ဆံဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒီလို ဆက်ဆံမှုမျိုး ရှိခဲ့ဖူးတယ်-ဆိုရင် . . . ကိုယ့်ရဲ့ သဘောထား ပုံစံမှန် ဖြစ်အောင် ဒီနေ့ကစပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ လိုပါတယ်။

နိမ့်ကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တစ်မျိုး ဆက်ဆံခဲ့ပြီးတော့ မြင့်မားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ တစ်မျိုး ဆက်ဆံခဲ့မိတယ်။ ဒီလို ဆက်ဆံမှုမျိုး မိမိဘဝမှာ ရှိခဲ့တယ်ဆိုရင် ပြင်ဖို့ အချိန်ရှိပါသေးတယ်၊ ပြင်ကြပါ။

အများစုဟာ ဂုဏ်ရှိသူတွေနဲ့ သိကျွမ်း ခင်မင်ချင်ကြတယ်။ ချမ်း-သာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပိုပြီး ဆက်ဆံချင်ကြတယ်၊ ရင်းနှီးချင်ကြတယ်။ အဆင့်အတန်းမြင့်မားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ခင်ချင်ကြတယ် မင်ချင်ကြ-တယ်။ အများစုရဲ့ သဘောထားကို ပြောတာပါ။

ဒီလိုသဘောထားမျိုး ငါ့မှာ ရှိနေသလား၊

ဒီလိုသဘောထားမျိုး ငါ့မှာ ရှိနေတယ်၊

ဒီလိုသဘောထားမျိုးနဲ့ ပြုခဲ့တယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြင်မယ်၊

ပြင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်ပေါ့။ ပြင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားခြင်းဟာ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်ခြင်းလို့ ပြောရမယ်။ ဒီလို မနေထိုင်လို့ သဘောထား မမှန်တဲ့သူဖြစ်ရင် ကိုယ်ပဲ ဆင်းရဲတယ်နော်။

ဂုဏ်ကြောင့် ငွေကြောင့် ရာထူးကြောင့် ဘာကြောင့် ညာကြောင့် လူတွေဟာ ပျာယာခတ်နေကြတယ်။

သဘောထားမှန်တဲ့ သူရဲ့ စိတ်ဟာ တည်ငြိမ်နေတယ်။

သဘောထားမှန်တဲ့ သူရဲ့ စိတ်ဟာ အေးချမ်းနေတယ်။

နိမ့်ကျခြင်း မြင့်မားခြင်း၊ ဂုဏ်ရှိခြင်း ဂုဏ်မရှိခြင်းကြောင့် သူ့မှာ ပျာယာခတ်ခြင်းဆိုတဲ့တရား မရှိဘူး။

လောကကြီးမှာ အရေးကြီးတာ ကိုယ်ကျင့်တရားပါ။ ဂုဏ်မဟုတ်ပါဘူး။ ဂုဏ်ရှိတယ် ကိုယ့်ကျင့်တရား မကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးပါ။

ဒီလိုပဲ ငွေရှိတယ် ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်းဘူး . . . ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အများကြီးပါပဲ။ လောကမှာ အရေးကြီးတာ ကိုယ်ကျင့်တရားပါ။ ငွေ မဟုတ်ပါဘူး။

ဂုဏ်ရှိတယ် ငွေရှိတယ်၊ ဂုဏ်မရှိဘူး ငွေမရှိဘူး။ ကိစ္စမရှိပါဘူး။

စူးစမ်းရမယ် . . . ၊ အားလုံး စူးစမ်းရမယ့် တာဝန်ရှိပါတယ်။

ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းရဲ့လား၊ စူးစမ်းပြီးတော့ လောကကြီးထဲ နေထိုင်ကြရမှာပါ။ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းတယ်ဆိုရင် မည်သူ့ကို မဆို ကြိုဆိုမယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်းဘူးလို့ သိရင် အခွင့်သာမယ် ပြုပြင်နိုင်မယ်ဆိုရင် ပြုပြင်ပေးမယ်။ ဒီလိုဆိုရင် အနှစ်သာရရှိတဲ့ ဆက်ဆံနည်း သဘောထားမှန်တဲ့ ဆက်ဆံနည်း ဖြစ်မယ်။ အသိဉာဏ် အဆင်အခြင်ပါတဲ့ ဆက်ဆံနည်းလို့ ခေါ်ရသလို သဘောထားမှန်အောင် လေ့ကျင့်ခြင်းလို့လည်း ခေါ်ရမယ်။

ဂုဏ်ရှိတဲ့သူ ဂုဏ်မရှိတဲ့သူ၊ ငွေရှိတဲ့သူ ငွေမရှိတဲ့သူ ဘယ်သူပဲ ဖြစ်ဖြစ် အထင်သေးခံရမှာ အထင်ကြီးမခံရမှာ၊ နားမလည်မှုဖြစ်မှာ နားလည်မှုမရမှာ ကြောက်ကြတဲ့သူတွေချည်းပဲနော်။ တုန်လှုပ်တတ်တဲ့ သူတွေချည်းပါ။ လူတိုင်း ဒါကို နားလည်ထားဖို့ လိုပါတယ်။ ဂုဏ်ရှိတဲ့သူမှ အထင်ကြီး ခံချင်တယ်၊ ဂုဏ်မဲ့သူတွေတော့ အထင်ကြီး မခံရလည်း ဘာမှ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့ နားလည်မှု လွဲတတ်ကြတယ်နော်။ လက်တွေ့မှာ ဒီလို မဟုတ်ဘူး။ လူတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးကြတယ်။ သူတစ်ပါးရဲ့ အထင်ကြီးမှုကိုလည်း ခံချင်ကြတယ်။ တောင့်တကြတယ်။ အထင်သေးခံရမှာ စိုးတဲ့အတွက် အကာအကွယ်ယူပြီး စကားပြောတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အခါအခွင့် သင့်သလို ဆုံတွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို စိုးရိမ်စိတ်နဲ့ ကာကွယ် ပြောဆို နေထိုင်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စိတ်ဟာ မရင့်ကျက်သေးဘူး၊ အမှန်အတွက် အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘူး။ မိမိရဲ့ အားနည်းချက်ကို ပြင်ဖို့ အခန့်သင့် အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘူး၊ မခွံကျန်းသေးဘူး။ သူတစ်ပါးရဲ့ အပြစ်ကို သိပ်ကြည့်တတ် သိပ်ပြောတတ်ကြတယ်။

ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စိတ်ကို ခွံကျန်းလာအောင် ကူညီနိုင်ဖို့ မီးမောင်း ထိုးပြနိုင်ဖို့ အချိန်ယူရပါတယ်။ ခံနိုင်ရည် မရှိသေးတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးနေတဲ့ သူတို့ရဲ့ စိတ်ကို မထိခိုက်မိစေဖို့ သတိထားရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်သူ့အပေါ်မှာ ဖြစ်ဖြစ် တည်တည်တံ့တံ့ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြုမူ ပြောဆို ဆက်ဆံတာ မခွံကျန်းသေးတဲ့စိတ်ကို ကုသတဲ့နေရာမှာ အသုံးဝင်တဲ့ ဆေးစွမ်းကောင်း တစ်လက်ပါပဲ။ အဲဒီလို ဆက်ဆံခံရရင် စိတ်ရဲ့ ခွံကျန်းမှုကို ရစေတယ်နော်။ မိမိရဲ့ သဘောထားလည်း မှန်သွားတယ်။ ဉာဏ်ယှဉ်ပြီး နေထိုင်တတ်တဲ့သူ၊ စိတ်ကို ထိန်းကျောင်းနိုင်တဲ့သူလည်း ဖြစ်လာတယ်။ နောက်ပိုင်း သင့်လျော်လျောက်ပတ်တဲ့ ကာလတစ်ခုဆိုတာ ရောက်-

လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီအခါကျမှ ချင့်ချိန်ပြီး မီးမောင်းထိုးပြ အကျိုးဆောင်ရပါတယ်။ အကျိုးလည်း ဖြစ်ထွန်းတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြုမူ ပြောဆို ဆက်ဆံတတ်ရင် ဂုဏ်ရှိ ဂုဏ်မဲ့၊ ငွေရှိ ငွေမဲ့စတဲ့ မတူကွဲပြားသူတွေနဲ့ ဆုံတွေ့ရပါသော်လည်း မိမိရဲ့ ဆက်ဆံရေးကို အထူးတလည် ပြုပြင်နေရတာ မရှိတော့ဘူး။ မိမိအတွက် အားလုံးဟာ အတူတူပဲ ဖြစ်နေတယ်။ လေ့ကျင့်ပါများရင် ပြည့်စုံလာတာပါပဲ။ ဒီလို ပြုမူ ပြောဆို ဆက်ဆံနိုင်ဖို့ လူသဘော လူမနောကို အထိုက်အလျောက် နားလည်အောင် ကြိုးစားရပါတယ်။ နားလည်မှုလည်း ဖြစ်မယ်။ တည်တည်တံ့တံ့ ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ဆက်ဆံခြင်းဆိုတာ အသိဉာဏ် အဆင်အခြင်ပါတဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ သဘောထားမှန်တဲ့ ဆက်ဆံရေးပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီလို ဆက်ဆံပါမှ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ချမ်းသာမယ်။ ဓမ္မနဲ့ လျော်တဲ့ ဆက်ဆံရေးလည်း ဖြစ်မယ်။

လောကမှာ ဓမ္မ နဲ့ အဓမ္မဆိုတာ ရှိတယ်။ ဘုရားရှင်ကလည်း ‘ဓမ္မ’ကို ‘ဓမ္မ’လို့ ‘အဓမ္မ’ကို ‘အဓမ္မ’လို့ ဟောဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့တာပဲ။

ရဟန်းတို့ . . . အကြင် ရဟန်းတွေဟာ အဓမ္မကို “ဓမ္မ”လို့ ပြကြမယ်၊ ဓမ္မကို “အဓမ္မ”လို့ ပြနေကြမယ်ဆိုရင် အဲဒီရဟန်းတွေဟာ လူအများ အကျိုးစီးပွားမဲ့စေဖို့၊ ချမ်းသာမဲ့စေဖို့၊ နတ်လူတွေ အစီးအပွားမဲ့စေဖို့၊ ဆင်းရဲစေဖို့ ကျင့်နေကြတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီရဟန်းတွေဟာ များစွာသော အကုသိုလ်ကိုလည်း ဖြစ်ပွားစေကြသလို ဒီသုဿနာတော်ကြီးကိုလည်း ကွယ်ပျောက်အောင် ပြုနေကြတဲ့ သူတွေပဲလို့ မိန့်တော်မူခဲ့တယ်။ (အံ၊၁၊၁၈။)

ဆန့်ကျင်ဘက် အနေနဲ့ . . .

ရဟန်းတို့ . . . အကြင် ရဟန်းတွေဟာ အဓမ္မကို “အဓမ္မ”လို့ ပြကြမယ်၊ ဓမ္မကို “ဓမ္မ”လို့ ပြနေကြမယ်ဆိုရင် အဲဒီရဟန်းတွေဟာ လူအများ အစီးအပွားဖြစ်စေဖို့၊ ချမ်းသာစေဖို့၊ အကျိုးဖြစ်စေဖို့၊ နတ်လူတွေ အစီးအပွားဖြစ်စေဖို့၊ ချမ်းသာစေဖို့ ကျင့်နေကြတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီရဟန်းတွေဟာ များစွာသော ကုသိုလ်ကိုလည်း ဖြစ်ပွားစေကြသလို ဒီသုဿနာတော်ကြီးကိုလည်း တည်တံ့အောင် ပြုနေကြတဲ့ သူတွေပဲလို့ မိန့်တော်မူခဲ့တယ်။ (အံ၊၁၊၁၉။)

ဒါကြောင့် ‘ဓမ္မ’ကို ‘ဓမ္မ’လို့ မပြောရင် ‘အဓမ္မ’ကိုလည်း ‘အဓမ္မ’လို့ မပြောရင် သတ္တဝါတွေ အကျိုးရှိအောင် မရွက်ဆောင်နိုင်တော့ဘူး။ သတ္တဝါတွေ အကျိုးရှိအောင် မရွက်ဆောင်နိုင်တဲ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို မှန်ကန်တဲ့ သာသနာပြုလုပ်ငန်းလို့ ဘယ်လိုလုပ် ခေါ်မလဲ၊ သဘောထားမှန်တဲ့ အလုပ်လို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ခေါ်လို့ရမလဲ။ ခေါ်လို့ မရတော့ဘူးနော်။ ဒါကို သတိရှိဖို့ လိုပါတယ်။

သတ္တဝါတွေ အကျိုးရှိအောင် မရွက်ဆောင်နိုင်တဲ့ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း သဘောထားမှန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်လို့ မရတော့ဘူး။

သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ‘ဓမ္မ’ကို ‘ဓမ္မ’လို့ ပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ‘အဓမ္မ’ကို ‘အဓမ္မ’လို့ ပြောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ခေါ်တာပါ။

သာသနာဆိုတာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမကို ခေါ်တော့ ဘုရားရှင် ဆိုတဲ့အတိုင်း ဆိုဆုံးမနေတဲ့သူတွေကိုသာလျှင် သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်နိုင်တာပါ။

လောကမှာ ‘အမှားကြာတော့ အမှန်ဖြစ်’ဆိုတဲ့ စကားရှိပါတယ်။ အများ မိုးခါးရေသောက်တော့ ကျန်နေတဲ့သူတွေလည်း မိုးခါးရေလိုက်သောက်ကြတယ်။ ဒီလိုအကျင့်ကို ကျင့်နေတဲ့ ဝန်းကျင်မှာ မိုးခါးရေသောက်တာ မဆန်းတော့သလို ဖြစ်လာတယ်။ ကြာလာတော့ အဲဒီ

ဝန်းကျင်မှာ ဒါဟာ မှန်သွားတယ်။ ကျင့်သုံးတဲ့ ဝန်းကျင်ကြောင့် လက်ခံမိတဲ့ လောကအမှန် တစ်မျိုးလို့သာ ဆိုရမယ်။ တကယ့်အမှန်တော့ မဟုတ်ဘူး။

မိုးခါးရေသောက်တာ စက်ဆုပ်ကြတဲ့ ဝန်းကျင်အတွက် ဒီလို အကျင့်ကို ကျင့်တဲ့သူတွေဟာ အပယ်ခံတွေ ဖြစ်ကုန်တယ်။ သမာသမတ်ရှိတဲ့ သူတွေများတဲ့ ဝန်းကျင်မှာမှ အမှန်ဟာ တင့်တယ်ခွင့်ရတယ်။

အဓမ္မကို ‘ဓမ္မ’လို့ ထင်ပြီး ကျင့်သုံးလာတာ ကြာတော့ အဓမ္မဟာ ‘ဓမ္မ’နေရာကို ဝင်ယူထားပါပေါ့လားလို့ မသိနိုင်လောက်အောင် ‘အမှားကြာတော့ အမှန်ဖြစ်’ဆိုသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒီလို ဖြစ်နေတာ သတ္တဝါတွေ အကျိုးမဲ့ဖို့ပဲလို့တော့ တွေးစေချင်ပါတယ်။

သတ္တဝါတွေ အကျိုးရှိစေဖို့ ငါ အလုပ်လုပ်နေပါရဲ့လားလို့ မိမိကိုယ်ကို မိမိ မညာတမ်း မေးခွန်း ထုတ်စေလိုပါတယ်။ ပြင်ဆင်ဖို့ ဆန္ဒရှိရင် နောက်မကျပါဘူး။ ပြင်လိုက်တဲ့အချိန်ဟာ အစောဆုံးအချိန်ပဲ။ သမာသမတ် ကျသွားတဲ့ အချိန်ပါပဲ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်လည်စွပ်စွဲမှုကို မခံယူရတော့တဲ့ သူအဖြစ် ခံယူလိုက်တာပါပဲ။

သဘောထားမှန်တဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ မိမိကိုယ်ကို တာဝန်ယူလိုက်တာပါပဲ။ ‘ဓမ္မ’ထွန်းကားဖို့ ခံတပ်တစ်ခုကို တည်ဆောက် အားဖြည့်တာနဲ့လည်း သိပ်တူပါတယ်။

‘ဓမ္မ’ ထွန်းကားဖို့ ‘အဓမ္မ’ မထွန်းကားဖို့ ကျမ်းဂန်ဆိုစကားကို အလေးဂရုပြုတတ်တဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ရိုးသားဖို့ လိုတယ်။

အမှန်နဲ့ ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာ ဆန့်ကျင်နေတာမျိုးတွေ ရှိတတ်တယ်နော်။ ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာ အမှန်မဟုတ်ဘဲ တဏှာတန်ဖိုးထား-

တဲ့ အရာအတွက် ကာကွယ်ရေးလုပ်မိနေတဲ့ အလေးထားမှုမျိုး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်စစ်မှ သိနိုင်တယ်။ ဒါတောင် မညာမှ မညာမှ သိနိုင်တာပါ။

အဓမ္မကို ‘ဓမ္မ’လို့ ပြောနေပြီဆိုတာ သိနေတယ်။ ဓမ္မကို ‘အဓမ္မ’လို့ ပြောနေပြီဆိုတာကိုလည်း သိနေတယ်။

သိလျက်နဲ့ ‘ဖားမြွေခဲ’သလို အဓမ္မကို မစွန့်နိုင်အောင် ခြယ်လှယ်နေတဲ့ တရားတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ တရားတွေက ဓမ္မနဲ့ အလဲအလှယ် လုပ်ရမယ့် ဂုဏ်တွေ ဌာနန္တရတွေ ပကာသနတွေ လာဘ်လာဘတွေ အခြံအရံ အကျော်အစောတွေပဲ။ ဓမ္မနဲ့ မိမိ တန်ဖိုးထားတဲ့အရာကို မလဲလှယ်နိုင်တဲ့ သူတွေဟာ ဂုဏ်ရှိတဲ့သူတွေ လူသိတဲ့သူတွေ ထင်ရှားတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေရင် လောကမှာ ဓမ္မရဲ့ ထွန်းလင်းတောက်ပခွင့် မှေးမှိန်သွားတယ်။

မိမိရဲ့ အသက်ရှင်မှုဟာ ဓမ္မရဲ့ ထွန်းလင်းတောက်ပခွင့် မှေးမှိန်သွားဖို့ အကြောင်းအထောက်အပံ့ တစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။ မိမိ တန်ဖိုးထားတဲ့ ဂုဏ်တွေ ဌာနန္တရတွေ ပကာသနတွေ လာဘ်လာဘ အခြံအရံ အကျော်အစောတွေကြောင့် အဓမ္မတွေ အားကောင်းလာမယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့ တန်ဖိုးထားမှုကို ပြောင်းပစ်ဖို့ ဝန်မလေးဘူးဆိုတဲ့ သဘောထား ရှိရင် မြတ်ဘုရား တည်ထောင်တော်မူခဲ့တဲ့ သာသနာတော်ကြီး ဘယ်လောက်ထိများ ကောင်းလာမလဲ . . . စဉ်းစားမိတယ်။ သဘောထားမှန်ကြဖို့ လိုပါပြီ။

လူဆိုတာ လူလိုနေမှ လူဖြစ်နိုင်မယ်။ မျှမျှတတကျင့်ခြင်းဆိုတာ တိရစ္ဆာန်လောကမှာ မရှိဘူး။ သမာသမတ်ကျကျ ကျင့်ခြင်းဆိုတာလည်း တိရစ္ဆာန်လောကမှာ မရှိဘူး။ နိုင်ရာစား လောကလို့သာ ဆိုရမယ်။ လူ့လောကမှာလည်း မျှမျှတတကျင့်ခြင်းတွေ အားနည်းလာ-

တယ်။ သမာသမတ်ကျကျ ကျင့်ခြင်းတွေ အားနည်းလာတယ်။ လူ-
သားအချင်းချင်း တစ်ဦးကို တစ်ဦး တစ်ဖွဲ့ကို တစ်ဖွဲ့ အင်အားသုံး
အနိုင်ကျင့်မှုတွေ အားကောင်းလာတယ်။ ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်း ပြုတာတွေ၊
တရားနှင့်အညီ မကျင့်တာတွေ များလာတဲ့ လူ့လောကကြီးဟာ
ဘယ်လို လောကကြီး ဖြစ်လာပြီလဲ။ လူ့လောကကြီးမှာ လူ့စရိုက်တွေ
ပျက်စီးလာသလို သဘောထားမမှန်မှုတွေ အားကောင်းလာတယ်။
သည်းခံခြင်း ရှိပါမှ စောင့်စည်းခြင်း ရှိပါမှ လူ့ဂုဏ်မြောက်မယ်။ လူဆို-
တာ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်း ရှိရမယ်။ မျှဝေခံစားတတ်ရမယ်။ စွန့်-
လွှတ်ခြင်း၊ မျှမျှတတကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကို တန်ဖိုးထားမှ လူဖြစ်-
မယ်။ ဒါတွေကို တန်ဖိုးမထားဘဲ ရာထူး ဂုဏ်သိန် အာဏာ စည်းစိမ်
စတဲ့ ခွန်အားတွေကို တန်ဖိုးထားရင် လူ့ဂုဏ် ပျောက်သွားတယ်။
ခွန်အားရဲ့ ရှေ့မှောက် ဦးညွှတ်တာ လောကကြီးရဲ့ ရောဂါပဲ။ လောက
ကြီးက ဒီရောဂါနဲ့ သိပ်မွေ့လျော်တယ်။ ခွန်အားရဲ့ ရှေ့မှောက် ဦး-
ညွှတ်တာ တိရစ္ဆာန် ဆန်တဲ့ အပြုအမူ တစ်မျိုးလို့ ပညာရှိတွေက
ဆိုကြတယ်။ ခွန်အား ရှေ့မှောက် ဦးညွှတ်လိုသူတွေ များတဲ့ လောက-
ကြီးမှာ ခွန်အား ရှိဖို့ သူသူငါငါ ကြိုးစားနေကြတယ်။ သူသူငါငါ
ရှာမှီးနေကြတယ်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလေးထားမှုတွေ အားကောင်း-
လာတဲ့ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ သည်းခံခြင်း၊ စောင့်စည်းခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊
မျှမျှတတကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလေးထားမှုတွေ အား-
နည်းလာကြတယ်။ ခံယူချက် သဘောထားတွေ မှားလာကြသလို အတု
လိုက် လွဲလာကြတယ်။ လောကကြီးဟာ ပူလောင်တဲ့ဘက်ကို သွားနေ-
တယ်။ အေးချမ်းမှုကို ဖျက်ဆီးမယ့် ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဖျက်ဆီးမယ့်
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အင်အားတွေကို နိုင်ငံတိုင်း ဖြည့်ဆည်းနေကြတယ်။
သည်းခံခြင်း၊ စောင့်စည်းခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ မျှမျှတတကျင့်ခြင်းရဲ့
ဂုဏ်ကို သိသူတွေ လောကမှာ များစွာ လိုနေတယ်။ သိပြီး ကျင့်တဲ့သူ-

တွေ များလာဖို့လည်း အရေးကြီးနေတယ်။ မျှမျှတတကျင့်သူရဲ့ ရှေ့-
မှောက် ဦးညွှတ်တော့မှ လူဆန်တဲ့ အပြုအမူ ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။
သဘောထားမှန်သူ ဖြစ်လာမယ်။ အဆင့်မှီ လူသား ဖြစ်လာမယ်နော်။
လောကကြီး ငြိမ်းချမ်းလာမယ်။

လူသားတွေဟာ ရုပ်ဝတ္ထု တိုးတက်မှုကို များစွာ အာရုံစိုက်နေ-
ကြတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်လာရင် ချမ်းသာမယ်၊ ပြည့်စုံမယ်၊
အလိုအာသာဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားမယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ လက်တွေ့မှာ
ထင်သလို မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်လာတဲ့ တိုင်းပြည်တိုင်းမှာ
အာရုံအမျိုးမျိုးရဲ့ ဆွဲဆောင်မှုဒဏ်ကို ကြီးစွာ ခံနေကြရတယ်။ ဒီအာရုံ-
တွေကြောင့် တပ်မက်မှု ရာဂမီးတွေ၊ အလိုမပြည့်မှု ဒေါသမီးတွေ၊
ဝေခွဲမရမှု မောဟမီးတွေ တောက်လောင်နေကြတယ်။ ဆာလောင်-
မွတ်သိပ်မှုတွေ၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ တောက်လောင်နေကြတယ်။ ဆင်းရဲ
နေကြတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်လာတဲ့ တိုင်းပြည်မှန်ရင် ယှဉ်ပြိုင်-
မှုကို အဖော်ပြုကြရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ လောကကြီးကို Com-
petitive World လို့ ခေါ်လာကြတယ်။ ရောင့်ရဲခြင်းရဲ့ ဂုဏ်ကို နားမ-
လည်တဲ့ လောကလို့ ပညာရှိတွေ ဆိုလာကြတယ်။ ‘ရှေ့သို့’ ချီတက်နေ-
တဲ့အတွက် အသိပညာ အတတ်ပညာ နောက်ကျကျန်ရစ်သူ မဖြစ်ဖို့
အမြဲတမ်း ကြိုးစားနေကြရတယ်။ ခေတ်နှင့် ရင်ဘောင်တန်းပြီး ပြေး-
လွှားနိုင်မှ နေရာ တစ်နေရာစာ ရကြတယ်။ ရှေ့ပြေးနေတဲ့ လောက
ပညာရပ်တွေဟာ အဆာမပြေတဲ့ တဏှာရှိသူ လူသားတွေကို မျှော်-
လင့်ချက် တစ်လူလူ လွှင့်ထူဖို့ အခွင့်ကို ဖန်တီးပေးနေတယ်။ အရွယ်-
အင်အား ခန္ဓာကိုယ်အင်အား ရှိတုန်း သောက်လေ သောက်လေ
ငတ်မပြေတဲ့ ဆားငန်ရေလို ကာမဂုဏ်အာရုံ ထိုထိုကို ခံစားရင်း၊
ရှေ့ပြေးနေတဲ့ ပညာတွေကိုလည်း အမှီလိုက်ရင်း လောင်စာကုန်လို့
ငြိမ်းတော့မယ့်မီးလို အိုးမင်းရင့်ရော်တဲ့ ညနေ နေဝင်ရီ အရွယ်ကို

ရောက်သွားကြတယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံ ထိုထိုကို မခံစားနိုင်တော့တဲ့ အရွယ်မှာ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေဟာ သူတို့အတွက် အဓိပ္ပာယ် မရှိတော့ဘူး။ ခွန်အားနည်းလို့ ဉာဏ်အားနုနုလာပြီဖြစ်တဲ့ အရွယ်မှာ ခေတ်ရှေ့ပြေးနေတဲ့ ပညာရပ်တွေဟာ သူတို့အတွက် အဓိပ္ပာယ် မရှိတော့ဘူး။ သူတော်ကောင်းတရား မထွန်းကားတဲ့ တိုင်းပြည်တွေဆိုရင် အဲဒီအရွယ်မှာ ဘာလုပ်ရမယ် မသိတော့ဘူး။ ဘဝဟာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့သွားတယ်။ အသက်ရှင်နေတာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့သွားတယ်။

သူတော်ကောင်းတရား ထွန်းကားတဲ့ တိုင်းပြည်ပင် ဖြစ်သော်လည်း တရားနဲ့ မမွေ့လျော်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အချည်းနှီး နေထိုင်ခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် သူတော်ကောင်းတရား မထွန်းကားတဲ့ တိုင်းပြည်တွေမှာ နေထိုင်တဲ့ သူတွေလိုပဲ ဖြစ်ကုန်တယ်။ ခွန်အားနည်းလို့ ဉာဏ်အားနုနုလာပြီဖြစ်တဲ့ အရွယ်မှာ ဘာလုပ်ရမယ် မသိတော့ဘူး။ ဘဝဟာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့သွားတယ်။ အသက်ရှင်နေတာ အဓိပ္ပာယ်မဲ့သွားတယ်။ ရှင်သန်ခြင်းရဲ့ ရသ ပျောက်နေတယ်။

အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ ခေတ်ပညာတွေနောက် အမှီလိုက်ဖို့ ကြိုးစားခြင်းဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်တာနဲ့ သိပ်တူတယ်။ လုပ်သင့်တာ လုပ်ဖို့ အသိဉာဏ် မဲ့သွားစေတတ်တဲ့ နေထိုင်မှု ဖြစ်သလို အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ ဒီပညာရပ်တွေကြောင့် ချမ်းသာမှုကို မရကြဘူး။ အလိုပြည့်မှု ဖြစ်မလာဘူး။ အလိုမပြည့်မှု ဆင်းရဲနဲ့သာ မိတ်ဆွေဖွဲ့ခွင့် ရကြတယ်။ အလိုမပြည့်နိုင်တဲ့ ကာမဂုဏ်တွေ အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ ပညာတွေလို့ သိဖို့ လိုပါတယ်။ သိပါမှလည်း ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ နေခွင့်ရနိုင်မယ်။ အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိတဲ့ အရာကို အားထုတ်ရင် အဆုံးဆိုတာကို မသိနိုင်ဘူး။ အဆုံး မရှိတဲ့ခရီးကို လျှောက်ရင် အဆုံးကို မရောက်နိုင်ဘူး။ ပန်းတိုင် မရှိတဲ့ ခရီးဟာ ပဲ့မပါတဲ့ လှေလိုပဲ လွင့်ချင်ရာ လွင့်ပြီး မျောချင်ရာ မျောနေမှာပဲ။ အဆုံး-

အပိုင်းအခြား မရှိတဲ့ ဘဝခရီးကို နှင်နေကြတဲ့ ခရီးသည်တွေဟာ ပန်းတိုင် မရှိတဲ့ ခရီးကို သွားနေကြတာနဲ့ သိပ်တူတယ်။ ပဲ့ မပါတဲ့ လှေပေါ် တက်စီးနေကြတာနဲ့လည်း သိပ်တူတယ်။ ပန်းတိုင်မရှိတဲ့ ဦးတည်ရာမသိတဲ့ ဘဝခရီးသည် ဖြစ်ရင် ဘဝဟာ အချည်းအနှီး အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တော့မယ်။ ပန်းတိုင်ရှိတဲ့ ဦးတည်ရာသိတဲ့ ဘဝခရီးသည် ဖြစ်ဖို့ အဆုံးအပိုင်းအခြား ထင်ရှားရှိတဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု ခရီးစဉ်ကို စတင်ကြရတယ်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု ခရီးစဉ်ကို စတင်ခြင်းဆိုတာ သူတော်ကောင်းတရားကို ကျင့်တာပါ။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခရီးစဉ် စတင်လို့ ကြားဘူတာတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြတ်သန်းခွင့် ရလာတဲ့အခါ အဆုံးသတ်ပန်းတိုင်ကို နီးလာပါပေါ့လားလို့ စိတ်ထဲ အလိုကျမှု ကျေနပ်မှု အာသာပြေမှု ဖြစ်ပေါ်လာတယ်နော်။ အမှန်သိဖို့ ကျင့်ရတဲ့ ပညာမှာ အဆုံးပန်းတိုင် ရှိတယ်။ မဆုံးပန်းတိုင်နောက် တကောက်ကောက် လိုက်ရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်လာရင် ချမ်းသာလာတယ်၊ ပြည့်စုံလာတယ်၊ အလိုအာသာဆန္ဒ မပြည့်ဝမှုတွေ လျော့နည်းလာတယ်။ လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံတွေရဲ့ သဘောမှန်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိခွင့် ကောင်းစွာ ရလာမယ် ဆိုရင် ဒီအာရုံတွေအပေါ် တပ်မက်မှု ပိုင်ဆိုင်လို့ အလိုအာသာဆန္ဒဆိုတာ နည်းလာတာပါပဲ။ ယဉ်ကျေးတဲ့ စိတ်ဟာ ချမ်းသာခြင်းကို ဆောင်တဲ့အတွက် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမပြီးတဲ့၊ တဏှာကင်းတဲ့ အချိန်ဟာ အချမ်းသာဆုံးအချိန်၊ အပြည့်စုံဆုံးအချိန်၊ အလိုဆန္ဒဟူသမျှ ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့ အချိန်ပါပဲ။ နောင်တဆိုတာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုခရီးမှာ ဖြစ်တည်ခွင့် မရှိဘူး။ ဒီတိုးတက်မှုကမ္ဘာ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ လောကကြီးတစ်ခု ဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ပေးတယ်။ လောကဆိုတာ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ရရှိထားတဲ့ စက္ကာယတန^၁၊ သောတာယတန^၂စတဲ့

၁ = စက္ခုအကြည်၊ ၂ = သောတအကြည်

အာယာတနတို့၏တည်ရာ ဒီခန္ဓာကြီးကို ခေါ်တာပါ။ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ လောကကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာဖို့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု အဓိက လိုအပ်တယ်။

ရုပ်ဝတ္ထု တိုးတက်မှုအတွက် လောဘ ဒေါသ မောဟ ကုဿာ မစ္ဆရိယ မာန်မာနတရားတွေကို မိတ်ဆွေဖွဲ့ပြီး ခရီးဆက်ကြရ ပြိုင်ဆိုင်ကြရတယ်။ လောဘတွေ သိပ်ကြီးလာရင် လူစိတ် ပျောက်ကုန်တယ်။ ဒေါသတွေ သိပ်ကြီးလာရင် အသိဉာဏ်မရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေနဲ့ တူကုန်တယ်။ လူနဲ့ တိရစ္ဆာန်ကို ခွဲခြားပေးတာ အသိဉာဏ်ပါ။ ကိုယ့်ရဲ့ ဘဝကို အသိဉာဏ်နဲ့ ချွန်းအုပ်ပြီး မနေထိုင်နိုင်ရင် တိရစ္ဆာန်နဲ့ လူ မကွဲတော့ဘူး။

ရဟန်းဆိုတာ ရဟန်းလိုနေမှ ရဟန်းဖြစ်နိုင်မယ်။ လူတွေက ကာမဂုဏ် ကြိုက်တယ်။ ရဟန်းတွေလည်း ကာမဂုဏ် ကြိုက်ရင် လူနဲ့ ရဟန်း မထူးတော့ဘူး။ “ရဟန်းတို့ရဲ့ အသွင်အပြင် အပြုအမူ အပြောအဆို အနေအထိုင်တွေဟာ လူတို့ရဲ့ အသွင်အပြင် အပြုအမူ အပြောအဆို အနေအထိုင်တွေမှ တစ်မျိုး တစ်ပါး တစ်ခြားသာ ဖြစ်ရမယ်” ဒီလို ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခဲ့တာပါ။ ရဟန်းဆိုတာ လူလို မနေရဘူး၊ လူလို မပြောရဘူး၊ လူတွေ လုပ်သလို လိုက်မလုပ်ရဘူး။ ဒါမှ ရဟန်းအသွင် ရှိမယ်။ ရဟန်းဖြစ်ပြီး ရာထူး ဂုဏ်သိန် အာဏာ စည်းစိမ် ခွန်အားတွေကို တန်ဖိုးထား မက်မောနေမယ်၊ ဒါတွေကို ပြောနေမယ်၊ ဦးညွှတ်နေမယ်ဆိုရင် လူနဲ့ မကွဲတော့ဘူး၊ မကောင်းတော့ဘူးနော်။ ခွန်အားရဲ့ ရှေ့မှောက် ဦးညွှတ်တတ်တဲ့ ရောဂါသည်တွေ များတဲ့ ဒီလောကကြီးထဲမှာ ဦးညွှတ်ခံရမှု တစ်နေရာစာအတွက် ရာထူး ဂုဏ်သိန် အာဏာ စည်းစိမ်ခွန်အားတွေကို လူတွေလည်း ရှာမှီးနေကြသလို ရဟန်းတွေလည်း ရှာမှီးနေကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ၊ သတ္တလောကကြီးနဲ့ အမြဲတမ်း ဆက်ဆံနေတဲ့ လောကဓံ လေပြင်းမုန်တိုင်းတွေရဲ့

ဝှေ့ယမ်းနှုတ်ဆက်မှုကို ခံနေကြရလို့ပါပဲ။ လောကကြီးဟာ ရာထူး ဂုဏ်သိန် အာဏာ စည်းစိမ်ဆိုတဲ့ ခွန်အားတွေ မရှိရင် အသိအမှတ် မပြုချင်ကြဘူး၊ ဦးညွှတ်ချင်ကြဘူး၊ မဆည်းကပ်ချင်ကြဘူး၊ ဒါတွေကို အကြောင်းပြုပြီး အသိအမှတ်ပြု ခံချင်ကြတဲ့ လူရော ရဟန်းပါ ခွန်အားရဲ့ ရှေ့မှောက် ဦးညွှတ်တတ်တဲ့ ရောဂါသည်တွေရဲ့ လက်ခံမှုအတွက် ဗျာများနေကြတယ်။ လူတွေမှာ စားဝတ်နေရေးဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒါတွေကို ကိုယ်တိုင် ဖြေရှင်းကြရတဲ့အတွက် ရှာမှီးမှုဆိုတာ ရှိမယ်။ ဘဝမှာ ကြောင့်ကြောင့်ကျကျ ပူပူပန်ပန် မဖြစ်ရေးအတွက် သက်တမ်း ရှိသလောက် ရှာမှီးခြင်းဆိုတာ ရှိမှာပဲ၊ အပြစ်မဟုတ်ပါဘူး။ အလေးဂရု ပြုမှု မလွဲဖို့သာ လိုတာပါ။ ခွန်အားကို ဦးညွှတ်ဖို့၊ ကျွန်ုပ်တို့ ခံယူချက်မျိုး မဖြစ်သင့်ဘူး။ ရဟန်းပြုလာတဲ့သူဆိုတာ လွတ်မြောက်ဖို့ အတွက်သာ ဖြစ်ရမယ်။ ခွန်အားရဲ့ ရှေ့မှောက် ဦးညွှတ်တဲ့ ရောဂါသည်ဘဝကို ဆင်းသက်ခွင့် မပေးသင့်ဘူး။ ဘုရားပွင့်လာတာ ဒီရောဂါကို ကုဖို့ပါ။ ရဟန်းဝတ်လာတာ ဒီရောဂါကို ကုဖို့ပါ။ မျှမျှတတ ကျင့်တတ်သူ ဖြစ်လာစေဖို့ပါ။ ဒီရောဂါကို အားပေးဖို့ မဟုတ်ဘူး။

လာဘ်လာဘ ပေါများကြောင်းလမ်းနဲ့ နိဗ္ဗာန်သွားရာလမ်းက တစ်မျိုး တစ်ပါး တစ်ခြားစီပါ။

ရဟန်းဘဝဆိုတာ မြင့်မြတ်တဲ့ ဘဝပါ။ သင်္ကန်းဝတ်ရုံနဲ့ မမြင့်မြတ်နိုင်ဘူး၊ မြင့်မြတ်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်မှ မြင့်မြတ်တာပါ။ လူဝတ်ကြောင်ဘဝရဲ့ အပြစ်တွေကို သိလို့ ရဟန်းတရား အားထုတ်ဖို့ ရဟန်းပြုလာတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေဟာ ရဟန်းဘဝနဲ့ လူ့အလုပ်တွေကို လုပ်ဖို့ အကြောင်း မရှိပါဘူး။ လူ့အလုပ်တွေကို လုပ်ရင် ရဟန်းအသွင် ပျက်စီးသွားတယ်၊ ကြည်ညိုဖွယ်အသွင် မဆောင်တော့ဘူး။ မြင့်မြတ်တဲ့ ဘဝကို ခံယူထားတဲ့ ရဟန်းတွေမှာ မမြင့်မြတ်တဲ့ အပြုအမူ အပြော-

အဆို အနေအထိုင်တွေကို တွေ့ရရင် မြင်တွေ့ရသူတွေရဲ့ စိတ်ထဲ ဘာဖြစ်သွားမလဲ။ သဒ္ဓါတရားတွေ ပျက်စီးသွားတယ်နော်။ လူ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေထက် သာလွန်နေတဲ့ အသွင်အပြင် အပြုအမူ အပြောအဆို အနေအထိုင်ဆိုတာ ရဟန်းတွေမှာ ရှိရမယ်။ ဒါမှ မြင့်-မြတ်တဲ့ သာသနာ့ဂုဏ်ကို ဆောင်ဖို့ ဖြစ်နိုင်မယ်။ လူတွေရဲ့ အမြင်မှာ မတင့်တယ်တော့ဘူး။ အကြားမှာ နားခါးကုန်ပြီ၊ ဖူးမြင်ရသူရဲ့ စိတ်-ဘဝကို မအေးချမ်းစေဘူး။ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်-နိုင်ဖို့ အတုယူထိုက်တဲ့ ရှေ့ဆောင် လမ်းပြဂုဏ်တွေ ကင်းဆိတ်နေရင် တစ်စနဲ့တစ်စ အကျိုးယုတ်ကုန်မယ်။ တစ်စနဲ့တစ်စ သာသနာ မွေးမြှ့် သွားမယ်၊ အမိမြေကနေ သာသနာ ကွယ်ပျောက်သွားနိုင်တယ်။ ဝိ-နည်းစည်းကမ်းနဲ့အညီ မနေထိုင်နိုင်ရင် သာသနာတော်ကြီးကို စောင့်ရှောက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဝိနည်းစည်းကမ်းနဲ့အညီ မနေထိုင်နိုင်ရင် ရဟန်းဘဝမှာ မနေသင့်ဘူး။ ဒါဟာ မှန်ကန်တဲ့ သဘောထားပဲ။ ဒီလို သဘောထားမျိုး ရှိရမယ်။

ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ရဟန်းအဖွဲ့အစည်းကြီးကို တည်ထောင်-တော်မူခဲ့တာ လောကမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ဖို့ အတွက်ပါ။ ကိလေသာ ချေမှုန်းရေး လုပ်ဖို့ပါ။ ကိလေသာ တိုးပွား-အောင် လုပ်ဖို့၊ ကိလေသာရဲ့အလို လိုက်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။

ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ရဟန်းအဖွဲ့အစည်းကြီးကို တည်ထောင်-တော်မူခဲ့တာ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားလုံး ချမ်းသာဖို့ပါ။ ဆင်းရဲစေဖို့ မဟုတ်ဘူး။

လူ့ကျင့်ဝတ် လူ့စည်းကမ်းနဲ့အညီ နေထိုင်တဲ့သူတွေကိုမှ လူလို ခေါ်ရမယ်။ ဒါမှ သဘောထားမှန်တဲ့လူ၊ လောကအကျိုးကို ဆောင်-မည့်သူ ဖြစ်လိမ့်မယ်။

ဒီလိုပဲ ရဟန်းဝိနည်း ရဟန်းစည်းကမ်းနဲ့အညီ နေထိုင်တဲ့ သူကိုမှ ရဟန်းလို့ ခေါ်ရမယ်။ ဒါမှ သဘောထားမှန်တဲ့ရဟန်း၊ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးကို ဆောင်မည့်ရဟန်း ဖြစ်လိမ့်မယ်။

သဘောထားမှန်မှ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေလို့ ရတာပါ။

သဘောထားမှန်မှ လောကအကျိုးကို ဆောင်လို့ ရတာပါ။

အခုလည်းကောင်း နောင်လည်းကောင်းဖို့ဆိုတာ သဘောထားမှန်မှ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေဖို့ သဘောထားမှန်အောင် လုပ်ကြမယ်။

နောက်ထပ် ဘာလုပ်ရမလဲ . . .

အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုတွေကို မပြုဘဲ နေဖို့လိုတယ်

တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်တယ်ဆိုရင် အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုတွေကို မပြု-ဘဲ နေဖို့လိုတယ်။

လောကကြီးမှာ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုနဲ့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ဆက်ဆံနေကြတာ သိပ်များတာပဲ။ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုဟာ ဘာအနှစ်သာရရှိသလဲ။

(ဘာမှ အနှစ်သာရ မရှိပါဘူးဘုရား)

အချိန်တွေ အလဟဿ ဖြုန်းတီးနေတာနဲ့ သိပ်တူတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့အားလုံးရဲ့ ဘဝ သိပ်ပြီး အချိန်မရှိဘူးနော်၊ မကြာခင် ကုန်ဆုံးသွားတော့မယ်။

ဒီနေ့ လူ့လောကကြီးထဲမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ လူငယ်တွေ လူလတ်-ပိုင်းတွေ လူကြီးပိုင်းတွေကအစ အပေါ်ယံ ပျော်ရွှင်မှုတွေနဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝအချိန်တွေကို လဲလှယ်ပစ်နေကြတယ်။

လောကဟာ သူများနေသလို နေဖို့၊ သူများလုပ်သလိုလုပ်ဖို့အတူ အတူ ပြုတတ်သူတွေကို မွေးထုတ်ပေးနေတယ်။ အများနေသလို နေရင် အများထဲက အများထဲ ပါသွားမှာပါပဲ။ အများထဲက အနည်းထဲ ပါဖို့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလေးထားမှုကို လျော့ချပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခံယူချက် သဘောထားကို ပုံစံမှန်အောင် ‘သတိ’နဲ့ ပြုပြင် နေထိုင်သွားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကို သိသူတွေက အများထဲက အနည်းထဲ ပါအောင် ကြိုးစားနေကြတယ်။ ဒီလို ကြိုးစားမှုကို မြစ်ကို ဆန်တက်တဲ့ အလုပ်လို့ ဆိုရမယ်။ သူလို ကိုယ်လို နေတာ ရေစုန်မှာ မျှောချတာမျိုးပါ။

မြစ်ထဲက လှေက ရေစုန်မျှောခွင့်ရရင် အကျိုးရှိ သက်သာမှုတွေ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်တယ်နော်၊ ဘဝ မြစ်ပင်လယ်ကြီးထဲက လူ့ဘဝ-လှေငယ်လေးကို ရေစုန်မှာ မျှောလိုက်ရင် အကျိုးမဲ့ ဆုတ်ယုတ်မှုတွေ နှစ်မွန်းမှုတွေ ဖြစ်ဖို့ များသွားတယ်။ စိတ်ကို အလိုလိုက်တာ ရေစုန်မှာ မျှောခွင့် ပေးတာပါ။ စိတ်ကို အလိုမလိုက်တာ ရေကို ဆန်တက်တာပါ။ တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင် ရေဆန်ကို တက်ရမယ်။

ဒီနေ့ ပျော်နေကြတာ တကယ့် ပျော်စရာတွေ မဟုတ်ဘူးနော်၊ ရေစုန်မျှောနေကြတာ။ အချိန်ရဲ့ တန်ဖိုး၊ ဘဝရဲ့ တန်ဖိုးကို နားလည်မှ ဒီလို ခံစားလို့ ရမယ်နော်။ နောက်တစ်ခု ပြောချင်ပါတယ် . . .

အပေါ်ယံ နေထိုင်မှုပုံစံနဲ့ ဘဝကို တစ်ရွေ့ရွေ့ အသက်ကြီးထွား-ခွင့် ပေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လောကကြီးထဲ သိပ်များတာပဲ။ အပေါ်ယံ နေထိုင်မှုနဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝကို တန်ဖိုးမဲ့စွာ နေထိုင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိပဲ ဖြစ်နေလား ပြန်ဆန်းစစ်ဖို့ လိုပါတယ်။

အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုတွေနဲ့ တစ်ဦးကို တစ်ဦး ဆက်ဆံနေတာ ကိုယ့်ဘဝကို တန်ဖိုးရှိတဲ့ နေထိုင်မှုမျိုးနဲ့ နေခွင့်ပေးခြင်းလို့ မပြောနိုင်သလို ကိုယ့်ဘဝကို တန်ဖိုးထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အပြုအမူတွေ-

လို့လည်း မပြောနိုင်ဘူး။

အပြီးတွေလည်း သတိထားဖို့ ကောင်းတယ်၊ ရင်ထဲက မပါဘဲ ပြီးနေကြတယ်။ အဲဒါ ကိုယ့်သဘောထား မမှန်ဘူးနော်။ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုမျိုး ကိုယ့်စိတ် ကိုယ် ခွင့်ပြုဖို့ မကောင်းဘူး။ တန်ဖိုးရှိရှိ-နေချင်ရင် ခွင့်မပြုသင့်ဘူး။ စကားတစ်ခွန်း ပြောတော့မယ်၊ ရင်ထဲက မပါဘူး မပြောတာကောင်းပါတယ်။ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုတစ်ခု ဘာဖြစ်လို့ ပြုမှာလဲ။

အပေါ်ယံ ဆက်ဆံတတ်တဲ့ သူတွေကို တွေ့ရင် သဘောထား-ပြောင်းစေလိုတဲ့ ဆန္ဒ ဖြစ်မိတယ်။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ လေးနက်တဲ့ သဘောထား မရှိဘူး၊ လေးနက်တဲ့ အနေအထိုင် မရှိဘူး။ ဘယ်လှေကို ဘယ်လှော်တက်နဲ့ လှော်ရမလဲ ဒါတော့ ကျွမ်းကျင်သလို ရှိတယ်။ အဲဒီ ကျွမ်းကျင်မှုမှာ ရိုးသားမှု တည်ကြည်မှု ပါမယ်ဆိုရင် သိပ်ကောင်း-မယ်။ ရိုးသားမှု တည်ကြည်မှု မပါတော့ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတွေ မမွေ့လျော် မဖတ်ရှုလိုတဲ့ စာပေါ့တွေလိုပဲ မမှီဝဲအပ်သူအဖြစ် သတ်-မှတ် လစ်လျူရှု ပစ်ပယ်မှုကို ခံကြရတယ်။ လေးနက် တည်ကြည်မှု မပါတဲ့ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံတတ်သူတွေဟာ တစ်ဖက်သား အပေါ် တကယ် လေးစားမှု မရှိဘူး။ လေးစားယောင်တော့ ဆောင်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ ချဉ်းကပ်မှုမှာ သူတို့ရဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုကို အသုံးတော်ခံလိုတာ က ပိုများတယ်နော်။ ဒီလိုလူတွေ မိမိထံက ထွက်ခွာသွားရင် စိတ်ထဲ စနိုးစနောင့် ဖြစ်ပြီး ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။ တည်ကြည်မှု မပါတဲ့ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှု ပုံစံနဲ့ လည်ဝယ်သူ ဖြစ်တာ အလိုမရှိအပ်ဘူး။ ဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ သိက္ခာရှိတဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ တစ်ဖက်သားရဲ့ စိတ်နှလုံးကို ခွန်အားဖြစ်စေတဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ တည်ကြည်တဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ လေးနက် တဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ လေးစားမှုပါတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးကိုသာ အလိုရှိအပ်-တယ်။

ရိုးသားမှု တည်ကြည်မှု မပါတဲ့ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံတတ်သူတွေကို တွေ့ရတဲ့အခါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု တစ်ခုခု ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ ကူညီပေးချင်တယ်။ သို့သော်လည်း ပြင်ဆင်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ် မဝင်နိုင်လောက်အောင် သူကျင်လည်တဲ့ သူဝန်းကျင်မှာ သူ့ရဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုက အသုံးကျနေတယ်။ သူ့ကို မြှောက်စားသူတွေ အသုံးချသူတွေ များစွာရှိနေတယ်။ သူလည်း သာယာနေတယ်။ အသုံးကျတဲ့အတွက် အသုံးချကြတာ တော်တော် သတိထားစရာပါ။ လောကအောင်မြင်ရေးလမ်းကြောင်း ဖြောင့်တန်းဖို့ဆိုတာ အသုံးကျမှ ဖြစ်တယ်။ အသုံးကျပါမှ အသုံးချကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း မူလတန်း အလယ်တန်း အထက်တန်း တက္ကသိုလ်တန်းနဲ့ တစ်ခြားသော ထပ်လောင်း ဖြည့်စွက်သင့်တဲ့ ပညာတွေ လေ့လာ သင်ယူရင်း မိမိကိုယ်ကို အသုံးကျသူ ဖြစ်ရေး ဘုန်းကြီးတို့လည်း ကြိုးစားခဲ့ဖူးပါတယ်။ အသုံးကျမှ အသုံးချဖို့ ရွေးချယ်ခံရမှာကိုး။ အသုံးကျအောင် လုပ်တာ မိမိကို အသုံးချတာ အလိုရှိကြောင်း လျှောက်လွှာ တင်နေတာနဲ့ သိပ်တူတယ် နော်။

လောကမှ ထွက်မြောက်လိုသူမှန်ရင် ဒီလို အသုံးကျမှုဟာ သာယာအပ်တဲ့တရား မဟုတ်တော့ဘူး။ မိမိရဲ့ အသုံးကျမှုကို သာယာသွားရင် ဘဝရဲ့လွတ်လပ်မှု၊ ဘဝရဲ့ လွတ်မြောက်မှု ခရီးစဉ် မဖြောင့်တော့ဘူး။ ဘယ်နေရာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အသုံးကျမှ အသုံးချကြတာပါ။ ဒါတော့ နားလည်ရမယ်။ အသုံးကျလို့ အသုံးချကြတာလည်း သိဖို့လိုတယ်။ သိပြီး မိမိဘဝကို ဆယ်ထုတ်ဖို့လည်း လိုပါတယ်။ အနိမ့်ဆုံး ဆယ်တင်မှုက မသာယာဖို့ဘဲ။ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ မိမိထံ ချဉ်းကပ်လာတာတွေ ရှိမယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်လို့ လုပ်နေတာဆိုတဲ့ ခံယူချက် ရှိဖို့ လိုပါတယ်။ အသုံးချခံရနေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောထားမျိုး မဟုတ်ဘဲ လောကကောင်းကျိုး ငါရွက်ဆောင်နေတယ်ဆိုတဲ့

သဘောထားနဲ့ သာသနာ့အလုပ်တွေကို ဆောင်ရွက်သင့်တယ်။ မလုပ်ဘဲ နေလို့ မရတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ သဘောထားမှန်ဖို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရပါတယ်။

လူ့လောကမှာ အားသာချက်အဖြစ် မြင်ရတဲ့ အရာများစွာဟာ ရဟန်းဘဝမှာ အားနည်းချက်တွေ ဖြစ်ကုန်တယ်။ အောင်မြင်မှုဆိုတာ လူတွေအတွက် အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်တဲ့တရား ဖြစ်သော်လည်း ရဟန်းတွေ အတွက်တော့ အနှောင့်အယှက်တွေပါ။ အများထဲက အနည်းထဲ ပါချင်သူ၊ တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်သူတွေအတွက် ပြောတာပါ။ တန်ဖိုးရှိရှိ မနေချင်သူတွေအတွက် မဟုတ်ဘူး။

ရေလိုက် ငါးလိုက် ဆက်ဆံတတ်တာ ခိုင်ခံ့တဲ့ ခံယူချက် မရှိဘူးလို့ ပြောနေတာပါ။ ဘဝ ခံယူချက် ရေရေရာရာ မရှိရင် ဒီလို ဖြစ်တာပဲ။ ဟန်လုပ် သရုပ်ဆောင်သူ ဖြစ်ခွင့် ပေးလိုက်တာမျိုးပါ။ ဒီလို သရုပ်ဆောင်နိုင်တာကိုပဲ ဂုဏ်ယူနေကြသေးတယ်။ သရုပ်ဆောင် သင်တန်း ရှိရင်တောင် တက်ကြဦးမယ် ထင်တယ်။ မိမိဘဝ မိမိ တန်ဖိုးထားသင့်တယ်။ အနှစ်သာရ မရှိတဲ့ ဆက်ဆံရေးကို မနှစ်ခြိုက်သင့်ဘူး။

မိမိစိတ်ထဲကနေ စိတ်ပါ လက်ပါနဲ့ ချီးကျူးမယ်ဆိုရင်လည်း ချီးကျူးပါ။ စိတ်မပျက်ပါနဲ့ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှု ပုံစံမျိုး ပြုမယ်ဆိုရင် မပြုဘဲ နေလိုက်တာ သဘောထား မှန်သွားတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပုံစံမှန်တဲ့ စိတ်ထားမျိုး ပြောင်းသွားတယ်။

လောကကြီးမှာ လူတွေ ပျော်တယ်လို့ ပြောနေကြတဲ့ အပျော်တွေ . . . ပျော်စရာလို့ သဘောမပေါက်မိဘူး။ အချိန်ဖြုန်းတီးရေး ဘဝကို ပြုန်းတီးအောင် လုပ်နေကြတယ် ဒီလိုပဲ နားလည်တယ်။

အပျော်ကို တကယ်ရှာလို့ မရဘူး။

ပျော်မယ်တဲ့၊ ပျော်အောင် ဘယ်တော့မှ ဖုန်းတီးလို့ မရဘူး။

ဒါကို တရားနာပရိသတ်တွေ နားလည်ကြမယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဘဝမှာ တကယ် ငြိမ်သက်အေးချမ်းတဲ့ ပီတိဖြစ်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း တစ်မျိုး လိုအပ်တယ်နော်။ အဲဒါ ရှာဖွေလို့ ရနိုင်တဲ့ တရားတွေ မဟုတ်ဘူး။ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေလိုက်၊ သဘောထားမှန်မှန်နဲ့ ဆက်ဆံလိုက်၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးဆက်တွေ လူမသိသော်လည်း ပြန်တွေးလိုက်ရင် စိတ်ထဲ ကျေနပ်နေတယ်။

အဲဒီ ကျေနပ်မှုမျိုး ဘယ်မှာ သွားရှာလို့ ရမလဲ။

ဖန်တီးပြီး ယူလို့ မရဘူးနော်။

သဘောထားမှန်မှန်နဲ့ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုမျိုးနဲ့ မဆက်ဆံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ရရှိနိုင်တာပါ။

ဒါဆိုရင် မိမိရဲ့ အပြုအမူ အပြောအဆို အနေအထိုင်တွေဟာ အလေးအနက် မရှိတဲ့ အပေါ်ယံ အပြုအမူတွေ မဖြစ်စေသင့်ဘူး။

မွေးခြင်းနှင့် သေခြင်းကြား ကြားကာလကလေးဟာ အလွန်-အလွန် တိုတောင်းလှပါတယ်။ လူ့ပြည်က အနှစ်တစ်ရာဟာ နတ်ပြည်-မှာ တစ်ရက်လောက်ပဲ ရှိတယ်။ နတ်သမီးတစ်ဦး နတ်ပြည်ကနေ စုတေပြီး လူ့ဘဝမှာ လူလာဖြစ်တယ်။ လူ့သက်တမ်းတစ်ခုအတွင်း လူ့ပြည်မှာ နေလိုက်တာ အိမ်ထောင်တွေကျ သားသမီးတွေ ထွန်းကားလို့ သေခါနီး ကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးတော့ အရင်ဘဝ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ နတ်ဘုံမှာပဲ နတ်သမီး သွားပြန်ဖြစ်တယ်။

နတ်သားက မေးတယ်၊ ခုနက ဘယ်ရောက်သွားတာလဲ။

လူ့ပြည်ရောက်သွားတာ . . . နတ်သမီးက ပြန်ဖြေတယ်နော်။

ဟိုမှာ ဘယ်လောက်ကြာသွားသလဲ ဒီလို နတ်သားက ထပ်မေး-တော့ . . .

လူ့သက်တမ်း အနှစ်တစ်ရာအတွင်းမှာ အိမ်ထောင်တွေကျ သား

သမီးတွေ မွေးလို့ သေပြီး အခု နတ်ပြည် ပြန်ရောက်လာတာပါတဲ့။

ဟိုမှာ တစ်ရက် မပြည့်သေးဘူး၊ ခဏလေးနော် . . . တရားနာ ပရိသတ်။ လူ့ဘဝဆိုတာ ရေမျက်နှာပြင်ထက်က ရေပွက်ပမာ ခဏ-တာမျှပါ။

ဒီအခါမှာ နတ်သားက ဒီလောက်တိုတောင်းလှတဲ့ ဘဝလေးမှာ လူသားတွေ ကုသိုလ်တရား တော်တော် လုပ်နေကြမှာပဲ။ ဘဝကို တန်-ဖိုးရှိရှိ လေးလေးနက်နက် နေထိုင်ကြမှာပဲ ဒီလို ထင်မြင်ချက် ပေး-တယ်။

မဟုတ်ဘူး . . . ၊ လူတွေ ကာမဂုဏ် သိပ်ထူပြောကြတယ်၊ ကာမဂုဏ်တောထဲ မမောနိုင် မပန်းနိုင် ပင်ပင်ပန်းပန်းနဲ့ ပျော်နိုင်-အောင် ပျော်ခွင့်ရအောင် ကြိုးစားနေကြတယ်။ အချိန်တွေကို အချည်း-အနှီး ကုန်ဆုံးအောင် ပြုနေကြတယ်။ ကုသိုလ်လုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အသိ-ဉာဏ် နည်းနည်းလေးပဲ ဝင်ကြတယ်။ အချည်းအနှီး အချိန်တွေကို ဖြုန်းတီးနေကြတယ်။ ဒီလို ပြောတော့ . . . ၊

တယ်မိုက်တဲ့ လူတွေပဲ ဒီလို ဓမ္မသံဝေဂ ဖြစ်တယ်။ ဘာတဲ့လဲ၊ တယ်မိုက်တဲ့ လူတွေ၊ အဲဒါ တရားနာပရိသတ်တွေပဲ ဖြစ်နေကြသ-လားလို့ ပြန်စဉ်းစားဖို့ လိုကြတယ်နော်။ (ဓမ္မဋ္ဌ၊ ၁၂၂၉-၂၃၁။)

ဒါဆိုရင် တိုတောင်းလှတဲ့ ဘဝသက်တမ်းကလေးမှာ လေးလေး နက်နက် ဘဝကို နေထိုင်မယ်။ အဓိပ္ပာယ် ရှိတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မယ်။ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မယ်။ အပျော်မဟုတ်တဲ့ တရားတွေနဲ့ အချိန်ကုန် မခံတော့ဘူး။ အပေါ်ယံ နေထိုင်မှုမျိုးနဲ့ ဘဝကို ကုန်ဆုံးခွင့် မပေးတော့ဘူး။

လေးလေးနက်နက် နေထိုင်ချင်တယ်ဆိုရင် အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့၊ တန်ဖိုးမရှိတဲ့၊ အနှစ်သာရ မရှိတဲ့၊ ပြောဆို ဆက်ဆံ ပြုမူမှု ပုံစံတွေကို

ရှောင်ရှားရတော့မယ်၊ အချိန်တွေ သိပ်နည်းနေတယ်။

ဒီအသက်အရွယ် ရောက်လာကြတာ . . . အသက်-၃၀ ရောက်နေတဲ့ တရားနာပရိသတ်တွေ အနှစ်-၃၀ လွန်သွားတာ ရေရေရာရာနဲ့ တွက်လို့ မရတော့ဘူးနော်။

အသက်-၆၀ ရောက်နေတဲ့ ဒကာကြီး ဒကာမကြီးတွေလည်း အတူတူပဲနော်၊ အနှစ်-၆၀ လွန်သွားတာ ရေရေရာရာနဲ့ တွက်လို့ မရတော့ဘူး၊ အချိန်တွေ ကုန်သွားတာ ခဏလေးပဲ။

ဒါဆိုရင် သဘောထားမှန်ဖို့ အပေါ်ယံနေထိုင်မှုတွေ မပြုပဲ နေဖို့၊ လေးလေးနက်နက် ဘဝကို ဖြတ်သန်းခွင့် ပေးနိုင်ဖို့ ဘာလုပ်ရမလဲ။

မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်အောင် ကြိုးစားမယ်

မိမိရဲ့ သဘောထား မှန် မမှန် မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ မကျွမ်းကျင်ရင် မသိနိုင်ဘူးနော်။ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုမျိုးနဲ့ ဆက်ဆံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ် မဖြစ်ဆိုတာလည်း မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ မကျွမ်းကျင်ရင် မသိနိုင်ဘူး။

ဒီလိုပဲ အချည်းနှီးအကျိုးမဲ့မယ့် အရာတွေမှာ အချိန်ကုန်ခံပြီး ဘဝကို မလေးမနက် ဖြတ်သန်းခွင့် ပေးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ် မဖြစ်ဆိုတာကိုလည်း မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ မကျွမ်းကျင်ရင် မသိနိုင်ဘူး။

ဘဝရဲ့ တိုးတက်ခြင်း မှန်သမျှ ဘယ်က စရမလဲ . . . ၊

(ပရိသတ် အသံ တိတ်သွားတယ်)

ဘဝရဲ့ တိုးတက်ခြင်း ဟူသမျှ စိတ်ကနေ စရတာပါ။

“စိတ္တေန နိယတိ လောကော”

စိတ်ဟာ လောကကြီးကို ရှေ့ဆောင်နေတယ်။

မိမိဘဝကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ချင်တယ်၊ မိမိဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်ချင်တယ်ဆိုရင် မိမိစိတ်က စရမယ်။ မိမိစိတ်ကို မသိဘဲနဲ့ မိမိဘဝကို တန်ဖိုးရှိအောင် လုပ်လို့ မရဘူးနော် . . . ၊ လေးလေးနက်နက် တွေးကြည့်ပါ။

နေ့စဉ် နေ့စဉ် မိမိရဲ့ အတွေးတွေကို သိဖို့၊ သိပြီးတော့ မိမိရဲ့ အတွေးတွေကို တာဝန်ယူတတ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒီအတွက် စိတ်ကို ကျွမ်းကျင်အောင် လုပ်ရတာပဲ။ ဘာတွေ တွေးနေသလဲ၊ ဘာလုပ်ဖို့ တွေးနေသလဲ၊ ဘာဖြစ်ဖို့ တွေးနေသလဲ ဒါ သိသင့်တယ်။ သိပြီးရင် အဲဒီ အတွေးတွေကို တာဝန်ယူတတ်ရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊

စိတ်ဟာ မြေဩဇာကောင်းတဲ့ လယ်ယာမြေကောင်းနဲ့ သိပ်တူတယ်။ ဒီမြေမှာ ချိုမြိန်တဲ့ မျိုးစေ့ကို ကြံချလိုက်ရင် ချိုမြိန်တဲ့ အကျိုးတွေ ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းကံတွေကို ထူထောင်လိုက်တာနဲ့ သိပ်တူတယ်။

ခါးသီးတဲ့ မျိုးစေ့ကို ကြံချလိုက်ရင်တော့ ခါးသီးတဲ့ အကျိုးတွေ ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းကံတွေကို ထူထောင်လိုက်တာနဲ့လည်း သိပ်တူတယ်။

ကောင်းတဲ့စိတ်က ကောင်းတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ဖြစ်ထွန်းစေပြီးတော့ မကောင်းတဲ့စိတ်က မကောင်းတဲ့ အကျိုးတရားတွေကို ဖြစ်ထွန်းစေတော့ မိမိစိတ်ကို မိမိ တာဝန်ယူတဲ့သူ ဖြစ်ရင် မိမိဘဝကို တန်ဖိုးရှိအောင် မလုပ်နိုင်ဘူးနော်။

ကိုယ်စီ ကိုယ်စီရဲ့ စိတ်ကို ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ တာဝန်ယူကြဖို့ လိုပါတယ်။ တကယ်တမ်းကျတော့ တာဝန်ယူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သိပ်နည်းတယ်နော်၊ သတိပေးပါတယ်၊ တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင် ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် တာဝန်ယူကြပါ။ စိတ်က ကိုယ့်ကို ပုံစံမကျ ညွှန်ကြားချက်ပေးနေတာ မသိလိုက်ဘူး၊ တာဝန်ယူလိုက်တယ်လို့ ပြောလို့ မရဘူးနော်။ သူ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း မိမိ ပြုမူ လုပ်ဆောင်တယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့ အပြုအမူတွေဟာ

အကျိုးရှိတဲ့တရား ဖြစ်ဖို့ထက် အကျိုးမရှိတဲ့တရား ဖြစ်ဖို့ ပိုများပါတယ်။

ဒါဆိုရင် ငါ့ရဲ့ အတွေးတွေကို ငါ တာဝန်ယူမယ်၊ ငါ့ရဲ့ အတွေး-
တွေကို ငါ သိအောင်လုပ်မယ်။ အတွေးတွေကို သိပြီးတော့ အတွေး-
တွေကို ပုံစံတကျဖြစ်အောင် လုပ်မယ်။ အဲဒီလိုမှ ပုံစံတကျ ဖြစ်အောင်
မလုပ်ဘူးဆိုရင် ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါ သတိရှိဖို့
လိုပါတယ်နော်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က “သူတစ်ပါး စိတ်ဖြစ်ပုံ၌ မကျွမ်းကျင်ဘူး
ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်ပါစေ၊ မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်အောင်တော့
ကြိုးစားကြစမ်းပါ” ဒီလို မိန့်တော်မူခဲ့တာပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။

ဘဝမှာ တန်ဖိုးရှိရှိနေတတ်ဖို့၊ မိမိရဲ့ စိတ်ကို မိမိ တာဝန်ယူပြီး
ထိန်းကျောင်းနိုင်ဖို့ အတွက်ပါ။ တာဝန်ယူတယ်ဆိုတာ ထိန်းကျောင်း-
နိုင်ဖို့ ပြောတာပါ။ တာဝန်ယူတယ်ဆိုတာ မကောင်းတာ ညွှန်ကြား-
လည်း လိုက်လုပ်ဖို့ ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဖြစ်ပေါ်လာသမျှအတွေးတွေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ စိတ်တွေကို
တာဝန်ယူပြီးတော့ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အရာကို ငါ ခွင့်ပေးမယ်
ဒီလို နေထိုင်ဖို့ ပြောတာပါ။ ဒါမှ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝတစ်ခုကို နေထိုင်-
တတ်တယ်လို့ ခေါ်မယ်။

မိမိရဲ့ စိတ်ကို ကျွမ်းကျင်အောင် မလုပ်ရင် ယဉ်ကျေးတဲ့စိတ်
ဖြစ်မလာနိုင်တော့ဘူး။

“စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟံ”

ယဉ်ကျေးတဲ့ စိတ်ဟာ ချမ်းသာခြင်းကို ရွက်ဆောင်တယ်။

မိမိရဲ့ စိတ် မိမိ မသိသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ချမ်းသာခြင်းနဲ့ မချမ်း-
သာခြင်း ဘယ်တရားတွေ ပိုပြီး ဖြစ်မလဲ၊ မချမ်းသာခြင်းတွေပဲ ပိုပြီး
ဖြစ်တော့မယ်နော်။ မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်အောင် ပြုရေးမှာ

ဘာလိုအပ်သလဲ၊ ‘သတိ’ လိုအပ်ပါတယ်။

‘သတိ’ မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ မိမိရဲ့ စိတ်ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်း-
ကျင်အောင် ပြုဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မိမိရဲ့ စိတ်ကို တာဝန်ယူဖို့
မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ သဘောထားမှန်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ ဘဝကို
လေးလေးနက်နက် ဖြတ်သန်းခွင့်ပေးဖို့ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊
တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝတစ်ခု ဖြစ်မလာနိုင်တော့ဘူး။

ဒါကြောင့် မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်အောင် ပြုဖို့ အားလုံးမှာ
တာဝန်ရှိတယ်။ မိမိရဲ့ဘဝ မိမိ တိုးတက်အောင် လုပ်ချင်တယ်ဆိုရင်-
ပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားရှင် မိန့်တော်မူထားတဲ့ နောက်စကားတစ်ခွန်း
ရှိတယ်။

စိတ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေဖို့၊

စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေဖို့ ကြိုးစားကြစမ်းပါ

တရားနာပရိသတ်တွေ စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း မိမိတို့ ဖြစ်နေကြ-
သလား၊ စိတ်ကို မိမိတို့ အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ပြုနေကြသလားလို့
မေးရင် ဘယ်လို ဖြေကြမလဲ။

စိတ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ပြုနေကြပါတယ်တဲ့ . . .

ကြားရတာ ဝမ်းသာဖို့ ကောင်းတယ် . . . ၊ ဒါပေမယ့် တကယ်ပဲ
လားလို့ ထပ်မေးပါတယ်။ တစ်ဦးထဲပဲ အသံထွက်တော့ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်-
တွေက စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောသလိုပါပဲ၊ ဟုတ်-
တယ်နော်။

စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်ကြရဲ့လား။

ကိုယ့်ကို တစ်ခုခု ပြောလာပြီဆိုရင် . . . ၊ ဒေါသထွက်လာပြီး၊

ငါ့ ဘာထင်လဲ၊ ဟင်း . . . ငါ ပြန်လုပ်လိုက်ရ . . . ။ အဲဒါ ဘာဖြစ်တာလဲ။ စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း ဖြစ်တာ၊ ဒေါသရှိတော့ ဒေါသ ဖြစ်မှာတော့ သေချာတာပေါ့။ ဒေါသ ဖြစ်အောင် ပြောရင် ဒေါသတော့ ထစ်ကနဲ ဖြစ်မှာပဲ။

ဒါပေမယ့် ‘သတိ’နဲ့ မိမိစိတ်ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်အောင် လေ့ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မိမိစိတ်ကို မိမိ တာဝန်ယူနိုင်အောင် လေ့ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရင် မိမိရဲ့ ဒေါသကို ချိုးနှိမ်နိုင်လာတယ်။ ဒီလို ချိုးနှိမ်နိုင်တဲ့ အချိန်ကို စိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ပြုနိုင်လိုက်တဲ့ အချိန်လို့ ခေါ်ရမယ်။

လိုချင်တာတွေ့တယ် . . . ၊ လောဘရှိတော့ လိုချင်တာတွေ့ရင် လိုချင်မှာပေါ့။ သို့သော်လည်း ဒါဟာ ခွင့်ပေးသင့်တဲ့အရာ ဟုတ်ရဲ့လားလို့တော့ ချင့်ချိန်ဖို့ လိုတယ်။ ခွင့်ပေးသင့်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူးဆိုရင် ခွင့်မပေးဘဲ စိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ပေးဖို့ စိတ်ကို တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိအောင် ကြိုးစားပေးဖို့ လိုတယ်နော်။ ဒါ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ တန်ဖိုးရှိရှိနေချင်တယ် ဆိုရင်ပေါ့။ တန်ဖိုးရှိရှိ မနေချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ဒီစကားတွေဟာ အဓိပ္ပာယ် ရှိပါ့မလား၊ မရှိနိုင်ဘူးနော်။ ဒီနေ့ ပရိသတ်ကိုတော့ တန်ဖိုးရှိရှိနေချင်တယ် ထင်လို့ ဒီစကားတွေ ပြောနေတာပါ။

မိမိစိတ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာသာလျှင် အားကိုးရာဆိုတာ ရှိတယ်။ လောကကြီးမှာ သူများကို အားကိုးဖို့ ကြိုးစားနေကြတာ ဘာဖြစ်လို့လဲ . . . ၊ မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံမှာ မကျွမ်းကျင်လို့ပဲ။

မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အတွင်းမှာ အားကိုးရာ မရှိတဲ့အတွက် တခြားမှာ အားကိုးရာ

ရှာကြတယ်။ မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ထိန်းကျောင်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အားကိုးရာ ရှိနေတဲ့အတွက် တခြားမှာ အားကိုးရာ မရှာကြဘူး။

မိမိကိုယ် မိမိ ယုံကြည်တဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်သူ့မှာပဲ ရှိနိုင်သလဲ။

မိမိစိတ်ကို မိမိ တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာသာ ရှိနိုင်တယ်။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကိုယ့်အရည်အချင်း ကိုယ့်အစွမ်းအစကို ယုံတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးတယ်။

ပြင်ပဗဟိဒ္ဓ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ အားကိုးရာ မဟုတ်ကြဘူး။ မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အစွမ်းအစ ရှိအောင် လေ့ကျင့်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တာဝန်ယူထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သေရတော့မယ်ဆိုတဲ့အချိန် . . . ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ သူတို့မှာ အားကိုးရာ ရှိနေကြတယ်နော်။

သူတစ်ပါးကို အားကိုးပြီး ဘဝတစ်ခုလုံး ပုံအပ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သေခါနီး ဘာကို အားကိုးကြမလဲ၊ အားကိုးရာ မရှိတော့ဘူးနော်။

ဒါကြောင့် မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံမှာ တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ရှိခြင်း၊ စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေဘဲ စိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ကြိုးစားခြင်းဟာ အားကိုးရာ ရဖို့ပဲ။ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ပဲ။ ဘဝနေဝင်ရီ အချိန်ကိုသော်လည်းပဲ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာနဲ့ ဖြတ်သန်း ကုန်ဆုံးသွားမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲ မပါဝင်ဖို့ရန် ပြင်ဆင်နည်း တစ်မျိုးပဲလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ တန်ဖိုးရှိရှိနေဖို့ ဘာလုပ်ရဦးမလဲ . . . ။

ခွင့်လွှတ်မယ်

ဒါ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ တရားနာပရိသတ်တွေ ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြ-
ရဲ့လား။ ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့ ဒကာကြီးကလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်တယ်လို့
ဖြေတယ်။ ဘာမှ မပြောဘဲ ပြုံးနေတဲ့ ဒကာမကြီးတွေက ခွင့်မလွှတ်
နိုင်သေးပါဘူးဘုရားလို့ အသံတိတ် အဖြေပေးနေကြပုံရတယ်နော်။

ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆက်ပြီး ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် ကြိုး-
စားကြပါ။ ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း
ဆက်ပြီး လေ့ကျင့်ကြပါ။ ခွင့်မလွှတ်နိုင်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း
ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြပေါ့။

ခွင့်မလွှတ်နိုင်ရင် ကိုယ်ပဲ ဆင်းရဲတာပါ။

ဘဝရတာ ဒုက္ခကို ရတာပါ။ သို့သော်လည်း ပစ္စုပ္ပန် အားထုတ်
ပြုပြင်မှုလို့ ခေါ်တဲ့ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မှုရှိရင် ချမ်းသာခြင်းကို
ရနိုင်ပါတယ်။ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရင်၊ ယဉ်ကျေးအောင် လုပ်နိုင်ရင်
ချမ်းသာကို ရပါတယ်။

စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းတဲ့အတွက် ဆင်းရဲဖို့ ဖြစ်သွားမယ်ဆိုရင်
မကောင်းဘူး။ ခွင့်မလွှတ်နိုင်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်
မိမိ ဆင်းရဲဖို့ ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။
ဒါမှ မိမိ ဘဝ အဓိပ္ပာယ်ရှိမယ်၊ တန်ဖိုးရှိမယ်နော်။

ဘာကြောင့် ခွင့်လွှတ်ဖို့ လိုသလဲ၊

ခွင့်လွှတ်ခြင်းဆိုတာ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ ခွန်အား ဖြစ်လို့ပဲ။

လူမိုက်တို့ရဲ့ ခွန်အားက ခွင့်လွှတ်ခြင်း မဟုတ်ဘူး၊ တုန့်ပြန်ခြင်း
ကလဲစားချေခြင်းပဲ။

မိုးနဲ့မြေကြီး မဆုံနိုင်သလို သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ တရားနဲ့

မသူတော်တို့ရဲ့တရား ဆုံနိုင်ဖို့လမ်း ဘယ်သောအခါမှ မရှိဘူး။ အပြိုင်-
သွားနေတဲ့ မျဉ်းနှစ်ကြောင်းနဲ့ သိပ်တူတယ်။

ဒါကြောင့် ပညာရှိတို့ရဲ့ ခွန်အားလို့ ခေါ်တဲ့ ခွင့်လွှတ်ခြင်း ခွန်အား
မိမိမှာ တည်တံ့လာအောင် ကြိုးစားဖို့ လိုတယ်။

ဘယ်အခါမှာ ခွင့်လွှတ်လာနိုင်မလဲ။

'To know all is to forgive all.'

“အားလုံးကို သိရင် အားလုံးကို ခွင့်လွှတ်နိုင်တယ်”။

ဒါ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တစ်မျိုးပါ။ ဘုရားရှင်က အားလုံးကို
သိတော့ အားလုံးကို ခွင့်လွှတ်နိုင်တယ်နော်။

ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေက အားလုံးကို မသိတော့ အားလုံးကို ခွင့်-
မလွှတ်နိုင်ဘူး။ သို့သော်လည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားနေပါတယ်။
ခွင့်လည်း ခွင့်လွှတ်နေပါတယ်လို့ ပြောမယ်ဆိုရင် ပြောနိုင်ပါတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးရှိအောင် နေချင်တယ်၊ တန်ဖိုးမဲ့ မဖြစ်-
အောင် ပြုချင်တယ်၊ လေးလေးနက်နက်နဲ့ နေချင်တဲ့အတွက် ခွင့်လွှတ်
နိုင်ဖို့ ကြိုးစားရပါတယ်။ နည်းနည်းသိရင် နည်းနည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်-
တယ်နော်။ များများသိရင် များများ ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့အတွက် များများ
သိအောင် ကြိုးစားနေရပါတယ်။

မိမိရဲ့ မိတ်ဆွေအကြောင်း အားနည်းချက် အားသာချက်တွေ
သိလာတဲ့အခါ သဘောထားမှန်တဲ့သူ ဖြစ်ရင် အားနည်းချက် အပေါ်-
မှာလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်တယ်။ အားသာချက်အပေါ်မှာလည်း ဝမ်းသာ-
နိုင်တယ်နော်။ ဝမ်းသာနိုင်ခြင်းကို သဘောထားမှန်ခြင်းလို့ ပြောနိုင်-
တယ်။ ခွင့်မလွှတ်နိုင်ခြင်းကိုလည်း သဘောထားမှန်ခြင်းလို့ ပြောနိုင်-
သလို ခွင့်မလွှတ်ခြင်းကို အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုလို့လည်း ပြောနိုင်တယ်။

ခွင့်လွှတ်ခြင်း မပါတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ ဘယ်လို လေးနက်မလဲ။

တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အကျိုးဆောင်နိုင်ဖို့ ခက်သွားတယ်နော်။

လေးနက်တဲ့ ဆက်ဆံရေးမှန်ရင် ခွင့်လွှတ်ခြင်း ပါရမယ်။

အပေါ်ယံ မဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေးမှန်ရင် ခွင့်လွှတ်ခြင်း ပါရမယ်။

အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ ဆက်ဆံရေးမှန်ရင် ခွင့်လွှတ်ခြင်း ပါရမယ်။

ဒါကြောင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်ဖို့ ဘုန်းကြီးတို့အားလုံး ကြိုးစားရမယ်။

ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့အခါ ရင့်ကျက်လာတယ်နော်။

လောကမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုး ရှိတယ်နော်၊

- သူတစ်ပါးကို ခွင့်မလွှတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊

- မိမိကိုယ်ကို ခွင့်မလွှတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊

- မိမိကိုယ်ကိုလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်တယ် သူတစ်ပါးကိုလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုပြီး ရှိတယ်နော်။

ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ မိမိကိုယ်ကိုရော သူတစ်ပါးကိုရော ခွင့်လွှတ်နိုင်တဲ့ သူကတော့ အကောင်းဆုံးပဲ။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်ရမယ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်ရမယ်။

သူတစ်ပါးတွေ တစ်ခါတစ်ရံ အမှား လုပ်တတ်တယ်၊ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို အမှားမျိုးကို လုပ်ရတာလဲ၊ တော်တော် မိုက်မဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊ တော်တော် အသုံးမကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ တစ်ဖက်သူကို အပြစ်တင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လောကကြီးထဲ သိပ်များတယ်။

ဒီလိုပဲ မိမိလည်း တစ်ခါတစ်ရံ အမှား လုပ်တတ်တယ်၊ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ငါ အမှား လုပ်မိပြီ၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို အမှားမျိုးကို လုပ်မိရတာလဲ၊ ငါ တော်တော် မိုက်မဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊ ငါ တော်တော် အသုံးမကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်တင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း လောကကြီးထဲ သိပ်များတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် မိမိရဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အချိန်တွေကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချလို့ မရတော့ဘူး။ ဒါကိုပဲ တနုနုနုနုနုနုနုနု အချိန်တွေ အချည်းနှီး ကုန်ဆုံးသွားမယ်။ ဆရာတော် တစ်ပါး မိန့်ဖူးတယ်။

အမှားမရှိပါဘူး၊ သင်ခန်းစာတွေပါတဲ့။

လူ့ဘဝဆိုတာ အမှားတွေကြားထဲက အမှန်ကို ပြင်ပြီး တိုးတက်အောင် ပြုနေရတဲ့ ဘဝပါ။ အရာရာကို အမှန်အဖြစ် သိပြီး မွေးဖွားလာခဲ့ကြတာ မဟုတ်ဘူး။

“အမှားတွေဆိုတာ တကယ်တော့ သင်ခန်းစာတွေပါ။”

အမှားကို အမှားအဖြစ်နဲ့ ယူဆရင် ခွင့်မလွှတ်နိုင်မှု ဖြစ်တယ်။ သင်ခန်းစာအဖြစ် ပြောင်းယူလိုက်ရင် ရင့်ကျက်လာတယ်နော်။ တကယ် လုပ်ကြည့်ပါ။ ဒီလို အမှားမျိုး နောက်တစ်ခါ ထပ်ပြီး ဘယ်တော့မှ မမှားစေရဘူး၊ ဒီလို သင်ခန်းစာ ယူလိုက်ရင် သိပ်ကောင်းတယ်နော်။ အဲဒီလို အမှားတွေ ကြုံရတော့မှ စိတ်ဟာ ရင့်ကျက်လာတာပါ။ ဒါကို ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်ခြင်းလို့ ပြောနိုင်တယ်။ မိမိဘဝကို အချည်းနှီး အကျိုးမဲ့ ဖြုန်းတီး မပစ်တဲ့ နေထိုင်နည်း တစ်မျိုးလို့လည်း ပြောလို့ရတယ်။

မိမိကိုယ်ကို ခွင့်မလွှတ်ဘဲ တနုနုနုနု အပြစ်တင်နေတဲ့၊ ပြောဆိုညည်းတွားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝအဖြစ်နဲ့ နေထိုင်လို့ မရတော့ဘူးနော်။ မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံမှာ ကျွမ်းကျင်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် . . . မိမိရဲ့ အားနည်းချက်ကိုလည်း သိလာတယ်၊ မိမိရဲ့ အားသာချက်ကိုလည်း သိလာတယ်။

ဒီလို သိလာတဲ့အခါ ဘုရားရှင်ရဲ့ စကားတော်ကို ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်ပြီး စိတ်ရဲ့ အလိုအတိုင်း မဖြစ်စေဖို့၊ စိတ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေဖို့ ကြိုးစားလေ့ကျင့်မယ် ဆိုရင် အားနည်းချက်တွေကိုလည်း

ပြင်နိုင်လာသလို အားသာချက်တွေကိုလည်း ပိုအားကောင်းအောင် ပြုနိုင်လာတယ်နော်။

ပြင်ပ ဗဟိုဒွပ်ဂျိလ်တွေရဲ့ အားနည်းချက်တွေကို တွေ့ရတဲ့အခါ မိမိမှာလည်း ဒီလို အားနည်းချက်တွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတာ သိနေတဲ့အတွက် သူတစ်ပါးကို အပြစ်မတင်ဖြစ်တော့ဘူးနော်။ ဪ သူလည်း ငါလိုပဲ . . . ဒီလို အသိဉာဏ် ဝင်လာတယ်။ ငါတော့ဖြင့် ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမကို ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်ပြီး လေ့ကျင့်လာတဲ့ အတွက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ လွန်မြောက်နိုင်လာပြီ။ သူ့ကိုလည်း အခွင့်သာရင် မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်အောင် ပြုဖို့၊ စိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ပြုဖို့ ငါ ပြောမယ်။ အပြစ်တင်ဖို့ မဟုတ်တော့ဘူးနော်။ မိမိရဲ့ သဘောထား ခံယူချက်တွေ ပြောင်းသွားတယ်။ ဘဝနေနည်း မှန်သွားတယ်၊ ခွင့်လွှတ်နိုင်သွားတယ်နော်။

ဒါဆိုရင် မိမိစိတ်ကို ကျွမ်းကျင်အောင် ပြုခြင်းဟာ ခွင့်လွှတ်နိုင်ဖို့ပဲလို့ ပြောရမယ်နော်။

တရားနာပရိသတ်ထဲမှာ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ခွင့်မလွှတ်ဘဲ နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနေကြသေးရင် ခွင့်လွှတ်ကြပါတော့ ခွင့်လွှတ်ကြပါတော့လို့ ပြောပါတယ်နော်။ ခွင့်မလွှတ်ခြင်းဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒုက္ခပေးတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆင်းရဲအောင် ပူပန်အောင် လုပ်တာ။

ဒါကြောင့် ကိုယ့်အပေါ် မလျော်တာ ပြုခဲ့ဖူးတဲ့ သူတွေ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ခွင့်လွှတ်လိုက်ပါ။ မသိလို့ မှားကြတာပဲ၊ သိရင် ဘယ်သူမှားမလဲနော်။ အသိဉာဏ်ရင့်ကျက်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် ဘယ်မှားမလဲ၊ မရင့်ကျက်သေးလို့ မှားတာပါ။ ကြီးသူတွေရော ငယ်သူတွေရော ရွယ်တူတွေရော အားလုံးကို ခွင့်လွှတ်ပေးပါ။ ကြီးသူတွေဆိုပြီးတော့

ဘာဖြစ်လို့ မှားကြတာလည်း အပြစ်မတင်နဲ့နော်၊ ကြီးလည်း မှားတာပါပဲ။ အသိဉာဏ် အဆင်အခြင် အားနည်းမယ် ငါတကော ကောတတ်မယ်ဆိုရင် ကြီးလည်း ကြီးတဲ့အလျောက် မှားတတ်တာပဲ။

ဒါတွေကို ငယ်စဉ်ကတည်းက သိလာခဲ့တယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကျွမ်းကျင်အောင် ငယ်စဉ်ကတည်းက လေ့ကျင့်ခွင့် အသိဉာဏ်လေးတစ်ခု ရခဲ့တာ သိပ်ကံကောင်းတယ်။

အဲဒီတုန်းက ဘုရားဟောကို မဖတ်ခဲ့ဖူးသေးဘူး။ အတိတ်ကံ အကြောင်းလို့ပဲ ပြောရမလား . . . ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဆုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဆရာသမားတွေကြောင့်ပဲလား မပြောတတ်ဘူး။ ဘဝမှာ စိတ်အဝင်စားဆုံး ဖြစ်ခဲ့တဲ့အရာက မိမိစိတ်ကို မိမိ သိအောင် ကြိုးစားခြင်းပဲ။ မိမိစိတ်ကို မိမိ သိအောင် ကြိုးစားတော့ အကျိုးတွေ အများကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ဒါတွေကို သိလာတော့ တရားနာပရိသတ်တွေကိုလည်း ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေတတ်ဖို့ စိတ်ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်အောင် ဘုရားစကားတော်ကို ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်ပြီး ကြိုးစားစေချင်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြမယ်။

သည်းခံမယ်

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေချင်ရင် သည်းခံဖို့ လိုတယ်။

တရားနာပရိသတ်တွေ . . . သည်းခံကြရဲ့လား၊

သည်းမခံပါဘူးဘုရားတဲ့ . . . (ပရိသတ်တစ်ဦး ဖြေတယ်)။

သည်းခံပါလေ၊ သည်းမခံဘဲတော့ မနေပါနဲ့။

ခွင့်လွှတ်နိုင်ခြင်းကို တစ်နည်းပြောရင် သည်းခံနိုင်ခြင်းလို့ ပြောရမယ်။ ခုနက ခွင့်လွှတ်ခြင်းဆိုတာ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ ခွန်အားပဲလို့

ပြောခဲ့တာ သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် ပြောလိုက်ခြင်းပါ။ တိုက်ရိုက် မြတ်စွာဘုရားရှင် မိန့်တော်မူတာက “သည်းခံခြင်းဆိုတာ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ ခွန်အားပဲ” ဒီလို ဆိုတာပါ။

ခွင့်လွှတ်နိုင်ရင် သည်းခံနိုင်တာပါပဲ။ သည်းခံနိုင်ရင်လည်း ခွင့်- လွှတ်နိုင်တာပါပဲ။

ခွင့်မလွှတ်နိုင်ရင် သည်းမခံနိုင်ဘူးနော်၊ ခွင့်တော့ ခွင့်လွှတ်- တယ်၊ သည်းမခံဘူးဘုရား ဒီလိုပြောရင် ရှေ့နဲ့နောက် မညီမညွတ် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်တယ်နော်။ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင် ခွင့်လွှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြရသလို သည်းခံနိုင်အောင်လည်း လေ့- ကျင့်ကြရတယ်။ သည်းမခံရင် ကိုယ်ပဲ ဆင်းရဲတာပါနော်။

သည်းခံခြင်းရဲ့ အကျိုးကို သိပြီး လက်တွေ့ကျင့်သွားတဲ့ သူတွေ ရှိကြတယ်။ အဲဒီအထဲက တစ်ဦးသောသူရဲ့ အကြောင်းကို မျှဝေ- ပေးလိုက်ပါတယ်။

ရှေးတုန်းက ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ နတ်နဲ့ အသုရာတို့ စစ်ပွဲ ရင်ဆိုင်- ကြတဲ့အခါ ဝေပစိတ္တိအသုရိန်က အသုရာတို့ကို မိန့်ဆိုတယ် “အချင်း တို့ . . . နတ်နဲ့ အသုရာတို့ ရင်ဆိုင်ကြမယ့် ဒီစစ်ပွဲမှာ တို့ အသုရာတွေ အောင်နိုင်ပြီး နတ်တွေ ရှုံးခဲ့မယ်ဆိုရင် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းကို လည်ပင်းလျှင် ငါးခုမြောက်ရှိတဲ့ အနှောင်အဖွဲ့တွေနဲ့ ဖွဲ့ပြီး ငါနေထိုင်- ရာ အသုရာနတ်ပြည်သို့ ဆောင်ခဲ့ကြ” ဒီလို ဆိုတယ်။

နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းကလည်း တာဝတိံသာ နတ်တို့ကို “အချင်းတို့ . . . ဒီစစ်ပွဲမှာ တို့ နတ်တွေ အောင်နိုင်ပြီး အသုရာတွေ ရှုံးခဲ့မယ်ဆိုရင် အဲဒီ ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ကို လည်ပင်းလျှင် ငါးခု- မြောက်ရှိတဲ့ အနှောင်အဖွဲ့တွေနဲ့ ဖွဲ့ပြီး သုဓမ္မာသဘင် ငါ့ထံသို့ ဆောင် ခဲ့ကြ”လို့ မိန့်ဆိုတယ်။

အဲဒီ စစ်ပွဲမှာ နတ်တွေ အောင်နိုင်လို့ အသုရာတွေ ရှုံးကြတယ်။ အဲဒီအခါ တာဝတိံသာနတ်တွေက ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ကို အနှောင်- အဖွဲ့တွေနဲ့ ဖွဲ့ပြီး သုဓမ္မာသဘင် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းထံ ဆောင်- လာကြတယ်။ ဒီလို အနှောင်အဖွဲ့ခံထားရတဲ့ ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ဟာ သုဓမ္မာသဘင်သို့ ဝင်ထွက်နေတဲ့ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းကို သူ- ယုတ်မာတို့ရဲ့ ဥစ္စာဖြစ်တဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားတွေနဲ့ ဆဲရေးတယ်၊ ခြိမ်းခြောက်တယ်။ အဲဒီအခါ မှာ သိကြားမင်းရဲ့ အခြံအရံတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ မာတလိနတ်သားက နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းကို ဂါထာတွေနဲ့ မေး- မြန်း ပြောဆိုတယ်နော်။

“အရှင် . . . ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားကို ကိုယ်တိုင် ကြားရပါလျက် ကြောက်သောကြောင့် သည်းခံသလော၊ ခွန်အားနည်းခြင်းကြောင့် သည်းခံပါသလော။”

အဲဒီအခါမှာ သိကြားမင်းက “အမောင်မာတလိ . . . ငါဟာ ကြောက်လို့ သည်းခံတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ခွန်အားနည်းလို့ သည်းခံ- နေတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ငါကဲ့သို့သော ပညာရှိဟာ သူမိုက်နဲ့ ဖက်ပြိုင်ဖို့ရန် အကြောင်း မရှိပါဘူး” ဒါကြောင့်ပါ။

ပညာရှိမှန်ရင် သူမိုက်နဲ့ ဖက်ပြိုင်ဖို့ အကြောင်း မရှိဘူးနော်၊ ဒါ အလေးအနက်ထားရမယ်။

အဲဒီအခါမှာ မာတလိက “အရှင် . . . အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်- ပညာကင်းတဲ့ လူမိုက်တွေကို မတားမြစ်ဘူးဆိုရင် ဒီလူမိုက်တွေဟာ လွန်စွာ ဆိုးရွားလာတတ်ပါတယ်။ ဒီလိုအကြောင်းတွေကြောင့် ပညာရှိ ဖြစ်တဲ့ အရှင်အနေဖြင့် ပြင်းစွာသော ဒဏ်ဖြင့်သာ လူမိုက်ကို နှိပ်ကွပ်- တားမြစ်ဖို့ ကောင်းပါတယ်” ဒီလို ပြောဆိုပြန်တယ်နော်။

အဲဒီအခါမှာ သိကြားမင်းကြီးက “အမောင်မာတလိ . . . ဉာဏ်

ပညာ အဆင်အခြင်ရှိတဲ့ ပညာရှိဆိုတာ သူတစ်ပါး အမျက်ထွက်-
နေတဲ့အခါ သတိနှင့် ပြည့်စုံလျက် ငြိမ်းအေးစွာနေရတယ်။ ဒီလို ငြိမ်း-
အေးစွာနေခြင်းသည်သာလျှင် ဉာဏ်ပညာ အဆင်အခြင်မရှိတဲ့ သူမိုက်
တွေကို တားမြစ်ခြင်းမည်ပါတယ်။”

အဲ့ဒီအခါမှာ မာတလိက “အရှင် . . . အရှင်ရဲ့ မတုန်မပြန်
သည်းခံခြင်း၌ အပြစ်ကိုသာလျှင် အကျွန်ုပ် မြင်မိပါတယ်။ အသိ-
အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကင်းတဲ့ လူမိုက်တွေဟာ သည်းခံတဲ့သူကို ‘ဒီသူ-
ဟာ ငါ့ကို ကြောက်လို့ သည်းခံတာ’လို့ မှတ်ထင်ကြတယ်။ အဲ့ဒီ-
အခါမျိုးဟာ ပြိုင်ပွဲမှာ အရှုံးကြီးရှုံးလို့ ထွက်ပြေးတဲ့နွားကို ပြိုင်ဖက်နွားနဲ့
ဘေးက ကြည့်နေတဲ့ နွားအပေါင်းက လွန်စွာ လွှမ်းမိုးသလိုပဲ ပညာ-
မဲ့တဲ့ လူမိုက်ဟာ အရှင်ကို အလွန် လွှမ်းမိုးရာပါတယ်။”

အဲ့ဒီအခါမှာလည်း သိကြားမင်းကြီးက “အမောင်မာတလိ . . .
‘ဒီသူဟာ ငါ့ကို ကြောက်လို့ သည်းခံတာ’လို့ မှတ်ထင်ချင်လည်း မှတ်-
ထင်ပါစေ။ အကျိုးတရားတွေထဲမှာ မိမိအကျိုးရှိခြင်းဟာ လွန်ကဲတဲ့
အတိုင်းအရှည် ရှိတယ်။ အမွန်အမြတ်ဖြစ်တယ်။ မိမိပြုလိုက်တဲ့ အပြု-
အမူကြောင့် မိမိမှာ ကောင်းကျိုး ရ-မရ ဒါကိုသာ စဉ်းစားရမှာပါ။
ဒါကြောင့် သည်းခံခြင်းထက် လွန်ကဲတဲ့တရားဆိုတာ မရှိဘူး။

အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စင်စစ် ခွန်အားရှိသူ
ဖြစ်ပါလျက် ခွန်အားနည်းတဲ့သူကို သည်းခံတယ်။ အဲဒီလို သည်းခံသူရဲ့
သည်းခံခြင်းကိုသာ မြတ်သော သည်းခံခြင်းလို့ ဆိုရတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှာ လူမိုက်တို့ရဲ့အားလို့ခေါ်တဲ့ အားတစ်မျိုး ရှိ-
တယ်။ အဲဒီလူမိုက်တို့ရဲ့ အားကို အားစွမ်းအစစ် မဟုတ်ပါဘဲလျက်
အားစွမ်းလို့ သူသူငါငါ ဆိုကြတယ်။ တရားစောင့်တဲ့သူရဲ့ သန္တာန်၌
ဖြစ်တဲ့ သည်းခံခြင်းဆိုတဲ့ အားကို တုံ့ပြန်တုံ့ပြိုင် ပြောဆိုနိုင်သူဆိုတာ

တစ်လူတစ်ယောက်မျှ ပေါ်ပေါက်တယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ (အဲဒီလို
သည်းခံသူရဲ့ အားကိုသာလျှင် အားအစစ်လို့ ဆိုရတယ်)။

အကြင်သူဟာ အမျက်ထွက်သူကို ပြန်ပြီး အမျက်ထွက်တယ်။
အဲဒီလို ပြန်ပြီး အမျက်ထွက်သူကိုသာ ပိုပြီး ယုတ်မာတဲ့သူ၊ ပိုပြီး-
မိုက်တဲ့သူလို့ ခေါ်ရတယ်။ အမျက်ထွက်သူကို ပြန်ပြီး အမျက်မထွက်သူ
ဆိုတာ အောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲကို အောင်တဲ့သူ - 'The one who
wins a battle hard to win.' ပေါ့။

အကြင်သူဟာ သူတစ်ပါး အမျက်ထွက်တာကို သိပြီး သတိနှင့်
ပြည့်စုံလျက် ငြိမ်းအေးစွာ နေတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်းအေးစွာ နေတဲ့သူ-
ဆိုတာ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်တဲ့သူပဲ။

အကြင်သူတို့ဟာ သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာကြဘူး။ အဲဒီ-
သူတွေဟာ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုးကို ပြီးစေသူကို
သူမိုက်လို့ အောက်မေ့ မှတ်ထင်ကြတယ်။

“မိမိရဲ့ ကောင်းမှုအကျိုးကို မှီပြီး တာဝတိံသာနတ်ဘုံမှာ နတ်-
စည်းစိမ်ကို ခံစားစံစားနေတဲ့ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းပင် ဖြစ်သော်
လည်း သည်းခံခြင်းတရား၌ မွေ့လျော်ခြင်းရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆိုဘိ-
သေးတယ်။ ချစ်သားရဟန်းတို့ . . . သင်တို့ဟာ ဒီလို ကောင်းစွာ
ဟောကြားထားအပ်တဲ့ ဒီသာသနာတော်ကြီးမှာ ရဟန်းပြုသူတို့ ဖြစ်-
ကုန်တဲ့အတွက် သည်းခံခြင်းနဲ့ မွေ့လျော်ကြ၊ သည်းခံခြင်းဖြင့် ဒီသာ-
သနာတော်ကြီးကို တင့်တယ်အောင် ပြုကြ” ဒီလို မြတ်ဘုရား မိန့်ဆို-
တော်မူခဲ့ဖူးတယ်။ (သံ၊ ၁၂၂၂။)

“မိမိပြုလိုက်တဲ့ အပြုအမူကြောင့် မိမိမှာ ကောင်းကျိုး ရ-မရ
ဒါကိုသာ စဉ်းစားရမှာပါ” ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်းပဲ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ
နေထိုင်ချင်ရင် သည်းခံပါမှ ဖြစ်နိုင်မယ်။

သည်းခံခြင်းထက် မိမိရဲ့ ကောင်းကျိုးကို ရွက်ဆောင်နိုင်တဲ့ တစ်ခြားတစ်ပါးသော တရားဆိုတာလည်း မရှိတဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးတို့-အားလုံး သည်းခံကြမယ်။ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေနိုင်ဖို့ ဘာလုပ်ရဦးမလဲ။

အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေ မလုပ်မှ ပြစ်တော့မယ်

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေနိုင်ဖို့ ‘အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေ မလုပ်မှ ပြစ်တော့မယ်’။

တရားနာပရိသတ်တွေ ပဟေဠိဆန်တဲ့ စကားတွေ ထပ်ခါထပ်ခါ ပြောနေပါပေါ့လားလို့ တွေးများ တွေးနေကြပြီလား။ အဆုံးမသတ်နိုင်-တဲ့ အလုပ်တွေ မလုပ်မှ တော်တော့မယ်ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာ-လဲ . . . ။

ဘဝနဲ့ ရင်းပြီး ရလာတဲ့ အသိဉာဏ်လေး တစ်ခုပါ။ ဘုရားဟော ထဲမှာလည်း ရှိပါတယ်နော်၊ အသုံးအနှုန်းမတူပေမယ့် မလုပ်စေချင်-တာတော့ တူတယ်။

တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကဲ့ရဲ့ကြတာ အဆုံးသတ်နိုင်ပါ့-မလား၊ အဆုံးမသတ်နိုင်ဘူးနော်။ အဲဒီအမှုတွေကို အဆုံးသတ်တော့မှ တော်လိမ့်မယ်။ ဒါမှ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေခွင့်ရမယ်။

ပုထုဇဉ် လူသားတွေ ဘယ်သူ ပြည့်စုံသလဲ၊ ဘယ်သူမှ မပြည့်စုံ-ဘူးနော်။ ကဲ့ရဲ့သူရော ပြည့်စုံလား၊ မပြည့်စုံဘူး။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ယောက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်၊ အားနည်းချက် တစ်ခုခုကို တွေ့စမြဲပဲနော်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်နှစ်ယောက်ကို ကြည့်မလဲ ကြည့်သလောက် အားနည်းချက်တွေ တွေ့မှာပဲ။ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်ကြည့် ဒီ-ပုဂ္ဂိုလ်ကြည့်တဲ့ အမှုဟာ အဆုံးသတ်နိုင်မယ့် အမှုတွေ မဟုတ်ဘူး။ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မကောင်းကြောင်း၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မကောင်းကြောင်း ကဲ့ရဲ့ပြီး

ပြောဆိုတာရော အဆုံးသတ်နိုင်ပါ့မလား၊ ဘယ်တော့မှ အဆုံးမသတ်-နိုင်ဘူးနော်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ အချိန်တွေကို တန်ဖိုးရှိရှိ အသုံးချချင်တယ် ကုန်ဆုံးခွင့် ပေးချင်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်-တွေကို မလုပ်မှ ဖြစ်မယ်။ ဒီလို အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်ခြင်းဆိုတာ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အချိန်တွေကို သက်သက်မဲ့ ဖြုန်းတီး နေတာနဲ့ သိပ်တူတယ်။ မိမိမှာ တခြား တန်ဖိုးရှိတဲ့ အလုပ် လုပ်စရာ မရှိဘူးလို့ ပြောနေတာနဲ့လည်း သိပ်တူပါတယ်။

အားလုံး မပြည့်စုံပါဘူး၊ မကြည့်ပါနဲ့။ ကြည့်ရင် ပြောဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဆိုရင် မကြည့်နဲ့တော့။ ကြည့်မိလိုက်လို့ တွေ့တယ်ဆိုရင်လည်း ပြောမနေနဲ့တော့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ . . . ၊

အဲဒီလို ပြောလိုက်လို့ ငါ ကောင်းသွားသလား၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လေးစားနိုင်သလား၊ မလေးစားနိုင်ဘူးနော်။ သူတစ်ပါးကို ကဲ့ရဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကဲ့ရဲ့ပြီးသွားရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်မေးကြည့်လို့ရတယ်၊ ကိုယ့်-ကိုယ်ကို မလေးစားနိုင်ဘူးနော်။

ငါ့ကိုယ်ငါ မလေးစားနိုင်တဲ့အလုပ်ကို ခွင့်ပြုတယ်ဆိုတာ တန်ဖိုး ရှိရှိ ဘဝကို မနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ပြောနေတာပါ။ ဒီလိုဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ် ကို မလေးစားနိုင်တဲ့ အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်ကို မလုပ်တော့ဘူး၊ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက်ချ လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါ သိပ်အရေးကြီးပါ-တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့လည်း ကဲ့ရဲ့တဲ့ အလုပ်တွေ ဘဝမှာ ထိုက်သည့်အား-လျော်စွာ လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အလုပ်တွေကို ပြန်သုံးသပ်ကြည့် တယ်။ သာသနာတော်ကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့အတွက် သာသနာတော် အတွင်းမှာ ပုံမကျ ပန်းမကျ နေထိုင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ရတဲ့-

အခါ ကိုယ်နဲ့ သဘာဝ ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဒီအကြောင်းကို ဆွေးနွေး ဖြစ်ကြ ပြောဖြစ်ကြတယ်။ ဘယ်လို လုပ်ကြမလဲ ဘယ်လို ဖြေရှင်းကြ- မလဲ ဘယ်လို ကိုင်တွယ်ကြမလဲပေါ့၊ ဒီလို လုပ်ခဲ့တာပါ။ ပြောဖို့လိုတဲ့ အရာတွေလို့တော့ ပြောနိုင်တယ်နော်။

ဒါပေမယ့် ဒီအမှုတွေလည်း အဆုံးမသတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ရဟန်းဘောင်ထဲမှာလည်း ပြည့်ဝတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ရှိသလို မပြည့်- ဝတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ရှိတယ်။ သီလ မြတ်နိုးတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ရှိသလို သီလ မမြတ်နိုးတဲ့ ရဟန်းတော်တွေလည်း ရှိနေကြတယ်။ အကျင့်၌ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ရှိနေကြသလို အကျင့်၌ မပြည့်- စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေလည်း ရှိနေကြတယ်။

ဒီလို ရှိနေတော့ ဒါတွေကို ပြောနေရင်လည်း အဆုံးသတ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ ဒီအလုပ်တွေကို ထပ်ခါထပ်ခါ ပြုနေ- ရင် ကိုယ့်ရဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အချိန်တွေ ကုန်ဆုံးသွားတယ်နော်၊ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အချိန်တွေ အချည်းနှီး ဖြစ်သွားတယ်။

ဒီလို စိတ်ထဲ ဖြစ်လာတယ်။ ငါ့ဘဝရဲ့ အချိန်တွေကို ဒီနည်း- နဲ့တော့ ကုန်ဆုံးခွင့် မပေးချင်ဘူး။ အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို မလုပ်တော့ဘူး၊ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက်ချမိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ . . . ၊ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်တယ်ကိုး၊ မလိုအပ်ရင် ဘယ်သူ့နဲ့မှ စကား- မပြောချင်ဘူး၊ အချိန်တွေ အချည်းနှီး ကုန်ဆုံးတယ်။

သို့သော် ‘ဓမ္မ’ ထွန်းကားဖို့ ‘အဓမ္မ’ မထွန်းကားဖို့ ‘ဓမ္မ’ဘက်တော် သားတွေ အားရှိမယ်ဆိုရင် ‘ဓမ္မ’အတွက် အလုပ် လုပ်မယ်။ ပြောဖို့လို- ရင် ပြောမယ်။ ‘အဓမ္မ’ တွေ သိပ်အားကောင်းနေပြီဆိုရင်တော့ ကိုယ့်- လမ်း ကိုယ်ရွေးမယ်။

နောက်တစ်ခု ရှိသေးတယ်၊ အပြစ်တင်ခြင်းဟာလည်း အဆုံး-

သတ်မယ့် အမှု မဟုတ်ဘူး။ အပြစ်ပြောနေကြတာ အဆုံးမသတ်တဲ့ အလုပ်ကို လုပ်နေကြတာ။ ဘဝကို တန်ဖိုးမဲ့ ကုန်ဆုံးခွင့် ပေးနေကြ- တာ။ မပြည့်စုံတဲ့ သူတွေအချင်းချင်း လက်ညှိုးတစ်ချောင်း သူတစ်ပါး- ကို ထိုးရင် ကိုယ့်ဘက်ကို လက်ညှိုး ဘယ်နှစ်ချောင်း ပြန်ထိုးနေသလဲ၊ လေးချောင်းနော်။

အဲဒါပဲ သူများကို လက်ညှိုးသွားထိုး . . . ကိုယ့်မှာလည်း အဲဒါ- တွေ ရှိမနေဘူးလား၊ ရှိနေတယ်။

ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး ပြောသလို ပြောရင် - သူများကို မကောင်း ပြောတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ သူ့ထက်တောင် ဆိုးနေ- သေးတယ်တဲ့၊ ဒီလိုမျိုး ရိုးသားဖို့ကလည်း သိပ်လိုတယ်နော်။

သူတစ်ပါးကို မကောင်းပြောတော့မယ် အပြစ်ပြောတော့မယ်- ဆိုရင် ပြန်ကြည့်ပါ။ ငါ့ရော ကောင်းရဲ့လားလို့နော်။ သူ့ထက် ဆိုးနေ- တာ သိရလို့ သူ့ထက်တောင် ဆိုးနေပါလား၊ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ရင် သိပ်ကောင်းသွားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ်ချတဲ့ စိတ်- ထား မွေးမြူခွင့် ပေးတာပဲ။

ဘာပဲပြောပြော မြတ်စွာဘုရားရှင်က “သူတစ်ပါး ကောင်းတာ မကောင်းတာ၊ ပြုတာ မပြုတာကို မကြည့်ပါနဲ့၊ မပြောပါနဲ့။ မိမိ ကောင်း- တာ မကောင်းတာ၊ ပြုခြင်း မပြုခြင်းကိုသာ ကြည့်ပါ၊ ပြုပြင်ပေးပါ” ဒီလို ဆိုတာပါ။ အဲဒါ ပိုအရေးကြီးတယ်နော်။

ဒါကြောင့် အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေ မလုပ်ဖြစ်ဖို့ သတိရှိရှိ နေမယ်။ နှုတ်က ပြောမယ်လို့ ဟန်ပြင်တာနဲ့ သတိနဲ့ မပြောဘဲ နေမယ်။ အကျိုးရှိပါတယ်။ သို့သော် အကျိုးနဲ့ အပြစ်ကို ထောက်ပြတဲ့ စကားမျိုး ကိုတော့ ပြောသင့်တယ်ဆိုရင် ပြောရမယ်။ ကဲ့ရဲ့တာ အပြစ်ပြောတာ မကောင်းပြောတာ မဟုတ်တဲ့အတွက်ပဲ။

သူများ မကောင်းပြောတာ ကံအရာ တည်သွားတတ်တယ်နော်။ ကဲ့ရဲ့တာ ကြွေးယူတာနဲ့ သိပ်တူတယ်။ ကြွေးယူထားတော့ ကြွေးဆပ်ရတာပေါ့။ ကိုယ့်ကို ကဲ့ရဲ့မယ့်သူတွေ ပေါ်လာကြစေဖို့ ဖိတ်ခေါ်နည်းတစ်မျိုးပဲ။ ကိုယ့်ကို ကဲ့ရဲ့မယ့်သူတွေ မကောင်းပြောမယ့်သူတွေ ပေါ်လာကြပါစေလို့ ဆုတောင်းတာမျိုးပါပဲ။ ဖိတ်ခေါ်ချင်လည်း ဖိတ်ခေါ်ကြ၊ ဆုတောင်းချင်လည်း ဆုတောင်းကြပေါ့။ တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင်တော့ မလုပ်နဲ့ပေါ့။

အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေကို မလုပ်မှ ဘဝမှာ တန်ဖိုးရှိရှိ အချိန်တွေကို အသုံးချခွင့် ရတယ်။ အဲဒီ အလုပ်တွေကို လူဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လူ့ဘဝမှာ လုပ်နေရင် တန်ဖိုးမရှိတော့ဘူး၊ ရဟန်းလည်း ရဟန်းဘဝမှာ ဒီအလုပ်တွေ လုပ်နေရင် တန်ဖိုးမရှိတော့ဘူး၊ သီလရှင်လည်း သီလရှင်ဘဝမှာ ပြုနေရင် အချိန်တွေ တန်ဖိုးမဲ့ ကုန်ဆုံးသွားမယ်၊ ယောဂီတွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ အဲဒီ အမှုတွေကို မလုပ်ကြပါနဲ့တော့။

တောင်းပန်သင့်ရင် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် တောင်းပန်လိုက်ကြပါ။ ခဝါချသင့်ရင် ခဝါချပြီး တောင်းပန်လိုက်ကြစမ်းပါ။ မြင့်မြတ်တဲ့ သာသနာတော်မှာ နေထိုင်ကြတဲ့ သူတွေအချင်းချင်း မမြင့်မြတ်တဲ့ အသံတွေ ကြားရတာ မြတ်စွာဘုရား မျက်နှာကို ထောက်ပြီး ငါတို့ ပြုပြင်ကြမယ်၊ သာသနာ့မျက်နှာ ထောက်ပြီး ငါတို့ ပြုပြင်ကြမယ်၊ သာသနာ့ဂုဏ်သိက္ခာ ငါတို့ကြောင့် မညှိုးစေရဘူး။ ဒီလို အသိဉာဏ် အဆင်အခြင်နဲ့ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်ကြမယ်ဆိုရင် လူလည်းပဲ လူ့အလျောက် တန်ဖိုးရှိမယ်၊ သီလရှင်လည်း သီလရှင်အလျောက် တန်ဖိုးရှိမယ်၊ ရဟန်းလည်း ရဟန်းအလျောက် တန်ဖိုးရှိမယ်။

နောက်ထပ် ဘာလုပ်ရဦးမလဲ။

သိက္ခာရှိရှိနေမယ်

တရားနာပရိသတ်တွေ မိမိတို့ သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ရကြရဲ့လား၊ ပြန်စဉ်းစားနော် . . . ၊ သေးငယ်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက စကြီးမားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းထိ၊ မိသားစု တစ်စုကနေ စပြီး တစ်ရပ်ကွက်တစ်မြို့ တစ်နိုင်ငံ လှမ်းမျှော်ပြီးကြည့် သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ရကြရဲ့လား၊ မရကြဘူးနော်။ မိမိနဲ့ မိမိနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် ဒီက စပြီး ပြန်စဉ်းစားပါ။ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိတဲ့ သူတွေကို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်မပေးရင် မိမိလည်း သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့် မရဘူးနော်။

ဒီလိုဆို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ရအောင် ဘယ်လို လုပ်မလဲ။ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနည်းတွေ ပြောနေတာပါ။ စိတ်ကူးယဉ်တွေ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတရား နာပြီးရင် ထပ်ပြီး နာကြဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ကောင်းတယ် . . . ကောင်းတယ်တဲ့၊ ပြီးရင် နေမြဲအတိုင်းပဲ ဒုံရင်းအတိုင်းပဲ၊ အဲဒါ ကောင်းသလား။

ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် မိမိဟောထားတဲ့ တရားတွေကို အားလုံး ပြန်နာပါတယ်။ ဘာတွေ ပြောခဲ့သလဲ၊ ဘာတွေ ဟောခဲ့သလဲဆိုတာ အသေးစိတ် သိဖို့ သူများကို ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကျင့်ဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်လည်ဆုံးမဖို့ ဒီလို ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ ပြန်နာပါတယ်။ တစ်ချို့တရားတွေမှာ ဪ . . . ဒီလောက်ထိ ဟောခဲ့ပြီပဲ၊ ဒီလို အသိဝင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆုံးမပိုင်ခွင့် အများကြီး ရပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က “သူများကို ဆုံးမရတာ လွယ်တယ်၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကျင့်ဖို့ကျတော့ ခက်တယ်” ဒီလို မိန့်တော်မူဖူးတော့ သူများကိုပဲ ဆုံးမပြီး မိမိကိုယ်တိုင်တော့ မကျင့်တဲ့သူ ဖြစ်ရင် မကောင်းဘူး။ တရားဟောသူကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမပိုင်ခွင့် များစွာ ရတယ်ဆိုရင် တရားနာပရိသတ်တွေအဖို့ ပိုရနိုင်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ဘက်က အနှစ်သာရမဲ့တဲ့ တရားမျိုး မဟောစဖူး-
ပါဘူး။ အနှစ်သာရရှိတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝနေနည်း
စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး တရားမျိုးတွေပဲ ဟောပေးခဲ့ဖူးပါတယ်။
ဘာဖြစ်လို့လဲ . . . ကိုယ်လည်း ကိုယ့်ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနဲ့ နေချင်
တယ်။ ကိုယ့်နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ပရိသတ်တွေကိုလည်း တန်ဖိုးရှိရှိ
နေထိုင်ပိုင်ခွင့် ရစေလိုတယ်။ ဒါတွေကြောင့်ပါပဲ။

မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ သူတွေကို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးချင်ရင်
ဘာလုပ်ရမလဲ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို မယုံကြည်တဲ့ မျက်လုံးနဲ့ မကြည့်ပါနဲ့။
မယုံကြည်တဲ့ မျက်လုံးနဲ့ ကြည့်တာ သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးတာ မဟုတ်-
ဘူး။ အဲဒီလို အပြုအမူမျိုး မိမိကိုယ်တိုင် ကြုံရရင် ခံနိုင်ပါ့မလား။
စိတ်ထဲ ဘာဖြစ်သွားလဲ။ မိမိ သိက္ခာကို ထိပါးတဲ့ အပြုအမူပဲလို့ စိတ်ထဲ
ဖြစ်တယ်။ သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်မပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ ပြုတဲ့သူအပေါ်
မကျေနပ်တဲ့စိတ် ဖြစ်ရတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အပေါ်မှာ သံသယ-
ရှိရင်တောင်မှ မျက်နှာထား မပြောင်းပါစေနဲ့။ သူ့အပေါ် သံသယရှိတဲ့
မျက်လုံးနဲ့ ကြည့်ပြီး မေးမယ် မြန်းမယ်ဆိုရင် တစ်ဖက်လူ သိက္ခာရှိရှိ
နေခွင့် မရတော့ဘူးနော်။ ကိုယ်လည်း သိက္ခာ မရှိတော့ဘူးနော်။ သူ့မှာ
အမှား ရှိ မရှိ ကိုယ်လည်း မသေချာဘူး။ မသေချာတာကို ဆုပ်ကိုင်-
ထားပြီး ပြုမူ ဆက်ဆံရင် ကိုယ်ပဲ အကျိုးမဲ့တာပါ။ ဟုတ် မဟုတ်
အချိန်ယူပြီး လေ့လာကြရဦးမှာပါ။

ဒါကြောင့်လည်း သဂါထာဝဂ်၊ သတ္တဇဋိလသုတ်မှာ မြတ်ဘုရား
မိန့်တော်မူဖူးတာ . . .

သင် ဘယ်လိုလူလဲဆိုတာ သိဖို့
ကျွန်ုပ် ဘယ်လိုလူလဲဆိုတာ သိဖို့

အလိုဆန္ဒရှိနေတဲ့ သင်နှင့်ကျွန်ုပ် . . .
နေမြင့်ရှည်ကြာ သွားလာနေထိုင် ဆက်ဆံရင်း
စူးစမ်းလေ့လာကြရဦးမှာပါ။
အမှားအမှန် အဆိုးအကောင်း သိမြင်နိုင်တဲ့
ဉာဏ်ပညာ အဆင်အခြင် ရှိ မရှိအပေါ် မှီပြီး . . .
သင်နှင့်ကျွန်ုပ် အဖြေမှန် ရသည်လည်း ရှိမယ်၊
အဖြေမှန် မရသည်လည်း ရှိလိမ့်ဦးမယ်လို့တော့
သတိရှိစေချင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် မသေချာတာကို ဆုပ်ကိုင်ထားဘဲ မည်သူ့ကိုမဆို
လေးလေးစားစား ရိုးရိုးသားသား ဆက်ဆံတာ ပိုကောင်းပါတယ်။
မည်သူ့ကိုမဆို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးရင် ကိုယ်လည်း သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်
ရတယ်နော်။ သူတစ်ပါးကို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်မပေးရင် ကိုယ်လည်း
သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်မရတော့ဘူး။ ဒါ ဖြစ်မြဲ ဓမ္မတာသဘောပဲ။

ကဲ့ရဲ့တာ အပြစ်တင်တာ မကောင်းပြောတာ သိက္ခာရှိရှိ နေတာ
မဟုတ်ဘူးနော်။ မယုံကြည်တဲ့စိတ် သံသယစိတ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်
ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဒီစိတ်တွေကို ထိန်းသိမ်းပြီး ပြုမူ ဆက်ဆံ
ပြောဆိုပါမှ မိမိနဲ့ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်ကို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ရစေနိုင်-
တာပါ။

မာနနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို ချိုးနှိမ်ပြီး ပြောတယ်၊ အထက်စီး-
က ပြောတယ်။ တစ်ဖက်သူ သိမ်ငယ်သွားတယ်နော်။ အဲဒီလို သိမ်ငယ်-
တဲ့စိတ် မိမိလည်း မဖြစ်ချင်ဘူး။ ဒါဆို ဒီလို အပြုအမူ အပြောအဆို-
တွေကို မပြုဘဲ နေဖို့ မလိုဘူးလား . . .။ သင်ဟာ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့
လူသားတစ်ဦးပါ။ သင် စဉ်းစားတတ်ပါတယ်၊ စဉ်းစားပါ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ အလုံးစုံ သိတော်မူတဲ့အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် အမှားလုပ်မိပြီ ဆိုတာကို သိသော်လည်း သိလျက်နဲ့ မသိသလိုလည်း နေတတ်တယ်။ သိလျက်နဲ့ မသိသလို မေးခွန်းတွေလည်း မေးတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပြုမူတာ သတ္တဝါတွေကို မြတ်စွာဘုရားရှင် သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးတာပဲနော်။

သီလ မြတ်နိုးတဲ့ ရဟန်းတော်ဆိုတာ မိမိ ပြုတဲ့ ကာယကံ ဝစီကံတွေကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်လေ့ ရှိတာပါပဲ။ သံသယရှိရင် သံသယကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ဖို့ ကုစားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားကြတယ်။ သံသယကို ပယ်ဖျောက်ဖို့ ဘုရားရှင်ကို မေးလျှောက်ခွင့်ရရင် မေးလျှောက်ကြတယ်။ ‘မြတ်စွာဘုရား . . . တပည့်တော် ဒီအမှုကို ပြုမိပါပြီ၊ တပည့်တော် အပြစ်သင့် မသင့်’ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေပါသည်ဘုရား၊ ဒီလို လျှောက်ထားတယ်။ အဲဒီအခါ ဘုရားရှင်က ‘ချစ်သား . . . အဲဒီအမှုကို သင် ပြုစဉ်တုန်းက လွန်ကျူးလိုတဲ့ စေတနာများ ရှိခဲ့သလား’ ဒီလို ပြန်မေးတယ်နော်။ ဘယ်လောက်များ ယဉ်ကျေးသလဲ၊ အဲဒီလို အသုံးအနှုန်းမျိုး ပြုကြရင် မကောင်းဘူးလား။ သိပ်ကောင်းတယ်နော်၊ အတုလိုက်ဖို့ သိပ်ကောင်းပါတယ်။ စကားပြောနည်းတွေ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်တွေထဲ အများကြီး တွေ့ရတယ်။

ဒီနေ့ လူသားတွေ အများစု အဲဒီလို မဟုတ်ကြဘူး။ အမှားလေးတွေ့ရင် မျက်လုံး ဒေါက်ထောက် ကြည့်ပြီ။ နင် အဲဒါ မှားခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊ နင် အဲဒီလို လုပ်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ တစ်ဖက်လူမှာ စေတနာ ပါ မပါ မိမိဖက်က မသေချာဘူးနော်၊ ကံအရာ တည်အောင် လုပ်နေကြတယ်။ မသိသေးရင် ကံတစ်ခုကို ထူထောင်ဖို့ရာ ထိတ်လန့်မှု ကြောက်ရွံ့မှု သိပ်မရှိကြဘူး။ သိလာတဲ့အခါ ကံတစ်ခုကို ထူထောင်ဖို့ သတိတော်တော် ရှိလာတယ်။ ကံတစ်ခုကို အရမ်းကာရော

ထူထောင်ဖို့ ဝန်လေးသွားတယ်၊ ခွင့်မပြုနိုင်တော့ဘူးနော်။ လူတွေ ဘာကြောင့် မိုက်နေကြသလဲလို့ မေးရင် မသိလို့ မိုက်တာ၊ သိရင် မမိုက်ဝံ့တော့ဘူး။ တကယ် သိတာကို ဆိုလိုတာပါ။ အကျင့် ပါတဲ့ အသိကို ဆိုလိုတာပါ။ သိလျက် မကျင့်တဲ့သူတွေကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။

လူဆိုတာ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ သတ္တဝါတစ်မျိုးပါ။ အသိဉာဏ်ဆိုတာလည်း စိတ်လွတ် လက်လွတ် ပြုဖို့ ရထားတာ မဟုတ်ဘူး။ ဆင်ဆင်ခြင်ခြင် ပြုဖို့ ရထားတာပါ။ သတိမဝင်တော့ ဆင်ခြင်ခွင့် မရကြဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က မမေ့မလျော့ခြင်း အပ္ပမာဒ ‘သတိ’-တရား လက်ကိုင်ထားပြီး နေထိုင်ကြ ဒီလို မိန့်တော်မူခဲ့တာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဆင်ဆင်ခြင်ခြင် ပြုမူ ပြောဆို မေးမြန်းပုံကို ဘုန်းကြီးတော့ ကြည်နူးဝမ်းမြောက် အတုယူမိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် မေးပုံလေး တစ်ခါထပ်ပြီး နာကြည့် . . .

‘ချစ်သား . . . အဲဒီအမှုကို ပြုစဉ်က လွန်ကျူးလိုတဲ့ စေတနာ ထင်ရှား ရှိခဲ့သလား’၊

‘ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား . . . တပည့်တော်မှာ လွန်ကျူးလိုတဲ့ စေတနာ မရှိခဲ့ပါဘူး’၊

‘ချစ်သား . . . စေတနာ မပါရင် အာပတ်(အပြစ်) မသင့်ပါဘူး’၊

ဘယ်လောက်များ သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးသလဲ၊

ဘယ်လောက်များ သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ရသလဲ၊

‘ချစ်သား . . . စေတနာပါရင်တော့ အာပတ်သင့်ပါတယ်’။

အပြစ်ကို သိက္ခာရှိရှိ ထောက်ပြတယ်နော်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာ ဖြစ်လို့ ဒီလို ပြုနိုင်တာ . . . ၊ တပည့်တော် တပည့်တော်မတို့၊ ကျွန်တော် ကျွန်မတို့- က ကိလေသာတန်းလန်းနဲ့ပါလို့တော့ ဆိုချင် ဆိုကြမယ်နော်။

မိမိကိုယ်ကိုလည်း အလေးထားမယ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း အလေး ထားမယ်၊ မိမိလည်း သိက္ခာရှိရှိ နေမယ်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးမယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒသာရှိရင် သတိနဲ့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ပြုကျင့်လို့ ရနိုင်တဲ့ အရာတွေပါ။ မိမိအကျိုး မိမိ မလိုလားတဲ့သူ မိမိ အပေါ် မိမိ စေတနာ မရှိတဲ့သူ ဖြစ်ရင်တော့ ကျင့်ဖို့ မလွယ်ဘူးပေါ့။

ဒီအပြင် ဘာလုပ်ရဦးမလဲ၊ တန်ဖိုးရှိရှိနေဖို့ ဘာလုပ်ရဦးမလဲ။

အနှောင်အဖွဲ့ မပါတဲ့ စကားကို ပြောမယ်

လူတွေဟာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး နှုတ်တည်းဟူသော လုံတံနဲ့ ထိုးဆွ နေကြတယ်။ အနှောင့်အသွား မလွတ်တဲ့ စကား သိပ်ပြောကြတယ်။

မင်း ဘာသိလို့လဲ၊

မင်း ဘာမှ သိတဲ့ကောင် မဟုတ်ပါဘူးလို့ အပြောခံရရင် စိတ်ထဲ ဘာဖြစ်သလဲ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပြန်စဉ်းစားကြည့်နော်။ လူတစ်ယောက် ကို မင်း ဘာမှ မသိပါဘူးလို့ ပြောဆိုတာ တစ်ဖက်သားရဲ့ စိတ်ကို သိမ်ငယ်စေတဲ့ အသုံးအနှုန်း တစ်မျိုးပါ။ ဒါကို အနှောင်အဖွဲ့ ပါတဲ့ စကားလို့ ဆိုရတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရဲ့ သိက္ခာရှိရှိ နေထိုင်ပိုင်ခွင့်ကို စွက်ဖက်ခြင်း တစ်မျိုးပဲ၊ ကျူးကျော်တတ်တဲ့ စိတ်လို့လည်း ခေါ်တယ်၊ အကွပ်မရှိတဲ့ စိတ်လို့လည်း ခေါ်နိုင်တယ်။ မိမိရဲ့ လွတ်လပ်မှုဟာ သူတစ်ပါးကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေရင် အဲဒီ လွတ်လပ်မှုမျိုးကို လွတ်လပ်မှုလို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။ တစ်ဖက်သူကို နှိပ်ကွပ်ပါမှ မိမိဘဝ တိုးတက်မယ် နေရာရမယ် တည်တံ့မယ်ဆိုတဲ့ ခံယူချက်နဲ့ အားပြိုင်-

နေတဲ့သူ ဖြစ်ရင်တော့ ဘဝဟာ တန်ဖိုးမဲ့သွားပြီ။ ဘဝကို တကယ် တိုးတက်အောင် ပြုနေတာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အထက်တက်ဖို့ ကြိုး- စားနေတယ်လို့ ထင်ရပေမယ့် အောက်ကို ဆင်းဖို့ လုပ်နေတာနဲ့ သိပ်- တူတယ်။

အကျိုးဆောင်ပိုင်ခွင့်ဆိုတာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် လုပ်ရမှ မဟုတ် ပါဘူး။ ချစ်ဖွယ်စကား၊ ချိုမြိန်တဲ့စကား၊ နားဝင်ချိုတဲ့စကား ပြောတတ်- ရင် အချိန်တိုင်း အကျိုးဆောင်ပိုင်ခွင့် ရနေပါတယ်။ အနှောင်အဖွဲ့- ပါတဲ့ စကားဆိုတာ ကြမ်းတမ်းတဲ့စကား၊ မညီညွတ်တဲ့ စကားတွေပါ။ မနှစ်မြို့ဖွယ် အသုံးအနှုန်းတွေပါ။

မင်း နားမလည်ပါဘူး၊ မင်း အလကားကောင်ပါကွာ။

မင်း ဘာမှ အသုံးကျတဲ့ကောင် မဟုတ်ဘူး . . . ဒီလို ပြောရင်- လည်း အနှောင်အဖွဲ့ ပါတဲ့ စကားကို ပြောတာပဲ။ ဒါ ဥပမာမျှပါ။ ဉာဏ်ရှိသလောက် ဆင်ခြင်ယူဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

နေ့သစ်တွေမှာ တွေ့ဆုံဆက်ဆံရတဲ့ သူတွေကို ဘဝသစ်တစ်ဖန် မွေးဖွားလာသူတွေအဖြစ် ကြည့်တတ်အောင် လေ့ကျင့်မယ်။

ဆုံတွေ့ ဆက်ဆံခဲ့ဖူးသူတွေနဲ့ နေ့သစ်တွေမှာ ပြန်တွေ့ရမှာ ဓမ္မတာပါ။ အဲဒီလို ဆုံတွေ့ရတဲ့အခါ ဘဝသစ်တစ်ဖန် မွေးဖွားလာတဲ့ သူတွေအဖြစ် ကြည့်တတ်အောင် လေ့ကျင့်မယ် . . . ။ သက်ဝင်နိုင်- ကောင်းပါရဲ့ . . . ။

‘သညာဟောင်းတွေနဲ့ ငါ မကြည့်တော့ဘူး’ ဒါ ပြောချင်တာပါ။ လူတိုင်း အမှား လုပ်တတ်တယ်၊ မမှားတဲ့သူဆိုတာ မရှိဘူး။

မနေ့က အမှားလုပ်ခဲ့တဲ့သူ၊ လွန်ခဲ့တဲ့လက အမှားလုပ်ခဲ့တဲ့သူ၊ တစ်ချိန်က အမှားလုပ်ခဲ့တဲ့သူ ဒီလို လူတွေ ပတ်ဝန်းကျင်တိုင်းမှာ ရှိပါတယ်။

လူဆိုတာ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့သူ၊ ကောင်းချင်တဲ့သူ၊ တိုးတက်ချင်တဲ့သူပါ။ သတိလွတ်ကင်းလို့ တစ်ချိန်က မှားခဲ့ပေမယ့် မိမိကိုယ်ကို ပြန်လည် ပြုပြင်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လောကမှာ များစွာ ရှိနိုင်ပါတယ်။

သို့သော်လည်း လောကမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို ကြည့်ရင် ဘာနဲ့ ကြည့်ကြတာပဲ များသလဲ . . . ။

သညာဟောင်းတွေနဲ့ ကြည့်ကြတာပဲ များတယ်နော်။ ဒါကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားက ‘သညာဟာ ဒုက္ခပဲ’ ဒီလို မိန့်တော်မူခဲ့တာ။

သညာဟောင်းတွေနဲ့ ကြည့်နေရင် ကိုယ်ပဲ ဒုက္ခများတယ်နော်။ တစ်ဖက် ပုဂ္ဂိုလ်က ပြင်လို့ တိုးတက်သွားပြီ၊ ကိုယ့်မှာက ပြင်လို့ မရသေးဘူး၊ သညာဟောင်းတွေနဲ့ ကြည့်နေဆဲပဲ။ ဒီလိုသာ ကြည့်နေရရင် မိမိဘဝ မချမ်းသာတော့ဘူးနော်၊ ဆင်းရဲသွားတယ်။ ဒီလူ့ကို တွေ့လိုက်တိုင်း စိတ်ထဲမှာ တစ်ခုခု ဖြစ်ရတယ်။ ဒီသညာက စိတ်ကို ညစ်ထေးအောင် လုပ်နေတယ်နော်။ ဒီအပြင် တစ်ဖက်သားရဲ့ တိုးတက်မှုကိုလည်း မကြည့်တတ်တော့ဘူး၊ ပြောင်းလဲမှုတွေနဲ့ အစားထိုးပေးဖို့ မတတ်နိုင်တော့ဘူး၊ သူ့ကို မိတ်ဆွေတစ်ယောက်အဖြစ် လက်ခံ ဆက်ဆံဖို့ မစွမ်းနိုင်တော့ဘူးနော်။ ကိုယ်လည်း သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်မရသလို သူလည်း သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်မရဘူး။ ဒီလိုလူတွေ လောကမှာ သိပ်များနေတယ်။ နေ့သစ်တွေမှာ တွေ့ဆုံရတဲ့သူတွေကို ဘဝသစ်တစ်ဖန် မွေးဖွားလာတဲ့ သူတွေအဖြစ် ကြည့်တတ်အောင် လေ့ကျင့်မယ်။

သူ တိုးတက်လာပြီလား၊ သူ ပြောင်းလဲလာပြီလား၊ သူ ပြုပြင်လာပြီလား ဒီလို ကြိုဆိုတဲ့ အကြည့်နဲ့ ကြည့်ကြရင် သိပ်ကောင်းမယ်နော်။

ပြောင်းလဲမှုကို လက်ခံမယ် တိုးတက်လာမှုကို ကြိုဆိုမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုးနဲ့ စိတ်ကို ဖွင့်ထားစေချင်ပါတယ်။ စိတ်ကို ပိတ်မထားပါနဲ့၊ မွန်းကျပ်ပါတယ်။ သဘောထားကြီးကြီးနဲ့ စူးစူးစမ်းစမ်း ပြုရင် သိပ်ကောင်းတယ်။ ဒီနေ့ သူကောင်းရင် သူ့ကို လူကောင်းလို့ သတ်မှတ်ကြ ကြိုဆိုကြစို့။ မကောင်းသေးဘူးဆိုရင်လည်း ဘယ်တော့များ ကောင်းလာမလဲဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ပဲ စောင့်ကြည့်ကြတာပေါ့။

ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဘဝမှာ ကြုံဖူးမယ်နော်၊ တစ်ချိန်က မှားခဲ့တဲ့ အမှားကို သိလို့ ပြုပြင်နေထိုင်နေပြီ ဖြစ်တဲ့ မိမိ . . . ရှေးသညာဟောင်းတွေနဲ့ ကြည့်ခံရ ဆက်ဆံခံရရင် ဘယ်လို ဖြစ်မလဲ။ စိတ်မကောင်းဘူးနော်။ စိတ်ရဲ့လုံခြုံမှု စိတ်ရဲ့ခန့်ကျန်းမှုကို ဖျက်ဆီးခံလိုက်ရသလို ခံစားရတယ်။ အားလုံးကို စိတ်ချမ်းသာစေချင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သညာဟောင်းဆိုတဲ့ ထောင်နဲ့တူတဲ့ အနှောင့်အယှက်ထဲမှာ မနေတော့ဘူး . . . ။ ဒီလိုမျိုး စိတ်ကို ပြုပြင်ကြဖို့ လိုတယ်။

ငါ ဒီလို ဆက်ဆံမယ်

ဘဝကို လေးလေးနက်နက် တန်ဖိုးရှိရှိ ဖြတ်သန်းခွင့် ပေးချင်တယ်ဆိုရင် ပြုသင့်တဲ့ အရာတစ်ခု ရှိတယ်။

ငါ့အပေါ် ပြုမူဆက်ဆံစေလိုတဲ့ ပုံစံမျိုး သူတစ်ပါးအပေါ်မှာလည်း ငါ ပြုမူဆက်ဆံမယ်။ မိမိအပေါ် သူတစ်ပါးတွေ ဘယ်လို ပြုမူဆက်ဆံကြရင် ကောင်းမှာပဲလို့ တောင့်တတတ်ကြတယ်နော်။

မိမိအပေါ် သူတစ်ပါးတွေ ဘယ်လို ဆက်ဆံစေချင်သလဲ၊ မိမိရော သူတစ်ပါးတွေအပေါ်မှာ အဲဒီလို ဆက်ဆံရဲ့လား၊ ဒါတော့ စဉ်းစားရမယ်နော်။ မိမိကိုတော့ ဒီလို ဆက်ဆံစေချင်တယ်၊ သူတစ်ပါးအပေါ်မှာတော့ မိမိ မဆက်ဆံဘူးဆိုရင် မျှော်လင့်တဲ့အတိုင်း မဖြစ်-

နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ငါ့အပေါ် ပြုမူဆက်ဆံစေလိုတဲ့ ပုံစံမျိုး သူတစ်ပါး-
အပေါ်မှာလည်း ပြုမူဆက်ဆံမယ်၊

သဘောထားမှန်မှန်နဲ့ ဆက်ဆံမယ်။

သည်းခံမယ်၊ ခွင့်လွှတ်မယ်။

ပေါက်ကွဲပြတာမျိုး မဖြစ်စေရဘူး။

အားလုံးပဲနော် . . . တောင့်တတတ်ကြတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ကြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ၊ မပေါက်-
ကွဲပြကြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ ဒီလို မတောင့်တကြဘူးလား၊
တောင့်တကြတယ်။ လူ့လောကထဲ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊
သာသနာတော်မှာ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော မထိန်းသိမ်းပဲ
ပေါက်ကွဲပြကြရင် ကောင်းပါ့မလား၊ မကောင်းဘူးနော်။

သူတစ်ပါးတွေ မိမိအပေါ် ဘယ်လို ဆက်ဆံ ဆက်ဆံ မိမိက-
တော့ မိမိအပေါ် ပြုမူ ဆက်ဆံစေလိုတဲ့ ပုံစံမျိုး သူတစ်ပါးတွေအပေါ်
ဆက်ဆံမယ်။ ဦးစွာပြုသူ ဖြစ်အောင်သာ ကြိုးစားပါ။ အတုလိုက်ခွင့်
ရလာကြလိမ့်မယ်။ လောကမှာ ဦးဆောင်သူ လိုပါတယ်။

လေးလေးစားစားဆက်ဆံမယ်

ငယ်သူတွေကိုလည်း လေးလေးစားစားနဲ့ ဆက်ဆံစေချင်ပါ-
တယ်။ ရွယ်တူတွေကိုလည်း လေးလေးစားစားနဲ့ ဆက်ဆံစေချင်ပါ-
တယ်။ ကြီးသူတွေကိုတော့ ပြောစရာ မလိုတော့ဘူးနော်။

ချီးမွမ်းတဲ့အခါလည်း လေးလေးစားစားနဲ့ ချီးမွမ်းပါ။

အပြစ်ပြ ပြောဆိုရင်လည်းပဲ လေးလေးစားစားနဲ့ ထောက်ပြ
ပြောဆိုတတ်ဖို့ လိုတယ်နော်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် ရဟန်းတော်တွေ အာပတ် သင့်ထား မသင့်-
ထား ဆန်းစစ်တဲ့အခါ မေးမြန်းပြောဆိုပုံကို ပြောခဲ့ပြီးပြီနော် ‘ချစ်သား
. . . အဲဒီအမှုကို သင် ပြုစဉ်တုန်းက လွန်ကျူးလိုတဲ့ စေတနာများ
ရှိခဲ့သလား’။ ဒီလိုစကားမျိုးကို လေးလေးစားစား ပြောဆိုတဲ့ စကားလို့
ပြောရမယ်။ အဲဒီလို ပြောဆိုဖို့ လေ့ကျင့်ရင် ရတယ်နော်၊ သည်းခံခြင်း
ခန္တီတရား ရှိဖို့တော့ လိုတယ်၊ သည်းခံခြင်း ခန္တီတရား မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
အတွက်တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ပြောချင်သလို ပြောခြင်းကို မသည်းခံခြင်းလို့ ခေါ်ပြီး ပြော-
သင့်တာကို ပြောခြင်းကိုတော့ သည်းခံခြင်းလို့ ခေါ်တယ်နော်။

လေးလေးစားစား ပြောဆိုခြင်းဆိုတာ ပြောသင့်ပြောထိုက်တဲ့
စကားကိုသာ ပြောဖို့ ဆုံးဖြတ်တာပါ။ စိတ်ကို အလိုမလိုက်ခြင်းလို့-
လည်း ခေါ်တယ်။

မည်သူ့ကိုမဆို လေးလေးစားစားနဲ့ ဆက်ဆံတာ မိမိဘဝကို
မိမိ လုံခြုံအောင် တည်ဆောက်ခြင်းပဲ။ ဒီဘဝမှာလည်း လုံခြုံတယ်
သံသရာ ခရီးမှာလည်း လုံခြုံမှု ရတယ်နော်။ ပုံမကျတဲ့ ကံတွေ ထူ-
ထောင်ဖြစ်တာ မလေးမစား ဆက်ဆံကြလို့ပါ။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို မလေးမစားနဲ့ ဆက်ဆံမိရင် မိမိရဲ့စိတ်
မလုံမလဲ ဖြစ်တယ်နော်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း လေးစားလို့ မရဘူး။
စိတ်ထဲမှာလည်း ငါ သိက္ခာရှိရှိ မနေလိုက်ပါလားလို့ ဖြစ်မိတယ်။

ဒါကြောင့် လေးလေးစားစားနဲ့ ငါ ဆက်ဆံမယ်။

တန်ဖိုးရှိရှိနေဖို့ ဘာလုပ်ရဦးမလဲ။

သူတစ်ထူးရဲ့ ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်အရည်အချင်းတွေကို
မြင်အောင် ငါကြည့်မယ်

သူတစ်ထူးရဲ့ ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်အရည်အချင်းတွေကို မသိကျိုး-
ကျွန် ပြုတတ်တဲ့ လောကကြီးထဲမှာ သူတစ်ထူးရဲ့ ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်-
အရည်အချင်းတွေကို မြင်အောင် ကြည့်မယ်။ မသိကျိုးကျွန် ပြုတတ်
တဲ့သူ မဖြစ်စေရဘူး။

ဘယ်သူမှ မပြည့်စုံပါဘူး၊ သို့သော် လူတိုင်းမှာ ကောင်းကွက်
တစ်ခုခုတော့ ရှိပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဘာမိန့်သလဲ၊ သတ္တဝါတွေ နေ့စဉ် ထု-
ထောင်နေတဲ့ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ကံသုံးပါးရှိတယ်။ တစ်ချို့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကာယကံ မစင်ကြယ်ကြဘူး၊ ဝစီကံတော့ စင်ကြယ်-
ကြတယ်။ မစင်ကြယ်တဲ့ ကာယကံကို မကြည့်ပါနဲ့ စင်ကြယ်တဲ့ ဝစီကံ-
ကိုသာ ကြည့်ပါဆိုပြီး ဥပမာ ဥပမေယျနဲ့ တရားဟောပေးတယ် . . . ။

“ချစ်သားရဟန်းတို့ . . . ပုံသကူသင်္ကန်းကို ဆောင်တဲ့ ရဟန်း-
ဟာ လမ်းခရီးမှာ ပုဆိုးစုတ်ပိုင်းကို မြင်မယ်ဆိုရင် ကောင်းမွန် ခိုင်ခံ့-
နေသေးတဲ့ အဝတ်အပိုင်းကို ဆုတ်ယူပြီး သွားလေရာသကဲ့သို့ပဲ မစင်-
ကြယ်တဲ့ ကိုယ်ကျင့်ရှိပြီး စင်ကြယ်သော နှုတ်အကျင့်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့
ကိုယ်အကျင့် မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကို နှလုံးမသွင်းဘဲ နှုတ်အကျင့်
စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်တယ်” ဒီလို မိန့်တော်-
မူခဲ့တာနော်။

အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပါမှလည်း သူတစ်ထူးရဲ့ ကောင်းကွက်ကို
လက်ခံနိုင်သလို ကိုယ်လည်း စိတ်ချမ်းသာတယ်နော်။

တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဝစီကံ မစင်ကြယ်ကြဘူး၊ ကာယကံတော့
စင်ကြယ်ကြတယ်။ ဘုရားရှင်က ဘာမိန့်သလဲ . . . မစင်ကြယ်တဲ့

ဝစီကံကို မကြည့်ပါနဲ့ စင်ကြယ်တဲ့ ကာယကံကိုသာ ကြည့်ပါဆိုပြီး
ဥပမာ ဥပမေယျနဲ့ တရားဟောပေးတယ်နော် . . . ။

“ချစ်သားရဟန်းတို့ . . . မှော် ရေညှိတွေနဲ့ မြွေးယှက်နေတဲ့
ရေကန်တစ်ခု ရှိတယ်။ ခရီးပန်းပြီး အစာရေစာ ဆာလောင် မွတ်သိပ်-
နေတဲ့ သူက အဲဒီကန်က ရေကို သောက်လိုတယ်ဆိုရင် လက်နှစ်ဖက်နဲ့
မှော် ရေညှိတွေကို ဖယ်ရှားပြီးမှ လက်ခုပ်ဖြင့် ရေကို သောက်ရ-
သကဲ့သို့ပဲ မစင်ကြယ်တဲ့ နှုတ်အကျင့်ရှိပြီး စင်ကြယ်တဲ့ ကိုယ်အကျင့်-
ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို တွေ့တဲ့အခါ မစင်ကြယ်တဲ့ နှုတ်အကျင့်ကို နှလုံးမသွင်း
ဖယ်ရှားလျက် စင်ကြယ်တဲ့ ကိုယ်အကျင့်ကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်တယ်”
ဒီလို မိန့်တော်မူခဲ့တယ်နော်။

အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပါမှလည်း သူတစ်ထူးရဲ့ ကောင်းကွက်ကို
ကြည့်မှု လေ့ကျင့်ခန်းဟာ အောင်မြင်မယ်။

တစ်ချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကာယကံ ဝစီကံ ကံနှစ်ပါးစလုံး မစင်-
ကြယ်ကြဘူး၊ ရံခါ မနောကံရဲ့ ကြည်လင်မှု စင်ကြယ်မှု ရှိတယ်။
ဘုရားရှင်က ဘာမိန့်သလဲ . . . မစင်ကြယ်တဲ့ ကာယကံ ဝစီကံ ကံ-
နှစ်ပါးကို မကြည့်ပါနဲ့၊ ရံခါ စင်ကြယ်ခွင့် ရှိနေတဲ့ မနောကံကိုသာ
ကြည့်ပါဆိုပြီး ဥပမာ ဥပမေယျနဲ့ တရားဟောပေးတယ် . . . ။

“ချစ်သားရဟန်းတို့ . . . ရေအနည်းငယ်သာ ရှိတဲ့ နွားခြေရာ-
ခွက်တစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒီနေရာကို ခရီးပန်းပြီး အစာရေစာ ဆာလောင်
မွတ်သိပ်နေတဲ့ ယောက်ျားတစ်ယောက် ရောက်လာတယ်။” အဲဒီအခါ
သူက စဉ်းစားတယ်နော် . . .

“ဒီနွားခြေရာခွက်မှာ ရေက အနည်းငယ်သာ ရှိတယ်။ တကယ်လို့
လက်ခုပ် (သို့) ခွက်ဖြင့် ယူပြီးသောက်မယ်ဆိုရင် ရေကို လှုပ်ရှား
နောက်ကျစေမှာပဲ၊ သောက်ဖို့ရန် မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ လေးဖက်ထောက်ဝပ်-

ပြီး နွားလို သောက်ရင်တော့ ဖြစ်နိုင်တယ်” ဒီလို စဉ်းစားမိတယ်နော်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လေးဖက်ထောက်ဝပ်ပြီး နွားလို သောက်လျက် အဲဒီ-
နေရာကနေ ဖဲသွားတယ်။”

ဒါမှ မိမိရဲ့ ဆာလောင် မွတ်သိပ်မှုကို သက်သာအောင် ချမ်းသာ-
အောင် ပြုလို့ရမယ်နော်။

“အဲဒီ ဥပမာအတိုင်းပါပဲ မစင်ကြယ်တဲ့ ကိုယ်အကျင့် မစင်-
ကြယ်တဲ့ နှုတ်အကျင့်ရှိပေမယ့် ရံခါ စိတ်၏ ကြည်လင်မှု ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့
ကိုယ်အကျင့် မစင်ကြယ်မှု နှုတ်အကျင့် မစင်ကြယ်မှုကို နှလုံးမသွင်းဘဲ
စိတ်၏ ကြည်လင်မှုကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်တယ်” ဒီလို မိန့်တော်မူ-
ခဲ့တယ်နော်။ (အံ၊ ၂၁၆၄။)

ကောင်းကွက်ကို ကြည့်တတ်ဖို့ လေ့ကျင့်ခန်း ဝင်ရတယ်။ အလို-
လိုတော့ မဖြစ်ဘူး။

လွန်ခဲ့တဲ့ ငါးနှစ်ခွဲလောက်တုန်းက စိတ္တလတောင်ကျောင်းမှာ
သီလရှင်တွေနဲ့ ရဟန်းတော် တစ်ချို့ကို အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေးခဲ့ဖူးတယ်။
အင်္ဂလိပ်စာ သင်တဲ့အခါ အသုံးပြုတဲ့ White Board တစ်ခုလည်း
ရှိတယ်။ စာသင်နေ တစ်နေ့ သင်ပုန်းအဖြူကို ဖြူစင်အောင် ဖျက်တယ်။
ပြီးတော့ မှင်အမဲစက်ကလေး တစ်စက် တို့ထားလိုက်တယ်။ စာသင်-
ရင်း အကြောင်းညီညွတ်တဲ့ အချိန်မှာ White Board မှာ ဘာတွေ-
သလဲလို့ မေးကြည့်လိုက်တယ်။ ဘယ်လို ဖြေကြမလဲ တရားနာပရိ-
သတ်။

(အမဲစက် တွေပါတယ်ဘုရား)

အဖြေတူကြတယ်။ အဲဒီတုန်းကလည်း ဒီ အဖြေပါပဲ။

ဘေးမှာ အဖြူပြင် အကျယ်ကြီး ရှိနေပါတယ်။ သို့သော်လည်း
ဘယ်နေရာကိုပဲ အာရုံစိုက်မိကြသလဲ၊ ဒါလေး သဘောပေါက်စေချင်-

တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ ကောင်းကွက်တွေ အများကြီး ရှိတတ်ပါတယ်။

လူတွေဟာ အမဲစက်ကိုပဲ ပြောကြတယ်။ အဖြူပြင် အကျယ်ကြီး-
ရှိနေတာ မပြောကြဘူး။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ် မိမိ ဖြစ်ရင် မကောင်းဘူးနော်။
လူတွေဟာ အပြစ်ကိုပဲ ရှာနေကြတယ်။ အပြစ်တွေ့ပြီဆိုရင် ပုဂ္ဂိုလ်-
တစ်ဦးရဲ့ ကောင်းကွက်တွေ မပြောကြတော့ဘူး။ တစ်သက်လုံး မသေ-
မချင်း အဲဒီ အပြစ်ကိုပဲ ပြောနေကြတော့တယ်။

အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့ . . . အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့ အဲဒါ လုပ်တာ။ သူ ကောင်း
တာတွေ အများကြီး လုပ်ထားပါတယ်။ အများစုက အဲဒါတွေကို မပြော
ကြတော့ဘူးနော်။ တန်ဖိုးမဲ့ နေချင်ရင်တော့ ဆက်လုပ်ရုံပါ။ တန်ဖိုးရှိရှိ
နေချင်ရင်တော့ ပြုပြင်ရမှာပါ။ ဒီနေရာလေးမှာ ဆရာတော်တစ်ပါးရဲ့
ဩဝါဒကို မျှဝေပေးချင်ပါတယ် . . .

ကောင်းကွက်ကိုသာ ကြည့်မယ်ဆိုလျှင်

မပေါင်းနိုင်စရာ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ။

မကောင်းကွက်ကိုသာ ကြည့်မယ်ဆိုလျှင်

ပေါင်းနိုင်စရာ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ။

ဒါကြောင့် . . .

ဘေးက အဖြူတွေ မြင်အောင် ကြည့်ကြမယ်။ အကျယ်ကြီးပါ။
ကောင်းတာတွေ အများကြီး လုပ်ထားပါတယ်။ ကိုယ်ချင်းစာတရား
ရှိဖို့ လိုတယ်နော်။ တစ်ချက်လေး အမှားလုပ်မိလို့ အလားတူ ပြန်ခံရရင်
ကိုယ်လည်း မခံနိုင်ဘူးနော်။ ဒါပေမယ့် ခံရမယ်။ ဒါကြောင့် အကြံ-
ပေးပါတယ်။ အမှားကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တော့ မရှိဘူး။ သတိလက်လွတ်တဲ့-
အခါ အသိဉာဏ် အလျင်မမီတဲ့အခါ အမှားလေးတွေ ဖြစ်တတ်ပါ
တယ်။ သို့သော်လည်း ပြုပြင်လို့ မရနိုင်လောက်တဲ့ အမှားမျိုး မဖြစ်ပါ
စေနဲ့။ အမှားနည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းအောင်

နေပါ။ ကြီးကြီးမားမား အမှားတွေ ဘဝမှာ မရှိတာ ကောင်းပါတယ်။

သတိရှိရှိ တန်ဖိုးရှိရှိ သဘောထားမှန်မှန်နဲ့ နေဖို့ လိုအပ်တယ်။ အပေါ်ယံ ဆက်ဆံမှုတွေ မလုပ်ဖို့၊ တွေ့ဖို့ မလိုရင် မတွေ့ဖို့၊ စကားပြောဖို့ မလိုရင် မပြောဖို့ ဒါတွေလည်း လိုအပ်တယ်နော်။ စကားများများပြောရင် အမှားများများ ပါတတ်တယ်။ အချည်းအနှီး အကျိုးမဲ့ အချိန်တွေ ကုန်ဆုံးသွားမယ့် အမှုမျိုး၊ အမှားတွေအဖြစ် တည်တံ့ပြီး ဘဝမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့မယ့် အဖြစ်မျိုး မပြောမိ မပြုမိအောင် ဆိတ်ဆိတ်နေသင့်ရင် နေတာ ပိုကောင်းတယ်နော်။ ဘဝမှာ တန်ဖိုးရှိရှိ လုပ်သင့်တာ ပို လုပ်ခွင့်ရတယ်။ နောက်တစ်ခု . . .

အမှန်ကို တန်ဖိုးထားမယ်

အမှန်ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ အမှန်ကို တန်ဖိုး ထားမယ်။

အမှန်ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ မနေချင်ဘူး။

ဒါကြောင့် အမှန်ကို တန်ဖိုးထားမယ်။ ဉာဏ်နဲ့ အမှန်ကို မြင်အောင် ကြည့်မယ်။ အမှန်အတွက် အလုပ်လုပ်မယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေချင်ရင် အမှန်အတွက် အလုပ်လုပ်ကြပါ။ အမှန်အတွက် ပြောကြပါ။ အမှန်အတွက် ရဲရင့်ကြပါ။ ကိလေသာအတွက် မရဲရင့်ကြပါနဲ့။

လောကကြီးမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ကြည့်ရင် ကိလေသာနဲ့ ကြည့်ကြတယ်နော်။ သက်ဝင်နိုင်မလား . . . ။

မိမိရဲ့ စိတ်ထဲမှာ တစ်ခုခု အရင်ဦးဆုံး စွဲယူထားတယ်။ အဲဒီပေတံကြီးနဲ့ မကြည့်ဘူးလား၊ အဲဒါကို ဘာပေတံလို့ ခေါ်သလဲ . . . ။

ကိလေသာပေတံလို့ ခေါ်တယ်နော်။ အဲဒီပေတံနဲ့ ကြည့်တတ်သူတွေထဲ မိမိလည်း ပါမှာပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ပါဝင်ခဲ့ဖူးတယ်။ အခုတော့ မပါဝင်ချင်တော့ဘူး။

တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဖက်သူ လုပ်နေတာ အမှန်ပဲနော်။ ကိုယ်က မကြိုက်ဘူး၊ မနာလိုဘူး ဒါမှမဟုတ် ကိုယ်ဖြစ်စေချင်တဲ့ ပုံစံမျိုး သူမလုပ်နေဘူး။ အဲဒီအခါမှာ မနှစ်သက်တဲ့စိတ်၊ မနာလိုတဲ့စိတ်၊ မကျေနပ်တဲ့စိတ်နဲ့ သူ့ကို လှမ်းလှမ်းပြီး ကြည့်တယ်နော်။ သူ့မှာ သူ့ ကိုယ်ပိုင် လွတ်လပ်ခွင့် ရှိပါတယ်။ လူတိုင်းကို သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးသင့်တယ်။ ကိုယ် မကြိုက်တာလုပ်လို့ သူ့ကို မှားတယ်လို့ ပြောလို့ မရဘူး။ ခွင့်မပေးတာ လုပ်တဲ့အတွက် မကောင်းဘူးလို့လည်း ပြောလို့ မရဘူးနော်။ အဖွဲ့အစည်းက လက်မခံတဲ့အတွက် အဲဒီလူကို မကောင်းတဲ့လူလို့လည်း ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်လို့ မရဘူး။ အဖွဲ့အစည်းရဲ့ လက်ခံမှု မခံမှုက ပဓာန မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ကောင်းမှ ကိုယ်ကောင်းတာပါ။ မိမိဟာ ဘယ်လို လူလည်းဆိုတာ မိမိကိုယ် မိမိ သိဖို့လိုတယ်။ သိအောင် ကြိုးစားမှ တန်ဖိုးရှိမယ်။ ကောင်းတာ မှန်တာကို ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် လုပ်နေတဲ့သူတွေ ရှိကြပါတယ်။ ဒီလိုပဲ အများလက်ခံတယ်၊ နာမည်ကြီးတယ်၊ လူကြိုက်များတယ်၊ မှန်ချင်မှ မှန်တာပါ။ လောကမှာ ဒါတွေ အများကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ပရိသတ် လက်ခံမှု လက်မခံမှုအပေါ် မှီပြီး အမှန်ကို တိုင်းတာလို့ မရဘူး၊ အမှန်လို့ ဆုံးဖြတ်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မှန်တယ် မကြိုက်ဘူး၊ မမှန်ဘူး ကြိုက်တယ်၊ ဒီလို ဖြစ်နေတဲ့ လောကကြီးပါ။ ဓမ္မဟာ ဓမ္မပဲ၊ အမှန်ဟာ အမှန်ပဲ၊ ပုဂ္ဂလဟာလည်း ပုဂ္ဂလပါပဲ။ ပုဂ္ဂလနဲ့ ဓမ္မကို ခွဲပြီး လက်ခံတတ်ရမယ်။ မြင်ရတဲ့ ဂုဏ်ကို ကြည့်ပြီး သူပြောတာ သူရေးတာ မှန်မှာပဲလို့ ယူဆလို့ မဖြစ်ဘူး။ အမှန်ကို သိပြီး ပုဂ္ဂလနဲ့ ဓမ္မကို ခွဲခြားနားလည်နိုင်မှ ကောင်းတယ်။ ဒါမှ အမှီကောင်း ရမယ်။ ဘဝလမ်းကြောင်း ပြောတဲ့တန်းမယ်။

ကိုယ့်အလို ကိုယ့်ဆန္ဒကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ကြည့်တတ်ကြတဲ့ လောကသားတွေ၊ ကိုယ့်ဘက် ကိုယ်ယက်တတ်တဲ့ လောကသားတွေ များတဲ့ ဒီလောကကြီးမှာ အမှန်ကို သိဖို့ အခက်အခဲ ကြုံရတတ်တယ်။ သည်းခံ အချိန်စောင့်ပြီး ချင့်ချင်ချိန်ချိန် ပြုမှ အမှန်ကို သိခွင့်ရတာတွေ များစွာ ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်အလို ကိုယ့်ဆန္ဒကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ကြည့်တဲ့ အကြည့်မျိုးကို ကိလေသာ အကြည့်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို မကြည့်တာ၊ အဲဒီလို မလုပ်တာ အကောင်းဆုံးပါ။

အမှန်အတွက် အလုပ်လုပ်ချင်ရင်တော့ ကိလေသာနဲ့ မကြည့်မှ ရမယ်နော်။ ဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ သတိယှဉ်တဲ့ အကြည့် ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ဖို့တော့ လိုတယ်။ အဲဒီလို မကြိုးစားရင် ကိလေသာနဲ့ ကြည့်မှာပဲ။ စိတ်ဟာ မကောင်းမှုမှာ မွေ့လျော်တဲ့အတွက် ကိလေသာ လွှမ်းမိုးတဲ့ စိတ်နဲ့ပဲ လူတွေကို ကြည့်တာ များတယ်။ ဒါက သံသရာခရီးတစ်လျှောက် ထုံခဲ့တဲ့ အလေ့ပဲ။

ဒါကြောင့်လည်း ကိလေသာနဲ့ သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အချင်းချင်း တွေ့ဆုံကြတဲ့ပွဲဟာ ဓာတ်တူ ဓာတ်တူခြင်းဆိုတော့ ဟန်ကျသွားတယ်နော်။

အပြစ်တင်တာ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ကိလေသာနဲ့ ကြည့်လို့၊ ဉာဏ်နဲ့ မကြည့်လို့။ ကဲ့ရဲ့တာ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ကိလေသာနဲ့ ကြည့်လို့၊ ဉာဏ်နဲ့ မကြည့်လို့၊ ဘဝဟာ တန်ဖိုးမရှိတော့ဘူးနော်။

ဒါကြောင့် အမှန်အတွက် အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် ဉာဏ်နဲ့ ချင့်ချင်ချိန်ချိန် ဆင်ခြင်ပါ။ ရှေ့နောက် အကြောင်းတွေကို ဂယနဏ လေ့လာသုံးသပ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ပါ။

ရှိသင့် ရှိထိုက်တဲ့ ဌာနန္တရမှာ ရှိသင့် ရှိထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနေစေဖို့ အမှန်အတွက် အလုပ် လုပ်တတ်တဲ့ ရဲရင့်သူတွေ သိပ်လို-

တယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ရင် ကိလေသာနဲ့ ကြည့်တတ်တဲ့ လောကလူသားတွေ ဆုံးဖြတ် လုပ်ကိုင်နေကြတာ အမှန်အတွက် မဟုတ်ဘဲ ကိလေသာအတွက်ပဲ ဖြစ်ကုန်မယ်။ ရှိသင့် ရှိထိုက်တဲ့ ဌာနန္တရမှာ ရှိသင့် ရှိထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှိမနေနိုင်တော့ဘူး။

သာသနာတော်ကြီး တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာတာလည်း ကိလေသာနဲ့ ကြည့်တဲ့သူတွေ၊ ကိလေသာ အလိုလိုက်တဲ့သူတွေ၊ စိတ်အလိုလိုက်တဲ့သူတွေ များလာလို့ပဲ။ အမှန်အတွက် မဟုတ်ဘဲ မမှန်အတွက် အားဖြည့်မိလျက်သား ဖြစ်နေကြတယ်။

သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပဖို့ဆိုရင်တော့ ကိလေသာနဲ့ ကြည့်တတ်တဲ့ သူတွေကြားထဲမှာ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်တတ်တဲ့သူတွေ၊ ရဲရင့်သူတွေ သတိကြီးသူတွေ၊ ဆင်ဆင်ခြင်ခြင် ပြုတတ်တဲ့သူတွေ၊ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်တဲ့သူတွေ၊ ကိလေသာအလို မလိုက်တဲ့သူတွေ များများ ရှိဖို့ လိုအပ်တယ်။

ကဿပဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီး နောက်ပိုင်း ရဟန်းတော်တွေ ဝိနည်း မလေးစားကြဘူး။ သီလတွေ ပျက်စီး ယိုယွင်းနေကြတယ်။ ဒုဿီလတွေ သိပ်ပေါ်နေတယ်။ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကြီးကို ကိလေသာနဲ့ ရပ်တည်ထားသလို ဖြစ်နေတယ်။

ကိလေသာအလိုအကြိုက် နေထိုင်တဲ့ ရဟန်းတွေ သိပ်များလာတယ်။ အဓမ္မအင်အား သိပ်အားကောင်းနေတဲ့ အဲဒီအချိန်မှာ သီလဝန္တမထေရ်မြတ်ကြီးတွေ ဓမ္မအင်အား ပြန်လည်အားကောင်းလာဖို့၊ ဦးမော့လာဖို့၊ ပြုပြင်ဖို့ရာ မစွမ်းနိုင် ဖြစ်နေကြပြီ။ အမှန်ကို မမြတ်နိုးတဲ့ ရဟန်းအဖွဲ့အစည်းထဲမှာ မနေချင်ကြတော့ဘူးနော်။ အဲဒီတော့ . . .

တောင်ထိပ်ပေါ်တက် ဖောင်ဖျက်ပြီး ကိလေသာတိုက်ပွဲ ဝင်ကြတယ်။ ပြန်ဆင်းလို့ မရအောင် ပြုလိုက်ကြတယ်နော်။ အပြင်းအထန်

အားထုတ်ကြတာ အရိယာသူတော်ကောင်းဘဝ ရောက်ရှိသွားတဲ့သူ-
တွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်သွားတဲ့
ရဟန်းတော်များလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ (ဓမ္မဋ္ဌ၊ ၁၂၄၀၈။)

ရဟန်းဆိုတာ သူလိုကိုယ်လို မနေသင့်ဘူး၊ သူလိုကိုယ်လို နေခွင့်
မိမိကိုယ်ကို မပေးသင့်ဘူး။ ရှေးမထေရ်မြတ်ကြီးတွေလို ကိုယ့်ဘဝ
ကိုယ်သိပြီး ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်ဖို့ အသိ သတိတွေ လိုတယ်။

ငါဟာ ရဟန်းဖြစ်တယ်ဆိုတာ မမေ့ဖို့၊ ရဟန်းဆိုတာ အမှန်ကို
ပြုတဲ့သူ ပြောတဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါကြောင့် အမှန်အတွက် ငါ
ရပ်တည်မယ်။ အမှန်ကို မမြတ်နိုးတဲ့ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ငါ မနေဘူး။
သို့သော်လည်း ငါ ရှိနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းကို အမှန်ကို မြတ်နိုးတဲ့
အဖွဲ့အစည်းဖြစ်အောင် အခွင့်ရှိရင် ကြိုးစားမယ်။

မထေရ်မြတ်ကြီးတွေ ကြိုးစားခွင့် မရတော့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ရွေး-
ချယ်သွားကြတယ်။ အဲဒီလိုလည်း ရွေးချယ်နိုင်ရမယ်။ သူများ မိုးခါးရေ
သောက်လို့ ငါ မိုးခါးရေ သောက်ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် မကောင်း
ဘူး။ ဘယ်သူ တရားပျက်ပျက် ငါ တရား မပျက်စေရဘူး ဒီလို ခံယူ-
ချက် ဒီလို စိတ်ထား ရှိရမယ်။

ငါ နေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ အမှန်ကို မမြတ်နိုးတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်
ဖြစ်နေပြီဆိုရင် ငါ့လမ်း ငါ ရွေးမယ်။ ဒီလို သတ္တိတွေရှိဖို့ လိုတယ်နော်။
ဒါဟာ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ သူများနေသလို မနေသွားတဲ့၊ သူများနေ-
သလို နေခွင့် မပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြုကျင့်ကြမြဲ ဓမ္မတာ ထုံးဟောင်း-
ကြီးပဲ။

တစ်ခုတော့ ပြောစရာရှိတယ်။ အမှန်ဆိုတာ အမြဲတမ်း လုပ်ရမ-
လား။ မှန်ရင် မှန်တဲ့အတိုင်း ပြောရမလား။ ဒါ စဉ်းစားစရာနော်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် အခါတုန်းက မဂဓတိုင်းမှာ

မဂဓပြည်ရှင် ဘုရင်မင်းကြီးရဲ့ ပညာရှိအမတ်ကြီး ဝဿကာရ အမည်
ရတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီး တစ်ဦး ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ဘုရားရှင်ထံတော်ကို ရောက်လာ-
ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ အယူဝါဒကို လျှောက်ထားတယ်။

အသျှင်ဂေါတမ “မည်သူမဆို မြင်ရင်မြင်တဲ့အရာကို ပြောမယ်၊
ကြားရင် ကြားတဲ့အရာကို ပြောမယ်၊ တွေ့ရင် တွေ့တဲ့အရာကို ပြော-
မယ်၊ သိရင် သိတဲ့အရာကို ပြောမယ်ဆိုရင် အပြစ်မရှိဘူး” ဒီလို
အယူအဆ ဒီလို ဝါဒ ကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါတယ်လို့ လျှောက်ထားတယ်။

အဲ့ဒီအခါမှာ ဘုရားရှင်က . . .

ပုဏ္ဏား မြင်ရသမျှကို “ပြောဆိုအပ်တယ်”၊ မြင်ရသမျှကို “မပြော-
ဆိုအပ်ဘူး”လို့ ငါမဆိုဘူး။ ဒီလိုပဲ ကြားရသမျှကို “ပြောဆိုအပ်တယ်”
ကြားရသမျှကို “မပြောဆိုအပ်ဘူး”လို့လည်း ငါမဆိုပါဘူး။

ပုဏ္ဏား တွေ့ရသမျှကို “ပြောဆိုအပ်တယ်”တွေ့ရသမျှကို “မပြော
ဆိုအပ်ဘူး”လို့လည်း ငါမဆိုသလို သိရသမျှကို “ပြောဆိုအပ်တယ်”
သိရသမျှကို “မပြောဆိုအပ်ဘူး”လို့လည်း ငါမဆိုပါဘူး။

ငါ ဘုရား မိန့်တော်မူတာတော့ ရှိတယ်။

မြင်တာကို ပြောလို့ အကုသိုလ်တရားတွေ တိုးပွားပြီး ကုသိုလ်-
တရားတွေ ဆုတ်ယုတ်ကြမယ်ဆိုရင် ဒီလို မြင်ခြင်းမျိုးကို “မပြောဆို-
အပ်ဘူး”လို့ ငါဘုရား မိန့်ဆိုတယ်။

မြင်တာကို မပြောလို့ ကုသိုလ်တရားတွေ ဆုတ်ယုတ်မယ် အကု-
သိုလ်တရားတွေ တိုးပွားကုန်မယ်ဆိုရင် ဒီလို မြင်ခြင်းမျိုးကို “ပြောဆို-
အပ်တယ်”လို့ ငါဘုရား မိန့်ဆိုတယ်။

ကြားတာကို ပြောလို့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် ကြားတာကို
မပြောသင့်ဘူး။ ဒီလိုပဲ . . .

တွေ့တာကို ပြောလို့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် တွေ့တာကို မပြော

သင့်သလို သိတာကို ပြောလို့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် သိတာကို မပြောသင့်ဘူး၊ ဒီလို မိန့်တော်မူတော့ . . .

မဂဓမင်းကြီးရဲ့ အမတ်ကြီးဖြစ်တဲ့ ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားကြီးဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ စကားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်တယ်နော်။ (အံ၊၁၅၉၁-၄၉၂။)

ဒီ စကားတော်တွေဟာ အကျိုးရှိ အကျိုးမဲ့ကို အလေးဂရုပြုပြီး ပြောဆို ပြုမူဖို့ နည်းလမ်းပေးနေတဲ့ စကားတော်တွေပါ။ မြင်တဲ့အရာကို မြင်တဲ့အတိုင်း ပြောတာ အမှန်တော့ အမှန်ပဲနော်။ မြင်တဲ့အရာကို ပြောလိုက်လို့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် မပြောဘဲ နေတာ၊ ကြားတဲ့အရာကို ပြောလိုက်လို့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် မပြောဘဲ နေတာ သိပ်ကောင်းတဲ့ အလေ့အကျင့်ပဲနော်။ သတိယှဉ်တဲ့ ဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ သူတွေသာ စွမ်းနိုင်တဲ့ အလုပ်ပါ။ သတိမယှဉ်တဲ့ ဉာဏ်မယှဉ်တဲ့ သူတွေ စွမ်းနိုင်တဲ့ အရာ မဟုတ်သလို မိမိရဲ့ ချမ်းသာ သူတစ်ပါးရဲ့ ချမ်းသာကို ဆောင်ခြင်း၌ မကျွမ်းကျင်တဲ့ သူတွေရဲ့ အရာလည်း မဟုတ်ဘူး။

ဒါကြောင့် ဘာပဲလုပ်လုပ် ဘာပဲပြောပြော အကျိုးရှိမယ် ကုသိုလ် ဖြစ်မယ်ဆိုမှ ပြုတာ ပြောတာ ကောင်းတယ်။ အကျိုးရှိမှ ကုသိုလ်ဖြစ်မှ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ် မှန်တဲ့အလုပ်လို့ ဆိုရမယ်နော်။

ဘယ်လိုအချိန်အခါ ဘယ်လိုနေရာမှာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်လို ပြောရမယ်ဆိုတာ သိဖို့ လိုသလို အချိန်သင့် အခါသင့် မဟုတ်သေးရင် မပြောဘဲ နေဖို့ သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ် ဆင်ခြင်ဉာဏ် စောင့်စည်းခြင်းတရားတွေ လိုအပ်နေတယ်နော်။

ဒါနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ပြောချင်တာလေး တစ်ခု ပေါ်လာတယ်၊ လူကြီး လူမိုက်နဲ့ လူကြီးပညာရှိ အကြောင်းပါပဲ။

ကြီးသူလို့ ခေါ်ရမယ့်သူ

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားရှင်ရဲ့ စိတ်မှာ “လူတွေဟာ ကြီးသူလို့ ခေါ်ရမယ့်သူနဲ့ ကြီးသူဖြစ်ကြောင်း တရားတွေကို မသိကြဘူး” ဒီလို စိတ်အကြံ ဖြစ်တယ်။

လောကမှာ အသက်ရှစ်ဆယ် ကိုးဆယ် တစ်ရာ အရွယ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်တဲ့ လူကြီးတွေ ရှိကြတယ်။ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာကြပြီ ဖြစ်သော်လည်း သင့်တော် လျောက်ပတ်တဲ့ အချိန်လို့ မသိဘဲ စကားကို ဆိုတတ်တယ်၊ မမှန်တဲ့ စကားတွေကိုလည်း ဆိုတတ်တယ်၊ အကျိုးနှင့် မစပ်တာကိုလည်း ဆိုတတ်တယ်၊ တရားနှင့် မစပ်တာကိုလည်း ဆိုတတ်တယ်၊ အဆုံးအမနှင့် မစပ်တာကိုလည်း ဆိုတတ်ပြန်တယ်နော်။ ဒီအပြင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ အခါကိုလည်း မသိဘဲ၊ အကြောင်းကြီးငယ် မရှိဘဲ၊ အပိုင်းအခြားကိုလည်း မသိဘဲ၊ အစီးအပွားမဲ့ မှတ်သားဖွယ် မဟုတ်တဲ့ စကားတွေကို ဆိုတတ်သူသာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် အဲဒီလူကို “လူကြီး လူမိုက်” လို့သာ ဆိုထိုက်တယ် ဒီလို မြတ်ဘုရား မိန့်တော်မူခဲ့ဖူးတယ်။

တစ်ဖက်မှာတော့ အရွယ်အားဖြင့် ပျိုမျစ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ နက်မှောင်တဲ့ ဆံပင်ရှိတဲ့ ငယ်သူတွေ ရှိနေကြပြန်တယ်။ ငယ်သူတွေပင် ဖြစ်ကြသော်လည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ ကာလမှာ ဆိုတတ်တယ်၊ ဟုတ်မှန်တာကို ဆိုတတ်တယ်၊ အကျိုးရှိတာကိုသာ ဆိုတတ်တယ်၊ တရားနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုတတ်တယ်၊ အဆုံးအမနှင့် စပ်သည်ကိုသာ ဆိုတတ်တယ်နော်။ ဒီအပြင်ကိုပဲ သင့်တဲ့ကာလမှာ အကြောင်းရှိတဲ့၊ အပိုင်းအခြားရှိတဲ့၊ အစီးအပွားနှင့် စပ်တဲ့၊ မှတ်သားလောက်တဲ့ စကားကို ဆိုတတ်သူသာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် အဲဒီလူငယ်ကို “လူကြီး ပညာရှိ” လို့သာ ဆိုထိုက်တယ် ဒီလို မြတ်ဘုရား မိန့်တော်မူခဲ့-

တယ်နော်။ (အံ၊၁၊၃၃၀။)

ဒါကို ကြည့်လိုက်ရင် လူကြီး ဖြစ်တာ၊ ပညာရှိ ဖြစ်တာ အသက်- အရွယ်နဲ့ မဆိုင်ဘူးနော်။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့စကားကို ဘယ်လို အချိန်မှာ ဘယ်လို အကျိုးရှိအောင် ပြောရမယ်ဆိုတာ သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သိပြီး ပြုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ လူကြီးပညာရှိလို့ ခေါ်နိုင်တယ်။

လူကြီးဖြစ်ရင် လူကြီးပညာရှိ ဖြစ်မှ ကောင်းတယ်။ လူငယ်ပင်- ဖြစ်သော်လည်း လူကြီးပညာရှိ ဖြစ်ရင် သိပ်ကောင်းတယ်နော်။ ဒါ- ကြောင့် လူကြီးပညာရှိ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ပေးနိုင်ဖို့ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ဆေးရေးချယ်ကြစို့ပေါ့နော်။ လူကြီးပညာရှိဆိုတဲ့ ဘွဲ့ဟာ ကိုယ်ရည်- ကိုယ်သွေး personality ပဲ။ သူများပေးလို့ မရဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ဉာဏ်အမြော်အမြင် လေးနက်တဲ့ အနေအထိုင် အပြုအမူ အပြောအဆို သည်းခံခြင်း ရောင့်ရဲခြင်း စိတ်ရှည်ခြင်း ခွင့်- လွှတ်ခြင်း လေးလေးစားစား နေထိုင် ဆက်ဆံခြင်းတွေအပေါ် မှီပြီး ရေးချယ်လိုက်တဲ့ ဆေးချက်ကြောင့် ဖြစ်လာရတာပါ။ သူများပေးတဲ့ ဘွဲ့မျိုး မဟုတ်သလို သူများပေးလို့ရတဲ့ ဘွဲ့လည်း မဟုတ်ဘူးနော်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကျင့်မှ ရတာ။ သူများပေးတဲ့ ဘွဲ့ကြောင့် လူကြီးပညာရှိ ဖြစ်အောင် မြှင့်တင်လို့ မရဘူး။ ကိုယ်ကျင့်မှ ကိုယ့်ဟာ။

ကောင်းတာ မှန်တာကိုပဲ ငါ လုပ်မယ်

ဘယ်လိုအခြေအနေနဲ့ပဲ ကြုံရ ကြုံရ ကောင်းတာ မှန်တာကိုပဲ ငါ လုပ်မယ်။

မိမိကိုယ်ကို မိမိ လေးစားရင် မကောင်းတာ မမှန်တာ မလုပ်- သင့်ဘူးနော်။ မိမိလည်း သိက္ခာရှိရှိ နေချင်တယ် သူတစ်ပါးကိုလည်း သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးချင်တယ်ဆိုရင် ကောင်းတာ မှန်တာကိုပဲ လုပ်ရ မယ်။

တစ်လောကလုံး တရားပျက်နေကြရင်တောင် တရား မပျက်- စေရဘူး။ လူမိုက်တွေ အကြောင်း စဉ်းစားပြီး စိတ်မပျက်ပါနဲ့။ ဆူးနွယ် ချုံရှုပ်တွေ ပေါများတဲ့ တောကြီးထဲက သစ်ပင်ကြီးဟာ ဆူးနွယ် ချုံရှုပ်တွေ မည်မျှပင် ရှိနေပါသော်လည်း သက်တမ်းရှိသလောက် သူရဲဘဝကို ငါဟာ သစ်ပင်ကြီးပါလို့ ကွဲကွဲပြားပြား ရပ်တည်သွား- သလိုပဲ . . . မိမိအကြောင်း မိမိ သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဆူးနွယ် ချုံရှုပ်ကွဲ- သို့သော ကျေးဇူးမဲ့ ပြုတတ်သူတွေ ရှိနေပါသော်လည်းပဲ သက်တမ်း ရှိသလောက် ငါဟာ ကျေးဇူးမဲ့ ပြုသူတွေရဲ့ ကျေးဇူးကိုသော်လည်း ပြုနေသူပါလို့ မပြောသော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ မိမိဘဝကို ကွဲကွဲ ပြားပြား ရပ်တည်သွားမယ်။ ဒါဟာ ဘဝခံယူချက်ပဲ။

ဒါကြောင့် ဘယ်လိုအခြေအနေနဲ့ပဲ ကြုံရ ကြုံရ ကောင်းတာ မှန်တာကိုသာ ငါ လုပ်မယ်။ အကောင်းဆုံး ဖြစ်စေမယ်။ ဒါဟာ ငါ့ရဲ့- လမ်းစဉ်ပဲလို့ ပြောနိုင်ရင် သိပ်ကောင်းသွားတယ်နော်။ အားလုံး ကြိုး- စားကြမယ်။

မှန်ကန်တဲ့ ညီညွတ်မှုကို ရှာမယ်

လောကကြီးမှာ ညီညွတ်တယ်ဆိုတဲ့ စကား ရှိတယ်။ ညီညွတ်တာ ကောင်းတယ်နော်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လို ညီညွတ်မှုမျိုးနဲ့ လောကကြီး-ဟာ ညီညွတ်နေသလဲ၊ တကယ် ညီညွတ်ကြတာလား၊ ဒါ စဉ်းစားစရာ-ပဲ။

လောကကြီး ဘယ်ပုံစံနဲ့ ညီညွတ်နေကြသလဲ၊ ဒါ သိဖို့ လိုတယ်-နော်၊ ‘မကြိုက်တူလို့ ညီညွတ်နေကြတယ်’။ ဒီနေ့ ညီညွတ်နေကြတာ မကြိုက်တူမှုအတွက် ညီညွတ်နေကြတာပဲ များတယ်နော်၊ အကြိုက်-တူလို့ ညီညွတ်နေကြတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ အမှန်ကို ထောက်-ပြခြင်းပါ။ သေသေချာချာ စဉ်းစားပါ။ ရုတ်တရက် နားလည်နိုင်ဖို့ ခက်-တယ်။

သံလိုက်စက်ကွင်းကြီးထဲကို သံမှုန်လေးတွေ ပြေးပြေးပြီး စုသွား-ကြ ကပ်သွားကြ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်း ပေါင်းစည်းသွားကြတယ်-နော်။ တူလို့လား၊ မတူလို့လား . . . ၊ မတူလို့နော်။ တောင်နဲ့ တောင် မစွဲဘူး၊ မြောက်နဲ့ မြောက်လည်း မစွဲဘူး၊ တွဲကပ်သွားရိုး မရှိဘူး၊ တွန်းကန်ကြတယ်၊ ဒါ ဥပမာစကားပါ။

အဲဒီသဘောတရားက လောကကြီးထဲ ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရား တစ်ခုပဲ။ မကြိုက်တူလို့ ညီညွတ်နေကြတာကိုပဲ များစွာ တွေ့နေရ-တယ်။ အဲဒီအထဲ အားလုံးပါခဲ့ဖူးတယ်၊ ပါနေဆဲလည်း ဖြစ်သလို နောင် လည်း ပါဦးမယ့် သူတွေ သိပ်များတယ်။ ဘုန်းကြီးတော့ အဲဒီအထဲ မပါဝင်ချင်တော့ဘူး။ ညီညွတ်ခြင်းဆိုတဲ့ တရားကို တည်ဆောက်ခြင်း-မှာ မကြိုက်တူလို့ ပေါင်းစည်း ညီညွတ်လိုက်ရတဲ့အဖြစ်မျိုး မဖြစ်-ချင်တော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ . . . ၊ သဘောထား မမှန်ဘူး။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မကြိုက်ကြဘူး၊ မကြိုက်တူသူတွေ မညီညွတ်-

သွားကြဘူးလား၊ နားလည်ပြီလို့ ထင်တယ်နော်။ ကိုယ့်အချင်းချင်း အကြိုက်တူလို့လား၊ မဟုတ်ဘူးနော်။ အဲလို ညီညွတ်မှုမျိုးနဲ့ ညီညွတ်-နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရားနာပရိသတ်ထဲ ဘယ်နှစ်ယောက်လောက်-များ ရှိနေကြမလဲ စဉ်းစားမိတယ်၊ ပြန်လည် ဆန်းစစ်ကြပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်-တစ်ယောက်ကို မကြိုက်ဘူး၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို Target ပစ်မှတ်ထားပြီး အားလုံး ပေါင်းစည်း ညီညွတ်ရေး လုပ်ကြတယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိတို့ ပြုချင်တဲ့အရာ ပြုနိုင်ရေးအတွက် ညီညွတ်ရေး ယူကြတာ။ မိမိတို့ ပြုချင်တာ ပြုလို့ ရသွားပြီဆိုရင် အဲဒီ မကြိုက်တူလို့ ညီညွတ်ထားကြတဲ့ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ အက်ကြောင်းတွေ စဖြစ်လာတော့တာပဲ။ အဲဒါ မကြိုက်တူသူတို့ရဲ့ ညီညွတ်ခြင်း နောက်ဆုံး ရလာဒ်ပဲနော် . . . ။ ပင်ကိုယ်က အကြိုက်တူကြလို့မှ မဟုတ်ဘဲ၊ အကြိုက်တူဖို့လည်း မလွယ်ဘူးနော်။ မကြိုက်တူမှုအတွက် ပေါင်းစည်းမိကြတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီမှာ ရှိတဲ့ အကြိုက် မတူမှုကို တတ်နိုင်သမျှ အရေးတယူ မပြုဘဲ နေကို နေကြတယ်နော်။ အရေးကြီးတာ မကြိုက်တူသူကို ဖယ်ရှားနိုင်ဖို့၊ အားနည်းသွားအောင် လုပ်ဖို့၊ ခေါင်းမထောင်နိုင်အောင် ချေမှုန်းပစ်ဖို့၊ မှန်မှုန့်ညက်ညက် ကျေသွားအောင် ပြုဖို့ ဒါက အဓိက ဖြစ်နေတယ်။ ဒီလို ညီညွတ်မှုဆိုတာ လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဘာ-သာရေး အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ လူမျိုးရေး အဖွဲ့အစည်းတွေအားလုံး ကျင့်သုံးနေတဲ့ စနစ်တစ်မျိုးပဲ။ ဒီ ညီညွတ်-မှုက ဦးတည်ချက် တစ်ခု ရှိနေတဲ့အချိန်မှာ သိပ်အားကြီးတယ်။ ရေရှည် မခိုင်တဲ့ အားတစ်မျိုးပါ။

ဒါကြောင့် မကြိုက်တူလို့ ပေါင်းစည်းမိနေကြပြီလား - ဒါတော့ ပြန်လည် သုံးသပ်ဖို့ လိုလာတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ရင် သဘောထား မမှန်-ဘူးနော်။ သဘောထားမှန်မှန်နဲ့ အမှန် ထွန်းကားဖို့၊ အမှား ကွယ်-ပျောက်သွားဖို့ တို့တွေ ညီညွတ်ကြမယ်။ အကြိုက်မတူတာတွေ၊ မကြိုက်

တူတာတွေအတွက် မဟုတ်ပဲ ခမ္မဆိုတဲ့ အမှန်တရားအတွက် တို့တွေ ညီညွတ်ကြမယ်။ ဒါဆို ကောင်းတယ်နော်။

မကြိုက်တူလို့ ညီညွတ်ကြရင် အဂတိတရားတွေ ပါလာတယ်-
နော်၊

ဆန္ဒာဂတိ = မိမိနဲ့ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ၊ လာဘ်ပေးသူကို မျက်နှာ
လိုက်ပြီး အမှားလို့ သိလျက် အမှန်လို့ ဆုံးဖြတ်ရင် ဆန္ဒာဂတိ
လိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒေါသာဂတိ = မိမိမုန်းနေသူ ဖြစ်တဲ့အတွက် အမှန်လို့ သိလျက်
အမှားလို့ ဆုံးဖြတ်ရင် ဒေါသာဂတိလိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

မောဟာဂတိ = အမှားအမှန် ဝေခွဲနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပညာ မရှိတဲ့
အတွက် အမှားကို အမှန်၊ အမှန်ကို အမှားလို့ ဆုံးဖြတ်ရင်
မောဟာဂတိလိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဘယာဂတိ = လာမည့်ဘေးရန်ကို တွေးကြောက်တဲ့အတွက်
မိမိကို ရန်ရှာနိုင်တဲ့သူကို အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်ခြင်း ဘယာဂတိ။

ဒီလေးခုထဲက တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခုအတွက် အလုပ် လုပ်နေ-
တာမျိုး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တစ်ဦး တစ်ဖွဲ့ကို ချစ်တဲ့အတွက် တစ်ခြား
တစ်ဦး တစ်ဖွဲ့ကို ဖယ်ရှားမယ်၊ အရေးယူမယ်။ ဆန္ဒာဂတိနဲ့ ဒေါသာ-
ဂတိ လိုက်မိပြီနော်။

တစ်ဦး တစ်ဖွဲ့ကို ကြောက်တဲ့အတွက် အမှန်ကို မပြောဝံ့တော့-
ဘူး။ အမှန်တရား ပျက်သုဉ်းသွားအောင် ဘယာဂတိကြောင့် လုပ်မိပြီ-
နော်။

တစ်ခါတစ်ရံလည်း အမှားအမှန် မသိနိုင်လောက်အောင် တွေ-
ဝေမိန်းမော အသိဉာဏ်ထုံပြီးနေတဲ့ အချိန်တွေဆိုရင် အမှားကို အမှန်၊

အမှန်ကို အမှား ဆုံးဖြတ်ပြီး မောဟာဂတိနောက် လိုက်မိလျက်သား
ဖြစ်သွားတတ်တယ်နော်။

ဒါကြောင့် ဘာကိုမှ မငဲ့ကွက်ဘဲ အမှန်အတွက် ညီညွတ်မှုကို
တည်ဆောက်ကြမယ်။ ဒါဆို သိပ်ကောင်းသွားတယ်နော်။ စိတ်
အလိုကို မလိုက်တဲ့သူ၊ စိတ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် ပြုတဲ့-
သူ၊ အဂတိတရားကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ ကိလေသာတို့ရဲ့ အလို-
အတိုင်း မဖြစ်တဲ့သူ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီတော့မှ ဘဝဟာ တန်ဖိုးရှိ-
မယ်နော်။

ငါ့ဘဝကို ငါ့အသိဉာဏ် ငါ့ကိုယ်ကျင့်တရား လက်ထဲမှာပဲ ထားမယ်

ဘုန်းကြီးတို့လည်း ပါခဲ့ပါတယ်။ တရားနာ ပရိသတ်တွေလည်း
ပါကြမှာပဲလို့ ပြောရင် မမှားနိုင်ဘူးနဲ့ တူပါတယ်နော်။ သူများ အခွင့်-
ပေးမှ ကြီးထွားခွင့်ရမယ့် ဘဝမျိုး ဖြစ်မနေကြဘူးလား၊ အားလုံး လည်-
တဆန့်ဆန့်နဲ့ မျှော်မနေကြဘူးလား၊ ဟုတ်တယ်နော်။

သူများ ခွင့်ပေးမှ ငါ့ဘဝ ကြီးထွားခွင့် ရမှာလား၊ သူများ ချီး-
မြှောက်မှ ငါ့ဘဝ တိုးတက်ခွင့် ရမှာလား၊ သူများအပေါ် မှီခိုနေကြ
မှာလား၊ ပြန်စဉ်းစားနော် . . . ။

လောကကြီးမှာ သူများ ခွင့်ပေးမှ တိုးတက်ခွင့်ရနိုင်ကြတဲ့ ဘဝမျိုး
ဖြစ်အောင် မိမိကိုယ်ကို ပြုနေကြတယ်။ သူများ ခွင့်ပေးမှ ကြီးထွားခွင့်
ရနိုင်တဲ့ သူတွေပဲ လောကထဲ များနေတယ်။

အရေးကြီးတဲ့ ဘဝ ခံယူချက်တစ်ခု ရှိဖို့လိုတယ် . . .

“ငါ့ဘဝကို ငါ့အသိဉာဏ် ငါ့ကိုယ်ကျင့်တရား လက်ထဲမှာပဲ
ထားမယ်၊ ငါ့အသိဉာဏ် ငါ့ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ငါ့ဘဝကို တည်-
ဆောက်မယ်။ သူများ ခွင့်ပေးမှ လွတ်မြောက်ခွင့် ရမယ့်သူ မဟုတ်ဘူး၊

ငါ့ကြမ္မာ ငါ ဖန်တီးမယ်။”

ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် ဖြစ်နိုင်သလဲ . . . ၊

မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ စိတ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မိမိရဲ့ အတွေးတွေကို တာဝန်ယူ- နိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူတွေဟာ မိမိရဲ့ ဘဝကို မိမိရဲ့ အသိဉာဏ် မိမိရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား လက်ထဲမှာပဲ ထားတယ်။ သူများအသိဉာဏ် သူများလက်ထဲမှာထားပြီး သူများ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပေးတဲ့အတိုင်း နေရရင် နေပျော်ပါ့မလား၊ မနေပျော်ဘူးနော်။ လောကမှာ အဲဒီလို ပုံစံခွက်ထဲ နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ များတယ်နော်။

ဒါကြောင့် ဘဝရဲ့ တိုးတက်ခြင်း၊ ဘဝရဲ့ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသမျှ ငါ့အသိဉာဏ် ငါ့ကိုယ်ကျင့်တရား လက်ထဲမှာပဲ ထားမယ်။ ငါ့ဘဝ ငါ့ကြမ္မာ ငါ ဖန်တီးမယ်၊ ဒီလို စိတ်ဓာတ်မျိုး ရှိဖို့ လိုတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် ဘုရားဖြစ်တော်မူတာ ဘယ်သူက ပေးလို့လဲ။ အလောင်းတော်ဘဝတွေမှာ သူ့ရဲ့ အသိဉာဏ် သူ့ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်- တရား လက်ထဲမှာပဲ သူ့ဘဝကို သူ ထားခဲ့လို့ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဒါ စဉ်းစားပါ။

ခု ယောဂီတွေ သီလရှင်တွေ ရဟန်းတော်တွေလည်း တရား- ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေကြတာ ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ် ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား လက်ထဲမှာပဲ ကိုယ့်ဘဝကို ထားထားတာပါ။

သူများပုံဖော်ပေးမှ ကိုယ့်ဘဝ ပုံပေါ်မယ်ဆိုရင် စစ်မှန်တဲ့ ဘဝ- တိုးတက်မှု မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သူများ ချပေးတဲ့ ပုံစံခွက်ထဲမှာ မပျော်- တပျော်နဲ့ နေနေရတဲ့ လွတ်မြောက်ခွင့် ဘယ်တော့မှ မရနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်။

ဒီနေရာမှာ မာန်မာနနဲ့ ငါ့ဘဝကို ငါ့အသိဉာဏ် ငါ့ကိုယ်ကျင့်-

တရားနဲ့ တည်ဆောက်မယ်ဆိုတဲ့ ပြောဆိုခြင်းမျိုးတော့ မဖြစ်ဖို့ သတိရှိ- ရမယ်။

ငါ့မှာ အမှန်နဲ့ အမှား ခွဲခြားနိုင်တဲ့၊ ရင့်ကျက်တဲ့ အသိဉာဏ် ရှိပြီလား၊ မေးကြည့်ပါ။ ခိုင်ခံ့တဲ့ အသိဉာဏ်၊ ခိုင်ခံ့တဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိပြီဆိုရင် ငါ့အသိဉာဏ် ငါ့ကိုယ်ကျင့်တရား လက်ထဲမှာ ငါ့ဘဝကို ထားမယ် တည်ဆောက်မယ်ပေါ့။ မရှိသေးရင် အမှီကောင်း ရှာဖို့လို- တယ်။ အမှီကောင်းရလို့ လျော်လျောက်ပတ်တဲ့ အချိန်ရောက်ရင် ကိုယ့်ဘဝကိုယ် တည်ဆောက်ပေါ့။ တိုးတက်အောင်ပဲ လုပ်လုပ်၊ လွတ်- မြောက်အောင်ပဲ လုပ်လုပ် ကိုယ့်ဆန္ဒသဘောအတိုင်းပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ တစ်ခုတော့ ပြောချင်တယ် . . .

သူတစ်ပါးကို မှီခိုတာ သူတစ်ပါး ဆင်းရဲတယ်နော်။ လောက- ကြီးက ခက်တယ်၊ သူတစ်ပါးကို လွတ်လပ်ခွင့် မပေးချင်ဘူး။ အဲဒီနည်း နဲ့ မိမိလည်း လွတ်လပ်ခွင့် မရဘူး။ လောကသားတွေဆိုတာ လွတ်လပ် ဖို့ အလုပ်လုပ်နေကြတာမှ မဟုတ်ပဲ။ တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းနဲ့ တစ်ဦးကို တစ်ဦး ရစ်ပတ်နှောင်ဖွဲ့ဖို့ ဒါပဲ လုပ်နေကြတာ။ ငါဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ငါ့အပေါ် မှီခိုနေတာ လိုချင်ကြတယ်၊ သူဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်- လည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဆရာတွေလည်း ဆရာအလျောက် ပါကြတယ်။ ပရိသတ်တွေ လျော့သွားမှာ စိုးရွံ့နေတဲ့ စိတ်တစ်မျိုးပါ။ လောကဓံ- တရားတွေအပေါ် တုန်လှုပ်တတ်တဲ့ စိတ်တစ်မျိုးပါ။ သူ့ဘဝ သူ့- အသိဉာဏ် သူ့ကိုယ်ကျင့်တရားအပေါ်မှာ ရပ်တည်နိုင်အောင် ပျိုး- ထောင်ပေးမယ်။ ငါ့ရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့် သူ့ရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ငါ ပေးမယ်၊ ဒီလို သဘောထား ရှိဖို့ လိုပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း တရားပြနေရ- တော့၊ တရားတွေကလည်း နက်ရှိုင်းနေတော့ တပည့်တစ်ဦးဦး တရား- ရှုကွက်တွေ အောင်အောင် မြင်မြင် ဖြစ်ဖို့ တစ်နှစ်ခွဲ နှစ်နှစ်လောက်

သူတို့ရဲ့ ဝန်ကို ထမ်းပိုးပြီး တက်ရတယ်။ ကောင်းတာတွေရော၊ မကောင်းတာတွေရော နေ့စဉ် နားထောင်ပြီး အခက်အခဲတွေ ပြဿနာတွေ ဖြေရှင်းနေရတော့ တရားအောင်မြင်သွားပြီ။ သူ့ခြေထောက်ပေါ် သူ ရပ်တည်နိုင်သွားပြီဆိုရင် ဘယ်လောက် ဝမ်းသာဖို့ ကောင်းသလဲ။ ဝန်ထုပ်ကြီး ပစ်ချလိုက်ရသလိုပါပဲ။ သိပ်ပေါသွားတယ်။ သူ့ရဲ့ အသိဉာဏ် သူ့ရဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားအပေါ်မှာ သူ့ဘဝ သူ ရပ်တည်လို့ ရသွားပြီ။ တိုးတက်အောင်ပဲ လုပ်လုပ်၊ လွတ်မြောက်အောင်ပဲ လုပ်လုပ် အဲဒီအခါ သူ့သဘော သူ့ဆန္ဒအတိုင်းပါပဲ။ ကိုယ်လည်း ချမ်းသာ သူလည်း ချမ်းသာတယ်နော်။ တန်ဖိုးရှိရှိ နေဖို့ . . .

တကယ့်လူကြီး ဖြစ်အောင် လုပ်မယ်

အားလုံး တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အသက်တွေ ကြီးလာကြတယ်။ အသက်ကြီးလို့ လူကြီး အခေါ်ခံရတာမျိုး မကောင်းဘူး။ တကယ့် လူကြီး ဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့ လိုတယ်။ ဒါ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားရမယ့် အရာပဲနော်။ အသက်ကြီးရင်တော့ လူကြီးလို့ ခေါ်တယ်နော်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အသက်ကြီးလို့၊ အသက်ကြီးလို့ ခေါ်တာ၊ ဒါပေမယ့် တကယ့်လူကြီး ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်တာ။

ဒါကြောင့် အသက်ကြီးလို့ လူကြီးလို့ အခေါ်ခံရတာမျှ ဆိုရင် မကောင်းဘူးနော်။ တကယ့်လူကြီး ဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ငယ်တဲ့သူတွေ အတွက်လည်း ပြောနေတာပါ။ တချိန် မိမိတို့ လူကြီး ဖြစ်ကြမယ်။ အဲဒီအခါ အသက်ကြီးလို့ လူကြီးလို့ အခေါ်ခံရတာမျိုးမျှ မဖြစ်စေချင်ဘူး။ သဘောထားမှန်ရင် အဲဒီ လူကြီးကို လူကြီးလို့ မသတ်မှတ်ချင်ဘူးနော်။ အသက်ကြီးကာမျှ ကြီးတဲ့သူ ဒီလို မြင်လာတယ်။

လောကကြီးမှာ သဘောထားမှန်တဲ့ လူကြီးတွေ၊ အပေါ်ယံ

ဆက်ဆံတတ်တဲ့ လူကြီးတွေ၊ ဂုဏ်နောက်လိုက်နေတဲ့ လူကြီးတွေ၊ လေးလေးစားစား မဆက်ဆံတဲ့ လူကြီးတွေ၊ သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့် မပေးတဲ့ လူကြီးတွေ၊ သညာဟောင်းနဲ့ ပိုင်းဖြတ်နေဆဲ ဖြစ်တဲ့ လူကြီးတွေ၊ အချိန်သင့် အခါသင့် ပြောသင့် ပြောထိုက်တဲ့ စကားကို ဘယ်လို ပြောရမယ် မသိပါဘဲ ပြောချင်တိုင်း ပြောနေတဲ့ လူကြီးတွေ လောကကြီးမှာ များစွာ ရှိကြတယ်။ အဲလို လူကြီးမျိုးကို တကယ့်လူကြီးလို့ နောင်လာ နောက်သားတွေရဲ့ စိတ်ထဲက လက်မခံချင်ကြဘူး။ ကိုယ့်ရဲ့ရှေ့မှာ တွေ့နေရတဲ့ အဲဒီလို လူကြီးမျိုး မဖြစ်လိုဘဲ တကယ့် လူကြီး ဖြစ်လိုတဲ့ လူငယ်တွေ အနေနဲ့ ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ လေးလေးနက်နက် နေကြပေါ့။ နောက်ဆုံးအချက် ပြောပါတော့မယ်။

ဗြဟ္မစိုရ် တရားနဲ့ နေမယ်

လူတွေအပေါ် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မစိုရ် တရားနဲ့ ဆက်ဆံမယ်။ ဒါ အချုပ်ပါပဲနော်။ အထက်က ပြောခဲ့တဲ့ စကားအားလုံးကို စုဆုံလိုက်ရင် ဗြဟ္မစိုရ်တရား လေးပါးထဲ ဝင်သွားကြပါတယ်။

ပရိသတ် နားလည်အောင် ရည်ရွယ်ပြီး စကားလုံး အမျိုးမျိုး၊ အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုး၊ ပုံစံ အမျိုးမျိုးနဲ့ ပြောသွားတာပါ။

မေတ္တာဆိုတာ အကျိုးလိုလားခြင်းပါ။ သူ အကျိုးရှိရာ ရှိကြောင်း ရွက်ဆောင်ပေးခြင်းဟာ မေတ္တာပဲ။ သူ့မှာ ရှိတာနဲ့ သူ့ကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတာကိုလည်း မေတ္တာလို့ ခေါ်တယ်။ သူ့အကျိုးဆောင်မှု မှန်ရင် ကိုယ့်အကျိုး ဆောင်ပြီးသားလို့ နားလည်ကြမှာပါ။ မေတ္တာဆိုတာ အပေးသဘောသာ ဆောင်တာပါ။ ကိုယ်အကောင်းဆုံး ပေးလိုက်တာပါ။ တစ်ခုခု မျှော်လင့်တဲ့ စိတ်နဲ့ မဟုတ်-

ဘူးနော်။ မျှော်လင့်ချက် တစ်ခုခု ပါနေရင်လည်း တကယ့်မေတ္တာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အပေး အယူသဘောဆောင်တဲ့ အလုပ်ကို လုပ်နေ-
တယ်လို့သာ ဆိုနိုင်တယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိနေဖို့ . . .

သဘောထားမှန်အောင် လုပ်ရမယ် စတဲ့ အရာတွေ ပြောခဲ့-
တယ်နော်၊

- သဘောထားမှန်အောင် လုပ်တာ အကျိုးလိုလားတာပါ။
- အပေါ်ယံ မဆက်ဆံတာ အကျိုးလိုလားတာပါ။
- လေးလေးနက်နက် ဘဝမှာ နေထိုင်တာ၊
- မိမိစိတ်ဖြစ်ပုံ၌ ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်အောင် ကြိုးစားတာ အကျိုး
လိုလားတာနော်၊
- စိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေဖို့ စိတ်ရဲ့အလိုအတိုင်း မိမိ
မဖြစ်စေဖို့ ကြိုးစားတာ၊ ခွင့်လွှတ် သည်းခံတာ အကျိုးလိုလား
တာပါ။
- အပြစ်မပြောတာ မကဲ့ရဲ့တာ အကျိုးလိုလားတာပါ။
- သိက္ခာရှိရှိ နေခွင့်ပေးတာ ،
- အနှောင်အဖွဲ့မပါဘဲ စကားကို ပြောတာ အကျိုးလိုလားတာ
ပါ။
- သညာဟောင်းတွေနဲ့ မဆုံးဖြတ်ဘဲ ဘဝသစ်တစ်ဖန် မွေးဖွား
လာသူတစ်ဦးအဖြစ် ကြည့်တတ်အောင် လေ့ကျင့်တာ၊
- မိမိအပေါ် ပြုမူ ဆက်ဆံစေလိုတဲ့ ပုံစံမျိုး သူတစ်ပါးအပေါ်
ပြုမူ ဆက်ဆံတာ အကျိုးလိုလားတာပါ။
- လေးလေးစားစား ဆက်ဆံတာ၊
- သူတစ်ထူးရဲ့ ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်အရည်အချင်းတွေကို မသိကျိုး

ကျွံ မပြုတာ အကျိုးလိုလားလို့နော်၊

- အမှန်ကို တန်ဖိုးထားပြီး အမှန်အတွက် ရပ်တည်ခြင်းဟာ
အကျိုး လိုလားခြင်းပဲ၊ လောကကြီးတစ်ခုလုံးရဲ့ အကျိုးကို
ဆောင်ခြင်းပဲ၊ အမှန်ကို မပြောရင် အမှားတွေ လောကကြီး
မှာ တည်တံ့သွားမယ်၊ အမှန်တွေ ပျောက်ကွယ်သွားမယ်၊
လောကအကျိုး ဆောင်ချင်ရင် အမှန်ကို ပြောရမယ်၊ အမှန်
အတွက် အလုပ်လုပ်ရမယ်၊ ဒါမှ အကျိုးဆောင်နိုင်မယ်၊
- ဘယ်လို အခြေအနေမှာ ဖြစ်ဖြစ် ကောင်းတာ မှန်တာကိုပဲ
ငါ လုပ်မယ်၊ ဒါ အကျိုးလိုလားတာနော်၊
- မကြိုက်တူလို့ ညီညွတ်နေကြတာ သူ့အကျိုးလိုလားတဲ့ စိတ်
ဓာတ် မဟုတ်ဘူးနော်၊ အားကောင်းအောင်လုပ်ပြီး သူ့ကို
ဖျံ့ဖျက်ကြမယ်လို့ ဆိုလိုတာပဲ၊ အဲဒါ မေတ္တာရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်
ပဲ၊
- ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်အသိဉာဏ် ကိုယ့်ကိုယ်ကျင့်တရား လက်
ထဲမှာ ထားတာ အကျိုးလိုလားခြင်းပဲ၊
- တကယ့်လူကြီးဖြစ်အောင် ပြုတာ အကျိုးလိုလားခြင်းပဲနော်၊
အသက်ကြီးပြီး လူကြီး မပီသတဲ့သူတွေကို တွေ့ရရင် လူငယ်
တွေ အကူသိုလ် ဖြစ်ရတယ်။ အကူသိုလ် မဖြစ်စေချင်ရင်
လူကြီးဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ လိုတယ်၊ လူကြီးဖြစ်အောင် မလုပ်
တာ လူငယ်တွေရဲ့ အကျိုးကို မလိုလားပါဘူးလို့ ပြောတာနဲ့
သိပ်တူတယ်။ ဒါကြောင့် လူကြီးဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြမယ်။

သနားကြင်နာခြင်း ကရုဏာ . . .

ကရုဏာတရားဆိုတာ သူတစ်ထူးရဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖယ်ရှား-
ပေးလိုတဲ့၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ နှလုံးသားမှာသာ ဖြစ်တည်-

ခွင့်ရှိတဲ့ တရားပါ။ သူတစ်ထူး ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေတာ တွေ့ရရင် ဖယ်ရှားပေးလိုတယ်နော်။ ဘယ်လိုလုပ်ရပါ့မလဲ ဒီလို စိတ်ထဲ သွင်းပြီး နည်းလမ်းရှာတတ်ကြတယ်။ ဒါဟာ ကရုဏာတရားပဲ။ ပူဆွေးဝမ်း-နည်းခြင်း သောကတရားက ကရုဏာယောင် ဆောင်တတ်တယ်နော်၊ ဒါတော့ သတိထားဖို့ လိုတယ်။ သောကဖြစ်နေတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကရုဏာရှင်ကြီးလို့ ထင်နေတတ်တယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ မိမိရဲ့ မလျော်တဲ့ အပြုအမူ အပြောအဆို-ကြောင့် တစ်ဖက်သူတွေ စိတ်နှလုံး ပင်ပန်းဆင်းရဲသွားကြမှာကို မဖြစ်စေလိုတဲ့အတွက် မိမိရဲ့ အပြုအမူ အပြောအဆိုတွေကို သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်ပြီး ပြုမူ ပြောဆိုတာ၊ ဒါ သူ့အကျိုးကို လိုလားတာ သူဆင်းရဲသွားမှာကို မလိုလားတာပါ။ ဒါကို မေတ္တာနှင့်ယှဉ်တဲ့ ကရုဏာတရားလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီလို ပြုနိုင်ဖို့ ကိုယ့်ရဲ့ ကံသုံးပါးကို သတိနဲ့ အမြဲ စောင့်-ရှောက်ဖို့ ကြိုးစားနေရတယ်နော်။ တစ်ခုတော့ ရှိတယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံ သူ မနှစ်သက်ပေမယ့် အဲဒီအရာကို ပြောမှ သူ့အကျိုး ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ သိနိုင်လောက်တဲ့ ဉာဏ်ရှိရင် ဆေးဆရာက ရောဂါသက်သာဖို့ ဓားနဲ့-ခွဲသင့်ရင် ခွဲရသလို တဒဂ်စိတ်မှာ အခံခက်တဲ့ စကားကို ပြောရတဲ့ အချိန်ဆိုတာတော့ ရှိတယ်၊ ဒါတော့ ခြွင်းချက်လို့ ဆိုရမယ်။

ကရုဏာတရားအကြောင်း ပြောတော့ စဉ်းစားစရာတွေ ပေါ်လာတယ်။ ကရုဏာတရားဆိုတာ လုပ်ယူလို့ရတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး-နော်။ အချဉ်သီးကို တွေ့တဲ့အခါ သွားကျိန်းသလိုပဲ သူတစ်ထူးရဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မြင်ရ ကြားရတဲ့အခါ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်စေတာ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖယ်ရှားပေးလိုတဲ့ ကရုဏာတရားကြောင့်ပါပဲ။ ဖယ်ရှားခွင့် ရတာ မရတာက တစ်ပိုင်းနော်၊ အဲဒီ သဘောထားဟာ ဂုဏ်ရှိ ဂုဏ်မဲ့ ခွဲခြားမှု မရှိတဲ့ ကြင်နာတတ်-

သူတို့ရဲ့ နှလုံးသားက ပြောလာတဲ့ စကားပါ။

ဂုဏ်ရှိသူတွေရဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖယ်ရှားပေးလိုတဲ့ အလိုအာ-သာဆန္ဒ လွယ်ကူစွာ ဖြစ်နိုင်ကြပေမယ့် ဂုဏ်မဲ့သူတွေရဲ့ ဆင်းရဲ-ဒုက္ခကို ဖယ်ရှားပေးလိုတဲ့ အလိုအာသာဆန္ဒ အကျဉ်းကျနေတတ်ကြ-တယ်နော်။ ဒါကို စစ်မှန်တဲ့ ကရုဏာလို့ မခေါ်ဘူး။ ‘မျက်နှာကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါ’တဲ့ ဝန်ဆောင်မှုလို့ပဲ ခေါ်ရမယ်။ ဒီလိုအမှုမျိုးတွေ လော-ကမှာ ဖြစ်နေတယ်။

ကရုဏာဆိုတာ ပုဂ္ဂလအပေါ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့-တရား မဟုတ်ဘူး။ ပုဂ္ဂလအပေါ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းပြီးမှ ဖြစ်ပေါ်လာရင်-လည်း ကရုဏာလို့ မခေါ်နိုင်ဘူး။ အနှောင်အဖွဲ့ တစ်ခုခု၊ မျှော်လင့်-ချက် တစ်ခုခု ပါနေတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းမှုလို့သာ ဆိုရမယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခဆိုတဲ့ ဓမ္မအပေါ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်ပေါ်လာမှ ပုံစံမှန်မယ်။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖြစ်ဖြစ် ဖယ်ရှားပေးလိုတဲ့ ဆန္ဒဟာ ဓမ္မပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ကရုဏာပဲ။

ငယ်သူတွေဟာ ပိုပြီး သနားစရာ ကောင်းပါတယ်။ ငယ်သူ-တွေဆိုတာ ဘုန်းကံပါးရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဂုဏ်မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ အညတြတွေကို ပြောတာပါ။ **သနားကြင်နာ-တတ်တဲ့ ကရုဏာတရားဟာ လူသားဆန်တဲ့ နှလုံးသားမှာ ခပ်နှိပ်ထားတယ်။** ကရုဏာတည်တဲ့ နှလုံးသားရှိမှ မျှတခြင်းကို မြတ်နိုးတတ်မယ်။ တန်ဖိုးရှိမယ်။

ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာ . . .

မုဒိတာဆိုတာ သူတစ်ပါးရဲ့ အောင်မြင်မှုကို ဝမ်းသာတာ။ သူ-ဟာသူ ကြိုးကုတ်အားထုတ်လို့ အောင်မြင်သွားတာလည်း ရှိမယ်။

အကြောင်းမကင်းတဲ့ မိမိရဲ့ စောင့်ရှောက်မှု အကူအညီကြောင့် တိုး-
တက် အောင်မြင် အထွတ်အထိပ် ရောက်သွားတာလည်း ရှိမယ်နော်။
ဘယ်လိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် သူ့ရဲ့ အောင်မြင်မှုအပေါ် ဝမ်းသာတတ်တဲ့ စိတ်-
ဓာတ်တွေ အားကောင်းလာအောင် ကြိုးစားကြဖို့ပါပဲ။

ငြိမ်သက်တဲ့ ဥပက္ခာ . . .

တစ်ခါတစ်ရံ လောကကြီးမှာ အံ့ဩစရာတွေ ကြုံရတတ်ပြန်-
တယ်။ မမျှော်မှန်းနိုင်တဲ့ တရားတွေ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ကိုယ်ဘယ်-
လောက်ပဲ ကောင်းအောင် လုပ်လုပ် မဖြစ်တာတွေ အများကြီး ရှိတယ်
နော်။ ကမ္မဿကာပေါ့။ သူ့ကံနဲ့သူ ဖြစ်ကြမှာပဲ။ ဒါ အဆင့်မြင့်တဲ့
ခံယူချက် သဘောထားပဲ။ ဒီစိတ်မရှိရင် လောကအကျိုးကို ရေရှည်
ကြိုးစား ဆောင်နိုင်ဖို့ ခက်တယ်။ ဒါကို ဥပက္ခာလို့ ခေါ်တယ်။

လောကသားတွေက တစ်ခါတစ်လေ သိပ်ခက်တယ်။ ဝမ်းနည်း-
ကြောင်းစကား ပြောရင် ဝမ်းနည်းတဲ့ ဟန်အမူအရာ ပြစေချင်တယ်။
ဝမ်းသာကြောင်း ပြောရင် ဝမ်းသာတဲ့ ဟန်အမူအရာ ပြစေချင်တယ်။
ဝမ်းနည်း ဝမ်းသာ သိပ်မဖြစ်ရင် အားမရဘူးနော်။ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့
မရှိဘူး ဒီလို ပြောချင်ကြတယ်။ အဆင့်မြင့်တဲ့ သဘောထား အဆင့်-
မြင့်တဲ့ စိတ်ထားလို့ခေါ်တဲ့ ကောင်းဆိုးနှစ်တန်၌ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်တဲ့
ဥပက္ခာသဘောကို လက်လှမ်းလို့ မမှီနိုင်ကြသေးဘူး။ နားမလည်ကြ
သေးဘူး။

ဥပက္ခာ ခြံရံမထားတဲ့ စိတ်ဟာ စွမ်းအင်နည်းတယ်နော်။ ဥပ-
က္ခာ ခြံရံထားတဲ့ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာစိတ်သည်သာလျှင် အင်-
အားကြီးတဲ့စိတ် စွမ်းအားကြီးတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဆင့်မြင့်-
တဲ့ ဥပက္ခာစိတ်ကို မွေးမြူကြမယ်။

ဒါကြောင့် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ပြဟ္မစိုရ် တရား
လေးပါး လက်ကိုင်ထားလျက် ဘဝကို တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်-
တွေ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်နော်။

အချိန်ရဲ့တန်ဖိုးကို သိလျက်၊ အချိန်ကို တန်ဖိုးရှိရှိ အသုံးပြု
ငါ့ဘဝကို ငါ နေထိုင်မယ်။ ရဲခဲတဲ့ဘဝကို ရဲခဲတဲ့ဘဝ ပီသသွားအောင်
သူတော်ကောင်းတရားကို ဖြည့်ကျင့်လျက် ငါ နေထိုင်မယ်။

သူတော်ကောင်းတရားကို ဖြည့်ကျင့်လျက် နေထိုင်ခြင်းဆိုတာ
တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်ခြင်းပါပဲ။

ဒီထက် ပိုပြီး တန်ဖိုးရှိရှိ နေထိုင်ချင်ရင်တော့ လောကဓံ လေ-
ပြင်းမုန်တိုင်းဒဏ်ချက်တွေကို မတုန်မလှုပ် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ဖို့ သီလကျင့်စဉ်
သမာဓိကျင့်စဉ် ပညာကျင့်စဉ်တွေကို တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် လက်တွေ့
စနစ်တကျ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြဖို့ပါပဲ။ တစ်ဆင့်ပြီး တစ်-
ဆင့် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်လို့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်
ဆိုက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ထိုသူတော်ကောင်းရဲ့ ဘဝဟာ တန်ဖိုး အရှိဆုံး
ဖြစ်သွားမယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က . . .

သေလော ယထာ ဧကဋ္ဌနော၊ ဝါတေန န သမီရတိ။

ဧဝံ နိန္ဒာပသံသာသု၊ န သမိဉ္ဇန္တိ ပဏှိတာ။

တစ်ခဲနက် ဖြစ်တဲ့ ကျောက်တောင်ကြီး ရှိတယ်။ ဒီ ကျောက်-
တောင်ကြီးဟာ အရပ်လေးမျက်နှာက တိုက်ခတ်လာတဲ့ လေပြင်းမုန်-
တိုင်းကြောင့် မတုန်လှုပ်ဘိသကဲ့သို့ဘဲ ခိုင်ခံ့ တည်တံ့တဲ့ ဉာဏ်အမြင်
ရှိတဲ့ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေဟာ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်းဆိုတဲ့
လောကဓံတရားတွေကြောင့် တုန်လှုပ်မှု မရှိကြတော့ဘူး။ အဲဒီလို
တုန်လှုပ်မှု မရှိတော့တဲ့ ဘဝကို ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ သိက္ခာသုံးရပ်

အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ခြင်းသည်သာလျှင် ဘဝကို တကယ်
တန်ဖိုးအရှိဆုံး နေထိုင်သွားခြင်းလို့ ခေါ်နိုင်တယ်။

ဘဝကို တန်ဖိုးအရှိဆုံး နေထိုင်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်ကြပါ-
စေ . . . ။

“ငယ်သူတွေ ကြီးလာကြစေဖို့
ကြီးသူတွေ ရင့်ကျက်လာစေဖို့
ရင့်သူတွေ လွတ်မြောက်ကြစေဖို့”

ဆန္ဒမွန်ဖြင့် . . .

အစဉ်လေးစားလျက်

အရှင်ရေဝတ

စိတ္တလတောင်ကျောင်း၊ ဖားအောက်တောရ၊

မော်လမြိုင်မြို့၊ မွန်ပြည်နယ်၊

၁၃၆၉-ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ် (၅)ရက်၊ ၁. ၁၀. ၀၇။

